

DUHOVNO ŽIVLJENJE

XVIII.

SVEČTO LETO 1950

MAJ

LA VIDA ESPIRITUAL - AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN - 1950

MATI, ZAKAJ ODLAŠAŠ ?

Dolgo že prosimo — mi in naši v domovini — Marijo Pomagaj za rešitev iz skrbi, bridkosti in trpljenja, v katerem se nahajamo z mnogimi drugimi narodi vred. Priznati moramo, da naše prošnje niso bile zastoj. Tolikrat nam je Mati božja pomagala, nas rešila v najnevarnejših trenutkih, da ji bomo večno hvaležni. Gotovo ni nikogar med nami, ki v teh usodnih letih ne bi bil doživel očitne pomoči Marijine. A končne rešitve, resnične osvoboditve še nismo dočakali. In tako ni prav nič čudno, če se v naše molitve včasih vmeša vprašanje nepočakanih otrok: Mati, zakaj odlašáš?

Kaj bi nam Mati Marija na to odgovorila? "ZAUPAJTE IN NIČ SE NE BOJTE, AMPAK VZTRAJAJTE V VERI IN ZAUPANJU DO KONCA."

Res je, da živimo v dobi, ki jo je sveti Janez opisal v svojem Razodetju: "Gorje

zemlji in morju, ker je stopil na vaju hudič z veliko jezo, vedoč, da ima malo časa" (Raz 12, 12). Satan je za nekaj časa sproščen iz svoje ječe, da bi zapeljeval narode (Raz 29, 7. 8). V tej sproščenosti divja, pustoši in ubija. Bili smo in smo še priče tega satanovega divjanja v našem narodu.

TODA MARIJA JE MOČNEJŠA KAKOR VSA SATANOVA MOČ IN BO KONČNO ZMAGALA ND NJIM IN Z NJO VSI, KI SO SE POSVETILI NJENEMU BREZMADEŽNEMU SRCU IN KI PO SMISLU IN VSEBINI TE POSVETITVE TUDI ŽIVIJO. Sicer jih bo satan silno napadal, preganjal in tudi ubijal — kar vse smo že doživeli — a resnično škodovati jim ne bo mogel, Marija jih bo rešila za večno življenje. Mnogo je bilo že takih žrtev, morda jih bo še več. Te žrtve porabi Marija, da končno zmaga. V najtežjih preganjanjih ne smemo pozabiti, da je vprav to trpljenje velika milost. Zahvaljimo se nebeškemu Očetu za njo. Vse,

Spet klice nas vendarli maj

Moja Sostanovalka

Tihi, stoječi čas
v noč pogreza obraz
kakor da stavka.

V moje izbe kotičku,
v sladkem belem stebričku
stoji moja presveta
brez madeža spočeta

Kadar srce najhuje
gazi izgnanstva cesto,
pri Njej povasuje
in v sleherni minuti
pokrepčano občuti,
kako nežno in zvesta
mu nadomestuje
mater in nevesto...

BOGDAN BUDNIK

kar smo v teh časih trpeli in nemara še bomo, darujmo po Marijinih rokah Bogu za spreobrnjenje grešnikov in za starovitnost pravičnih.

ZAUPAJMO MARIJI POPOLNOMA.
Ona premore pri svojem Sinu Jezusu vse. Ona je velika in mogočna Srednica vseh milosti, po njenem posredovanju moremo dobiti vse milosti, tudi take, ki so potrebne za junaške kreposti. Če Mariji zaupamo in verujemo, da vse more, ji omogočimo, da nam posreduje mir, mir srca. na katerem se more zgraditi mir med narodi. Čim več ljudi bo, ki pušče, da jim Marija posreduje mir srca, tem prej bodo narodi zreli za resničen mir.

Marija sama nas je že ponovno poučila, **KAKO IN ZA KATERE DOBRINE**

NAJ PROSIMO. Že nad sto let se glasi njeno vabilo: Molite rožni venec, molite ga skupno, molite ga po družinah, molite ga vsak dan. Prosite, ne toliko za minljive dobrine tega sveta, ampak za milosti spreobrnjenja in stanovitosti. Sprosite milosti poedinim dušam, svojim družinam in organizacijam, v katerih združeni delujete za kraljestvo božje in za pravičnost na svetu. Sprosite milosti, da bi vsi ljubili in čistili presveto Srce Jezusovo po Mariji.

Marija, čista nevesta Svetega Duha in zvesta posredovalka vseh milosti, dela skrite čudeže v dušah. Le prosimo jo za čudežne milosti, ki morejo v hipu spreobrniti grešne duše. Po njenem brezmadežnem Srcu si moremo od nebeškega Očeta sprostiti VSE, kar je v njegovo čast.

VSI, KI APOSTOLSKO DELUJEJO — DUHOVNIKI IN LAIKI — SE MORAJO MARIJI ŠE POSEBEJ POSVETITI, ker Bog prav od teh zahteva velike žrtve, katere v Marijinih rokah večjo svetost in vred-

k Mariji v nadzemeljski raj

nost zadobijo. Marija nas, svoje otroke, materinsko ljubi, za to nas vodi in nas bo vodila, po potu križa, po katerem je tudi sama hodila in ve, da tudi za nas ni drugega pota. A nikar se ne vstrašimo tega, saj nam bo ona pomagala, ki je z Jezusom zmagala. Bodimo vedno pripravljeni na križ, še na večji in težji, če je tako volja božja. Od nas zavisi, ali bodo dnevi satanove oblasti skrajšani. Naše molitve in žrtve bodo po Mariji strle divjo moč satana in njegovih vsakovrstnih pomočnikov. Vsaka naša molitev, vsaka naša žrtev, vsak križ, ki ga voljno sprejmemo, zmanjša moč hudobnega duha in skrajša čas, v katerem mora grešni svet piti iz čaše božje jeze, ki si jo je z grehi in brezboštvom sam nalil (Raz 14, 10).

MARIJA TEŽKO ČAKA, DA BI MO-

GLA PRINESTI MIR NA SVET. ALI JE MED NAMI ŽE DOVOLJ DUŠ, PRIPRAVLJENIH JI Z MOLITVIJO IN ŽRTVAMI OMOGOČITI, DA PRINESE MIR NA SVET IN NE OSTANE ŠE NADALJE SKRITA S SVOJIMI ČUDEŽI MILOSTI?

Mi nepočakani nepremišljeno sprašujemo: Mati, zakaj odlašáš? Ali ni Marija mnogo bolj upravičena nas vprašati: **OTROCI ZAKAJ ODLAŠATE VI z molitvijo in žrtvami, ki so potrebne, da moje brezmadežno Srce zmaga najprej v vaših srcih in potem v vsem svetu? Kaj pravite? Ali ne bi bilo prav, da v letošnjem maju vsi po svetu razpršeni Slovenci pomnožimo svoje prošnje in zvesteje nosimo svoje vsakdanje žrtve in tako Mariji omogočimo, da nas in vse krščanske narode pelje k zmagi za Kristusa?** Škof DR. GREGORIJ ROŽMAN

ZAUPAJ, SIN MOJ!

Jezus:

1. Ljubi brat! Vsak otrok se zaupa svoji materi. Tako sem se zaupal tudi jaz svoji.

Zaupal sem se ji v svojih tvarnih potrebah.

Živim ptice pod nebom in oblačim lilije na polju. Toda hotel sem potrebovati isto stvarno pomoč, kot vsi drugi otroci. Zaupal sem se svoji Materi. Ona me je hranila, oblačila in oskrbovala.

Moje življenje je bilo ogroženo. Nisem se bal; moja Mati me je ponesla mirno spečega v svojem naročju v tujo deželo.

2. Zaupal sem se svoji Materi za izpolnitev mojega poslanstva.

Komaj sam spočet, sem že hotel posvetiti svojega predhodnika, razodeti se judom in poganom, starčku Simeonu in prerokinji Ani; vse sem prepustil Materi.

Da bi izvršil spravo za dedno krivdo, sem hotel jaz — novi Adam pritegniti Marijo, novo Evo k sodelovanju v hotenju, molitvi in žrtvah. Ona me je popolnoma razumela in velikodušno privolila.

3. Zaupal sem se ji v vseh naporih, katere mi je povzročilo moje poslanstvo.

Moja duša je bila nad vse žalostna. Žalostna ob pogledu na popolno zemeljsko, često hinavsko čigčenje, ki so ga izkazovali mojemu Očetu; žalostna zaradi nevednosti množic, zaradi odpora in nevere mojih sovražnikov in posvetnih misli ter omahljivosti mojih prijateljev; žalostna zlasti, ker se izgublja jo negete, neskončno drage duše, za katere sem moral zaman prelitati svojo kri. Bil sem žalosten, žalosten do smrti, tako žalosten, da sem prosil svojega Očeta, naj vzame ta "kelih trpljenja od mene".

Na kljub temu sem imel veliko tolažbo: svojo Mater, ONA me je razumela; ONA je znala Boga moliti v duhu in resnici; ONA je delila z menoj žalitve in stiske; ONA me je ljubila toliko bolj, kolikor nesramnejše so me napadali farizeji in kolikor bridkejše sem se razočaral nad svojimi učenci. ONA je čula in molila z menoj ves čas mojega skritega življenja, ves čas mojega javnega delovanja. ONA je stala pod križem, neomajna, trdna v veri, ko so vsi drugi omahovali. V NJEJ je bilo dopolnjeno moje odredilno delo; ONA je bila moje največje zmagoslavje.

4. Zaupaj se po mojem zgledu moji Materi!

Imej zaupanje! Ona vse premore. Ali je nisem povzdignil za delivko vseh milosti? Ali ne more dati vsega, kar hoče, ako hoče in kadar hoče?

Gotovo more. Ničesar namreč noče, kar bi se skladalo popolnoma z božjo voljo.

Zaupaj! Ona je polna dobrotljivosti. Ako sem jo naredil vsemogočno, ali je nisem mogel ustvariti tudi neskončno dobre?

Zaupaj! Jaz sem njen otrok. Kaj bi mogel svoji Materi odreči?

Zaupaj! Tudi ti si njen otrok. Ali je že kdaj odrekla mati svojemu otroku, kar mu je lahko dala?

Zaupaj! Ti si se ji popolnoma izročil. Ali bi mogla biti ona manj velikodušna do tebe?

Zaupaj! Kajti ako da ona nekaj tebi, tedaj podari to meni. Ona dobro ve, da živim jaz v tebi, da vse, kar kdo stori kateremu mojih najmanjših bratov, meni stori. Kolikokrat jo pokličeš, ji napraviš veselje, da še dalje skrbi zame, me brani, nosi, odvrča nevarnosti od mene in dovršuje mojo vzgojo.

Zaupaj! Njena želja, podariti ti milosti, je od tvoje, ki milosti prejemaš. Kajti ona ljubi tebe bolj in ljubi mene v tebi bolj, kakor se moreš sam ljubiti.

Zaupaj! S svojim obotavljanjem bi jo užalil; obotavljati se pravi dvomiti nad ljubeznijo moje Matere do tebe in do mene.

5. Zakaj ni torej tvoje zaupanje vedno neomajno trdno?

Praviš, da ne zaslužiš, da bi bil uslišan od Marije, zaradi tvoje malomarnosti v njeni službi. Naj je tvoja bojazljivost še tako velika, ne bo nikdar dosegla velikosti Marijine ljubezni.

Imeti moraš zaupanje, ne zato, ker si ti dober, temveč, ker je ONA dobra. Mar misliš, da bo nehala biti dobra, ker si ti hudoben?

6. Toda ti ne veš, če ustreza tvoja prošnja božjim sklepom glede tebe; zato se obotavljaš.

Poslušaj! Naučil te bom tako moliti, kakor vedno odgovarja božjim namenom.

Zapomni si najprej sledeče:

a) Za vsako tvojo potrebo ima Marija svoje ljubeznjive namene.

b) Njeni nameni vedno soglašajo z božjimi načrti in so zato vedno izvedljivi.

c) Vedno so več vredni kot tvoji lastni nameni, kajti Marija ve bolje od tebe, česa Potrebujš.

Vselej, kadar imaš kako željo, prosi Marijo, naj ona tozadevno uresniči svoje namere, in bodi uverjen, da boš brezpogojno prejel, kar zahtevaš, ali še kaj boljšega, in da ne boš prejel po svojih malenkostnih pojmih, temveč po njeni neizmerni ljubezni.

D u ŝ a : O Jezus, kako izborno! Da bi pre-

jel vero, ki gore prestavlja, in bil uslišan nad moje pričakovanje, bo zadoščalo vsakokrat prositi Marijo, naj uresniči svoje namere z menoj! — ZAUPAJ SE MARIJI, KOT SEM SE JI JAZ ZAUPAL!

Iz knjige: Moj vzor — Jezus, Marijin sin.
(Avtoriziran prevod Vinka Lovšina)

Tista, katere noga je kači glavo strla, žena, ki jo je Bog že v raju obljubil, je spočeta. Rešenje človeštvu je blizu. Brezmadežna je bila znamenje rešenja in je še sedaj. Kolikor bliže bomo prišli vzoru Brezmadežne, vzoru tiste, ki je bila vzvišena nad materijo in grehom, toliko bliže bo rešenje sveta.

Devet mesecev za tem — 8. septembra — poje Cerkev, da je vzšla zarja, ki naznanja Sonce — Marija se je rodila. Potem pa Cerkev Marijo spremlja skozi Njeno življenje. Praznuje dogodek, ko se je še kot otrok ločila z doma in šla služiti Bogu v tempelj — darovanje Marijino v novembru. Kaže nam na tisti dogodek, ko se je zaročila s sv. Jožefom. 25. marca jo vidimo pred angelom Gabrijelom, ki ji naznanja, da bo postala Mati božja. Na praznik sv. Jožefa spet kaže Marijo, ko se isti angel prikaže sv. Jožefu z naročilom, naj jo k sebi vzame, ker bo Sina božjega rodila.

Za sveto noč se prav o Mariji tako ganljivo pripoveduje, kako je iskala prenočišče in končno morala v hlevcu roditi Sina božjega. Po rojstvu jo na praznik Svečnice spremljamo na njeni poti v Jeruzalem k očiščevanju in darovanju Jezusa, kjer ji je starček Simeon napovedal Njeno mučeniško trpljenje. Na praznik nedolžnih otrok jo vidimo

MARIJA V CERKVENEM LETU

Kakor male postajice za trudno nogo in oko si srečaval po naših krajih, koder si hodil, križe in kapelice. Malo je bilo teh kapelic, koder ne bi bil srečal Matere božje. Tako se mi zdi, prav tako, če pazno grem skozi cerkveno leto: nedelje in Gospodovi prazniki so križi po naših krajih, prav toliko pa je kapelic — praznikov Matere božje. Maj, naš slovenski Marijin mesec, naj nam bo prijeten povod, da se ob teh kapelicah ustavimo in zamislimo.

CERKVENO LETO — SLIKA MARIJINEGA ŽIVLJENJA

Celo Marijino življenje imamo v cerkvenem letu. Njeno Brezmadežno spočetje 8. decembra naj nam bo prva kapelica, da ne omenjamo že godu sv. Ane in sv. Joahima, Njenih staršev. S kakšno radostjo Cerkev poje hvalo drugi Evi, katero je Bog izvzel iz oblasti satanove že ob spočetju,

na begu v Egiptet in Njenem povratku. Ob prazniku sv. Družine jo vidimo, kako s skrbjo išče dvanajstletnega Jezusa po Jeruzalemu, kjer je ostal. Prvo nedeljo po sv. Treh kraljih jo srečamo v Kani Galilejski, ko prosi Jezusa za uboga novoročenca.

Marijo nam kaže cerkveno leto tudi v njenem trpljenju. V petek pred cvetno nedeljo jo gledamo kot Mater bolečin — Marijo sedem žalosti, potopljeno v morje trpljenja — kraljico mučencev. S trpljenjem je pomagala Jezusu odrešiti svet. Isti praznik praznujemo tekom leta še enkrat, na dan povišanja sv. Križa, 15. septembra.

Za trpljenjem je pršla tudi zmaga. Sv. Cerkev jo slavi 15. avgusta, ko praznuje Njeno Vnebovzetje in kronanje v nebesih. "Le eno je potrebno," nam govori ta dan po evangeliju, "služiti Bogu, biti dekla Gospodova, to edino prinese krono, vse drugo je:

prazno, vse drugo vodi mimo našega cilja.

Tako smo spremljali Marijino življenje po cerkvenem letu od Njenega spočetja do vnebovzetja. Pa je še preko tega nanizala sv. Cerkev v cerkvenem letu nekaj njenih praznikov.

PRAZNIKI MARIJINI SLAVE

Praznik Lurške Matere božje 11. febr. nam spet kliče pred oči Njeno najvišjo odliko — Brezmadežno spočetje. Zraven tega naj nas pa vsako leto sproti opomni na Njeno materinsko dobroto do človeštva. Svavi človeka, k pokori ga kliče in toliko čudežno pomaga v njih dušnih in telesnih stiskah. Kot praznik Fatimske Matere božje, pa bi lahko praznovali praznik Njenega Brezmadežnega Srca 22. avgusta. To je praznik Njene dobrote do ljudi, pa praznik svetlega zglada vseh kreposti, ki nam jih kaže Njeno Srce. Slovenci smo temu brezmadežnemu Srcu posebno blizu, ker smo se mi pri prvih posvetili. Da le ne bi le pri posvetitvi ostalo, ampak da bi Njeni dobri otroci in posnemovalci bili — to naj nam kliče ta Njen praznik v cerkvenem letu. Praznik Marije Pomočnice in praznik Marijinega Imena nam kažeta na čudovito pomoč Marijino kristjanom v bojih s Turki; praznik Rožnovenske Matere božje pomoč Marijino v boju s kri-

voverci — kako smo obojne te pomoči tudi danes potrebni — Marija je ostala ista — li imamo tudi mi isto vero in isto zaupanje? Naj omenim še praznik Marije Srednice vseh milosti, ki nam kaže na veliko resnico, da vse milosti in dobrote prihajajo na svet od Boga po čudovito dobri roki Matere božje. Kot smo Sinu božjega dobili po Mariji, tako dobivamo po Mariji tudi milosti, ki jih je On zaslužil. V mesecu oktobru slavimo še praznik Materinstva Matere božje. Praznik, ob katerem naj bi naše matere prosile pomoči, da bi postale dobre, globoko verne krščanske matere, ki bi bile celemu svetu v blagoslov in rešenje.

POSVEČUJMO MARIJINE PRAZNIKE!

še bi lahko omenil ta ali oni praznik, ki se praznuje po posameznih škofijah, prav tako praznike, ki jih Mariji v čast liturgično praznujejo posamezne redovne družbe, in drugo, pa naj nam to zadožča. Naj nam bo cerkveno leto tudi v tem vodnik in pomočnik. Vzemimo vsak praznik Matere božje zares, poglobimo se v njegovo skrivnost in skušajmo za svoje življenje, za svojo vero in svojo dušo doseči čim več koristi iz njega. Mati božja, katere spomin bomo slavili in čistili, se ne bo izkazala kot slaba mati — v obilici bomo dosegli od Nje vse, kar bo v duhovno korist nam in vsemu krščanstvu. **KAJ**

Slika na levi nam kaže Marijino kapelico na Blejskem otoku; slika tu spodaj pa slovensko deklet v pomladnem soncu ob Marijinem svetišču. — Obe ti dve fotografiji, kakor tudi večina ostalih pokrajinskih v letošnjem letniku, so delo g. Kunca.

njenca," ali je bila črne polti kot Indijci ali bele kot Evropej?"

"Oče, ni bila ne bela ne črna. Sploh ni bilo nekaj kot barva, ampak svetloba, tisočkrat močnejša in lepša kot ona, s katero se je obdala. In ni bila nič manj dobrotna: smehljalala se mi je. Bila je tam, da bi me osrečila. Moje oči, moje sree, moje stegnjene roke, vse moči moje duše so jo uživale, pile .. in še sedaj jo pijem."

"In govorila mi je. Evo njenih besed: "Monthousawmy, pozabi na bridkost! Prandu (neke vrste orel, pogansko božanstvo), ki si ga ubil (zločin, katerega se je smatral krivega), ni bil bog, ampak samo stvar mojega Sina, Stvarnika vseh stvari. On je resnični Bog, On, ki je lepota sama, blagoslov, ki je sama Moč, sama Dobrota. Od Njega sem prejela vse, kar imam, vso mojo srečo, ves moj sijaj, vso mojo slavo. Ti si živel in ravnal po vesti, pač kolikor si prav spoznaval v luči svojega razumevanja. Ostal si zvest svoji preizkušnji. Zato sem prišla, da te osrečim in ti povem, da sprejmi vodo, ki očisti dušo; ne iz roke kakega krivega predikanta, ampak iz rok katoliškega misijonarja, ki ga vidiš pogosto prihajati v ječo. Tako boš postal otrok pravega Boga in tudi moj. Kmalu boš prišel v kraljestvo mojega Sina, kjer boš z menoj užival Njegovo slavo in srečo na veke."

"Tedaj se mi je zopet nasmehnila z nebeškim smehljamem in mi pustila, da sem jo motril. Kako sem užival, kako sem bil srečen in sem še..."

Ganjenje je začelo dušiti umirajočega. Vprašal sem ga še, kakšen jezik je govorila Kraljica.

MARIJA SE MU JE PRIKAZALA...

Ko so leta 1941 v maju proglasili Marijo za Kraljico Kitajske, je tedanji šanghajski apostolski vikar v pastirskem pismu duhovščini in vernikom navedel tudi sledeči primer iz Indije, kako milostna je Marija tudi poganom. Dogodilo se je vse to ubogemu poganskemu kaznjencu, ki je vse takoj povedal misijonarju, dušnemu pastirju tiste ječe.

"Neko noč," pripoveduje kaznjence misijonarju, "sem nenadoma zagledal na zidu pred seboj neko svetobo, različno od sončne, lunine ali ognjene. Svetlobe, ki sem jih do tedaj doživel, so bile tema v primeri s to svetlobo, in vendar oči niso trpele od nje. Obenem me je svetloba napolnila z dotlej nepoznano srečo. Stopil sem k zidu, da bi jo otipal, a roka je zadela le na goli kamen, nakar sem se vrnil k ležišču. Medtem je prikazen zavzela ovalno sliko. Jaz sem pil to luč s pohlepom, ki me je vsega navdajal. Bilo je zamaknjenje, polno sreče, ki je ne morem opisati. A vendar vse to ni bilo nič v primeri s tem, kar je sledilo. Nenadoma je središče prikazni postalo še bolj bliščeče. V njem sem razločil postavo, postavo Kraljice. Bleščeča svetloba ji je bila kot plašč, ogrinjalo."

"Lepa kot je bila," prekine misijonar kaz-

"Nobenega jezika, oče, toda bilo je belj jasno kot vse besede."

Zadovoljen s odgovorom sem ga pustil, da je sam nadaljeval:

"Zginila je, kot je bila prišla: postopoma. Ko je bilo prikazni konec, sem tekkel k zidu, da bi jo zadržal. Toda odšla je in je ne bom več videl preje kot v nebesih. Vrnil sem se k ležišču in prebil vso noč v mislih na prikazen. Nisem nič obžaloval moje nespečnosti, saj sem se to noč olajšal kot nikdar. Moje srce je bilo oproščeno velike peze. Potem sem živel iz prikazni. Edino, kar me pri vsem žalosti, ker mi ni mogoče dobiti vode, ki izmije dušo. Kraljica mi je dejala, naj jo zahtevam, in vem, da ne bom umrl, dokler je ne dobim. Oče, daj mi je, kajti rad bi čim preje h Kraljici, biti z Njo in uživati Boga in Njegovo blaženost."

Poučil sem ga in ga krstil. Tri dni pozneje je Monthousawmy že bil v nebesih pri Bogu in Materi..."

Tako je pripovedoval misijonar in to je spoznal šanghajski nadpastir za umestno, da prikaže vsem kitajskim kristjanom v potrdilo dobrotnosti nebeške Kraljice — do poganov.

Poroča Drago Pokorn CM, Kitajska

ROMARJI K MARIJI

K Mariji se je naš narod vedno rad zatekal posamezno ali v skupinah. Skupinsko obiskovanje Marijinih božjih poti imenujemo romanje.

Beseda romanje, romati, romar, ni slovenska. Mi pravimo, božja pot, božjepotnik, gremo na božjo pot. Vendar se "romanje" zelo rabi in, se je beseda udomačila. Ta beseda seveda pomeni prav to, za kar jo rabimo. Je pa romanskega izvora in romanski izrazi so zopet latinskega porekla: peregrinari, kar pomeni hoditi po tujih krajih. Romeria pomeni dolgo potovanje, romero pa je potnik, ali pozneje le božjepotnik. Slovenci sploh nimamo besede, ki bi izvirala iz skupne staroslovenske korenike za romanje, kot je n. pr. latinska beseda peregrinari skupna vsem izrazom za ta namen; celo Nemci rabijo besedo Pilgern, poleg Wallfahrer, kar pomeni prekobaliti hribe in doline. Celo Poljaki rabijo "pielgrzym", Hrvati pa hodočašče. Nam Slovincem je najbolj v rabi romar in romanje. Pa naj že bo eno ali drugo glede izraza, glavno je duh, ki je združen v tej vaji pokore in proslave.

Že od nekdaj so verniki vseh narodnosti vzeli dolgo in naporno pot pod noge, da bi izprosili kako posebno milost ali proslavili kraje, ki so bili posvečeni Kristusu, Mariji in svetnikom (Jeruzalemski romar). Celo v Kelmorajn so romali naši dedje (Koeln), v Porenje in k sv. Jakobu v Composteljo na špansko, in to peš. Povod romanja je bila navadno kaka zaobljuba. Zato so si ogrnili poseben romarski plašč in stisnili v pest romarsko palico, ter odšli po tujih nepoznanih deželah.

Živimo bolj od spominov v tujini, kajti južna polobla nam glede tukajšnjih navad ne nudi tiste naravne prilike in možnosti obujati vzporedno čustva, kot smo bili navajeni doma. Mesec majnik, mesec cvetja, mesec na novo se porajajočega življenja v naravi; vse to duhtenje cvetic, žgolenje ptic nam je takorekoč sipalo nove misli in nas

vleklo k Njej, ki je Mati vesoljstva, cvetja in pomladi, ptičkov in življenja. Podajali smo se v skupnih in zasebnih zadevah k svoji Materi, ki je vedno pripravljena uslišati svoje otroke, jih braniti in zagovarjati pred upravičeno užaljenim Bogom; pripravljena pomagati v stiskah in nadlogah, pripravljena sprejemati zahvalo in čiščenje, ki gre Njej in po Njej Bogu samemu.

Po Njej lahko prosimo, po Njej lahko doščujemo, po Njej lahko hvalimo Njega, ki je dal Mariji tako moč in od katerega prihaja vse, kateremu Ona neštetokrat zadrži roko, ki bi morala kaznovati, nas nehvaležne stvari, ničvredne črve, ki ošabno dvigajo svoje glave kot bi kaj pomenili in premogli. Ona potolaži jezo božjo, Ona odvrča šibe in nadloge, po Njej smemo upati, da bo neskončno pravični in užaljeni Bog popustil od svoje pravične jeze in preprečil drugi vesoljni potop, ki ga je človeštvo izzvalo in ga še vedno izziva v svojem napuhu.

Mi Slovinci bi bili gotovo že utonili v morju vseh mogočih prevratov, povodnji in požarov, ki so ogrozili in preplavljali z razburkanimi valovi mali čolnič našega naroda, ako bi naši predniki ne bili našli pravočasno potov in sredstev, s katerimi so potolažili jezo božjo. Vsi silni valovi, ki so pljuskali od severa, z vzhoda in juga, niso pogoltnili našega malega naroda, ker se je pravočasno zatekel k svoji Mami — Mariji, katere priprošnja vse premore, vse velja. Naši dedi so znali najti rešitev v stiskah in dati tudi zahvalo Mariji, po kateri so si vedno izprosili rešitev.

Ali bomo znali ubrati pravo pot k rešitvi tudi mi? Reči moramo, da je naš sedanji položaj težavnejši in resnejši, skoro obupen. Zato moramo biti tudi mi iznajdljivejši, pogumnejši in bolj vneti od naših prednikov.

Nastopilo je v zgodovini našega naroda gotovo najtežje poglavje narodovega obstoja. Kajti sovražnik je bil prej vedno le zunanji,

okruten sicer in nasilen, krvoločen in neuklonljiv, vendar vedno le zunanji: poganstva, turški vpadi, luteranstvo, bolezni, vojске itd. Toda sedaj se je sovrag naš, ki šteje dne našega pogina, vsesal prav v srčiko narodovega telesa in hoče to srčiko, to jedro v kali zatreti. Hoče zamoriti to, kar je dajalo narodu rast, razvoj, vzpon in obstoj skozi stoletja, hoče zadušiti tiste narodove sile, iz katerih je narod črpal svoj življenjski sok: katoliško vero in zlasti vero in zaupanje v našo nebeško in dobro ter skrbno Mater.

Poganstvo je še stoletja ogrožalo naše mlado jedro vcepljeno krščanstvo. Toda poganstvo je izčrpalo vse moči, ker samo ni imelo svoje notranje duh. opore proti globokemu krščanstvu. Krščanstvo, mlado in sveže, pa je bohotno poglano globoke korenine prav po Marijinem posredovanju. Saj je novo, mlado krščanstvo takoj spoznalo potrebo okleniti se svoje Matere, ostati v njenem naročju. Zato je že takoj zidalo lepo svetišče svoji Materi pri Gospe Sveti na Gosposvetjskem polju. Posvetilo se je ljudstvo Njej in ob Njeni pomoči uspevalo in obstalo.

Prava šiba božja so bili Turki, ki so stoletja plenili, morili in odganjali v sužnost cvet našega naroda — našo mladino; jo celo prevzgojili v najbolj zagrizene uničevalce lastnih bratov. A narod je obstal, oprt na lastno moč in podprt od Marijinega varstva, h kateri se je vedno zatekal v tistih strašnih stiskah. Na gričkah zidane Marijine cerkve, obdane z zidovi kot taborišča, so zgovorna priča tega (Slevica, Primsko vo pri Stični, Stična, Repentabor, žeželj, Tri fare, Muljava itd.). Polumesc se je moral slednjič le umakniti, Marijina zvezda pa je zmagala in Marija ostala zavetnica svojih vdanih otrok, ki so se zatekli v Njeno varstvo in pri Njej iskali pomoči.

Sv. Cerkev pripisuje Mariji zmago nad vsemi krivoverstvi, ki so se dvignila kdaj v katoliški Cerkvi. Z enako gotovostjo smemo tudi mi Slovenci pripisati zmago Mariji nad luteranstvom, ko je iz Nemčije dolj zatulil grozeč vihar Lutrovega krivega nauka nad naše dede. Nevarnost je bila toliko večja, ker so bili vladni krogi in vladajoče plemstvo tujega, nemškega rodu, katerim je bilo izročeno v plen naše ubogo ljudstvo. Toda Slovenci so bili vedno zdravega in klenega značaja, da so ostali zvesti svetim izročilom svojih prednikov. Pod vodstvom škofov in duhovnikov, so kljub vsem grožnjam ohranili zaklad svete vere. In zopet je bila Marijina pomoč očitna. Marija je zmagala tudi na naših rodnih tleh.

In enako v vseh drugih nadlogah. Slovenci so zato od svojega prvega začetka, po zmagi nad poganstvom, gradili cerkve in cerkvice, znamenja po hribih in holmih, Mariji v čast, kamor so se zatekali v času stiske. S tem so vedno bolj izražali svoje neomajno zaupanje v Marijo, svojo Mater.

Pršli so časi nadlog, vojska, suš, stisk, kuge, uporov — "črna smrt" je grozila uni-

čiti mali narodič; pa se je narod dvignil kot en mož in se zatekel pod Marijin plašč, v svetem prepričanju, da ga Marija ne bo zapustila. Morda uslišanje ni prišlo takoj, toda narod ni upal in v tem upanju je vedno pričakoval rešitve. Čas in način pomoči so naši predniki prepuščali božji Previdnosti in Marijini skrbi in njenemu posredovanju.

Že na podobici Marije Pomagaj z Brezij, katero je širil svetniški Baraga 1854. leta, stoji zapisano: "Da bo pa tvoje priporočevanje v Marijino priprošnjo pri Bogu uslišano, z vero, z zaupanjem in ljubeznijo se knji zateci... zaupaj, da bo Marija tvojo pobožno molitev milostljivo sprejela, zato ker je Mati usmiljenja. Zraven počesčenja njenih čednosti ji pa tudi zunanjo čast in spoštovanje izkaži."

Teh navodil so se naši predniki v davnin držali vedno, zato so bili tudi uslišani. Podajali so se na prava romanja, peš, z molitvijo in pesmijo ter prehodili dolga pota ob vsakem vremenu. Hodili so osamič, ali v večjih skupinah. Poznal sem štajerca (Tomaž Rantaša), ki je peš preromal vse slovenske božje poti, celo v Rim, na špansko, Francijo in Nemčijo je poromal peš. Romanje je namreč spokorno delo. Sv. Cerkev priporoča romanja, ker donašajo romarjem in narodom blagoslov. Ako se vrže na pravi način, to je v duhu pokore in molitve, so Bogu všeč.

In ko bo zacvetel naš narodni majnik, se bomo dvignili kot ptice selivke, poleteli z brzino lastavice ter povabili ves narod, da poroma z nami, oziroma mi z njim k naši najbolj priljubljeni Mariji Pomagaj na Brezje. Tedaj bomo Brezje zagrnili, da se bo videla le mogočna Marijina cerkev, prepevali, da bo odmevalo od Triglava do Kamniških planin, naš glas prosečih otrok do nebeške Matere bo segal tja do Gorjancev in Kulpe, tja do Kočevskega roga, do notranjskega Snežnika in kraških jam (fojb) ter murskega polja preko Pohorja in Slovenskih goric, od Pece in Gosposvetjskega polja do hrvaškega Zagorja ter klical mrtve priče naših mučencev, naj se pridružijo našim vročim prošnjam in zahvalam, ki jih poklanjamo Mariji, preganjani doma, in Begunki v tujini.

Kakor je bilo Brezje vedno kraj in priča naših največjih duhovnih proslav, množičnih duhovnih obnov, neizčrpen vir vseh milosti, kraj zahval za rešitve v vseh nesrečah, vojski in bolezni, naš Lujan — tako bo Brezje tudi v bodoče ostalo le še bolj ljubljeno in zakoreninjeno v naših sreih. Marija Pomagaj, ki je bila in je še vedno Kraljica našega tako preizkušanega naroda v teku zgodovine in zlasti zadnjih let, bo doživela največji zgodovinski dan, ko bomo pokleknilni k nogam njenega prestola, da se ji zahvalimo za rešitev največje nadloge, najstrašnejše sužnosti in najnevarnejše "črne smrti", ko ji bomo lahko prosti in brez okov poklonili svoja hvaležna srca.

VINKO ANTONOV

SLEPI MARIJIN MUZIKANT

Juhej, na Brezjah je žegnanje!

Ceste so polne ljudi. Na Otočah je drenj kot na ljubljanskem velesjemu.

Omnibusi in taksiji, kolesarji in kočije, procesije in pešči; vsi imajo eno smer in pot: k Mariji Pomagaj na Brezje.

Od Ljubljane do Tržiča, od Kranja čez Bled do Bohinja in Triglava ve vsakdo, da je danes pri Mariji Pomagaj, na Brezjah žegnanje.

Romarje že oddaleč pozdravljajo brezijanški zvonovi in jim lajšajo korak.

V deželi vlada avgustovo visoko poletje, ki se prav za praznik Vnebovzeta rado preseli v zgodnjo jesen.

Težko bi dopovedal tujcu, kakšno je slovensko žegnanje.

Lahko bi ga peljal v Rim in mu pokazal množico romarjev, ki gre v desetisoče, pa ne bo dobil pravega vtisa slovenskega žegnanja.

Lahko bi mu pripovedoval o čudežni procesiji v Lurdu, o pobožnem romanju vernih Mehikancev v Guadalupe, o veličastnem shodu Argentincev v Lujanu; lahko bi ga spremljal na božjo pot k svetemu Jakobu v Kompostelo, kamor romajo Španci, ali čez mejo k njihovim sosedom Portugalcem, ko se v Fatimi sestajajo in proslavljajo Marijina prikazovanja. Vse to bi tujcu lahko povedal in pokazal, pa ne bo doumel, kako nekaj lepega in veličastno domačega je slovensko žegnanje na Brezjah.

To moreš samo doživeti.

Pririkavanje zvonov in na njih blagodneže zvoke uglašena srca vernih množic, praznično oblečenih ljudi in bosih otrok, vrste štantov s sladkim lectom in medicio, piskačimi petlini in orglicami, medenimi srci in piškolicami. Dolga vrsta revežev brez nog in beračev, ki na pamet znajo vsak svojo prošnjo. Klobasarji in peki, gostilna pod lipo in vaška muzika, polna cerkev ljudi in dolge vrste "grešnikov", ki oblegajo spovednice, orglje in velika maša, slovesna pridiga in tisoč sveč Mariji v zahvalo.

Nad vsem tem pa božje sonce in v jesen se nagibajoče poletje.

Pa je to le medla beseda o vsem lepem in dobrem, pobožnem in veličastnem, ki ga nosi v sebi vsakoletno žegnanje na Brezjah.

* * *

Tako je bilo nekoč...

V letu Gospodovem 1942 pa ni bilo več tako.

Vojna in revolucija je uničila idilo brezijanskega žegnanja.

Prav ko je zazvonilo prvič k veliki maši za žegnanski praznik Vnebovzete v cerkvi svetega Vida na Brezjah, je slepi Rok zasedel zadnji prostor med berači. Danes sta se s sedemletnim vnukom Jurkom, ki mu je bil za vodnika, zakasnila: čakati sta morala Jurkovo mamo, ki jima je gospodinjala na domačiji v Leskovju.

Slepi Rok pravzaprav ni bil berač. Po-

sebene vrste človek je bil, ki ni spadal ne med ljudi ne med berače. Prva svetovna vojna mu je pustila za spomin prazne oči. Ta nesreča mu je potisnila v roke harmoniko, v katere je čudovito lepo znal izliti svoja čustva. Ni ga bilo štiri ure hoda daleč človeka, ki bi znal tako igrati kakor slepi Rok.

Vabili so ga na gostije. Ni rad šel. Še manj na gostilniške veselice in ples. Pravijo, da od dneva, ko mu je neki grobi pijanec zabrusil v obraz, da je berač, ni več prestopil praga gostilne.

Na žegnanje pa je rad prihajal. Sedel je med berače, vzal v roke harmoniko in tako lepo zaigral, da so se mimoidoči ustavljali, otožno povešali glave in poslušali. Ko je nehal, je drobiž kar deževal v Jurkov zvonast klobuček.

Zvonovi so povabili drugič k veliki maši.

Rok se je dvignil in šel v cerkev. Z Jurkom sta se pridrenjala do klopi. Radi so jima odstopili prostor.

Nad deželo je ležalo moreče vzdusje. Tu v cerkvi pa je vladal božji mir. Kakor da vlada tukaj drugi gospodar.

Orglje so ubrano pele. Jurko je molil očenaš za očenašem in vrtel v rokah rožni venček. Ni znal moliti nanj. Tako se je pogovarjal z ljubim Bogom kot vsak večer doma: Očenaš za ljubega očka, ki je padel nekje v daljni Rusiji, za Brankota, ki so ga ušivi partizani ubili v gošči, za Tineta, ki že pol leta ni pisal s fronte in nič ne vedo, kaj je z njim, za mamo, ki neprestano joče in nikoli več ne zaveže lepe zakmašne židane rute, ampak hodi vedno le črna, za dedeka, ki je slep, in še za Janeza, ki pri bogatem Dolinarju na Otočah služi za hlapčiča.

Po maši sta med klopmi poiskala še mamo. Skupno so romali k milostni podobi brezijanske Pomočnice in po kolenih drsali okrog njenega oltarja. Jurkota so silno motile berglje, kosti, razno orodje in orožje in druga pisana šara, ki je bila razobešena po stenah okrog milostnega Marijinega oltarja. Kako, da niso našli na Brezjah kakšne bolj skrite luknje, kamor bi spravljali to ropotijo, ampak so jo obesili okrog oltarja, kjer vsakemu pade v oči. Pri njih doma so skrbno pospravljali staro šaro in jo nosili na podstrešje...

Mati je globoko sklonjena drsala po kolenih okrog oltarja in neprestano jokala. Slepi dedek je bil močno zbran. Držal se je Jurkove roke in neprestano premikal ustnice. Palica, klobuk in harmonika pa so potrpežljivo čakali na klopi, kdaj se vrne gospodar.

Pred cerkvijo ni bilo živahno kot pred leti. Možkih je bilo malo. Pa še to samo starci in otroci.

Vsa kramarija, lecot in medicina, žemlje in klobase so bile v rokah žensk. Te niso prodajale stvari s takim navdušenjem kot prejšnja leta možki. Njih misli niso bile pri stvari. Daleč proč odtod so romale njih misli pri svojih dragih možeh, bratih, sinovih in oče-

tih. Brez teh misli je bil v tistih dneh redkokdo.

"Mana, zdi se mi, da smo letos zadnjič na Brezjah," je menil slepi Rok.

"Kaj vendar mislite, oče! Zadnji čas vas napadajo preveč temne misli. Vse bo še dobro!" Sama sebi ni verjela Mana.

"Boš vidala, Mana, nič dobrega ne bo," je kimal z glavo v vedni temi dedek Rok.

"Mana, sedi tja v gostilno. Z Jurkom bova malo zaigrala Mariji v čast, potem pa gremo."

"Tako zĝodaj nameravate domov, oče? Vam ni kaj dobro?"

"Nič mi ni, Mana. Pojdi, sedi in odpočij se!"

Rok je poiskal Jurkovo roko, nervozno vrgel meh čez ramo in se vsedel med berače. Že daleč jih je bilo slišati: Eni so molili. Ti so bili redki. Nekateri so šteli denar, spet drugi so moleli kvišku roke in venomer prosili; kakšen med njimi pa je tiho preklinjal mimoidoče, ker jim niso vrgli svoje miloščine.

Berači niso radi poslušali Rokove muzike. Nevoščljivost je cvetela med njimi. Vedeli so berači, da milodoneči in pobožni zvoki Rokove harmonike privabijo več miloščine kot vse njihovo tarnanje in glasna prošnja.

Rok ni bil danes kaj prida razpoložen. Temne misli, ki so mu zadnji čas rojile po glavi, so se danes podvojile in z vso silo prepezale Rokove možgane. Zato je bila danes pesem še bolj uglašena po njegovih žalostnih mislih. Ljudje so postajali in otožno gledali beračevo godalo.

"Še harmonika je žalostna, kaj bi pa mi ne bili," so menili in odhajali.

Rok ni dolgo vzdrljal. Dvignil se je. Poklical je Jurkota in Mano. Še enkrat so zavili v cerkev. Dedek je odbral dobro polovico drobiža in ga nesel Mariji na oltar. Dolgo je klečal opt na palico pred oltarjem. Kakor da se poslavlja. Ni videl svete Device in njenega milostnega obraza, samo njeno sladko dobroto je čutil. Tako dobro mu je dela, da bi vedno ostal tu pri oltarju. Tu vlada sveti mir. Tukaj ni vojske, zdražb in nemirov, ni revolucije in klanja.

"Petindvajset let je bilo v maju, kar hodim v temi, sveta Devica. Pa rad tako hodim. Samo pomagaj mi, da bi v moji duši in v duši naše Mane in v Jurkovi, Janezovi in Tinkovi duši nikoli ne bilo take teme. Rad Ti darujem svojo slepoto in svojo nemoč, samo usmili se nas, vseh živih in vseh mrtvih naše hiše!" je molil slepi Rok.

Tudi Mana je močno zbrano molila. Tako more moliti samo mati za svoje otroke, ko čuti, da se bliža nevarnost.

"Boš videla, Mana, da nas še čakajo težki časi," je dejal dedek, ko so prišli iz cerkve.

"Boš videla, Mana, boš videla..." je zamisljeno mrmral stari Rok vso pot domov.

* * *

Ni se še obrnilo leto.

V imenu velike nemške svobode so oĝabni gestapovci zapirali cerkve, ropali zvonove in izganjali duhovnike.

Klub vojski in stoterim težavam leta teko. 1945.

V Leskovju je lepa pomlad.

Kot nikjer po slovenski zemlji tu veselo bingljajo leskovi abranci in kimajo veliki noči nasproti, ki s svojim razkoĝnim spremstvom gre čez deželo. Prav radi tega se ta kotichek žegnane zemlje imenuje Leskovje.

Dvakrat na leto je v Leskovju lepo: ko lešniki cveto in ko lešniki zorijo.

Pa je bilo to tudi vse, kar je moglo razveseliti to leto človeka. Po bajtah in kmetijah je enako gospodarilo uboštvo, smrt in žalost.

Trpljenje je potrkalo na vsako okno. V vsaki hiši so imeli v zadnjih letih mrliča: ali je obležal daleč kje v ruski stepi ali izginil v domači gošči.

Teĝki časi so vladali v deželi...

Po Veliki noči so najprej tiho in zaupno, potem pa vedno glasneje govorili, da izgublja Nemci na vseh frontah.

Goščarji so rinili iz hoste in grozili vsem, ki jim niso pomagali v zadnjih letih.

V maju so se razvile preko dežele žalostne procesije beguncev, ki so pripovedovali, kako hudo je doli ob italijanski meji in da rdeči vedno bolj rinejo proti Ljubljani.

Nad ljudstvom je visela groĝnja rdečih kakor temna nevihta...

Tedaj je berač Rok zadel na ramo v vrečo zavezane harmonike in prijel za roko Jurkota. Mana je z žegnano vodo pokropila hišo in dvorišče, zaklenila vežo, naredila s ključem v imenu svete Trojice tri križe na duri in vsi trije so se pridruĝili žalostni procesiji, ki je utonila nekje v hribih nad Ljubeljem.

"Za teden dni gremo čez mejo, potem pridejo pa Angleĝi in Amerikanci in naredijo v deželi mir in red," je vladalo med romarji hrepeneče upanje...

Šele na vetrinjskih poljanah je ljudstvo spoznalo grozno prevaro, in strašno angleško izdajstvo je bolelo huje kot vse trpljenje zadnjih let vojne in revolucije.

Odrple so se narodove rane, ki jih stoletje blagostanja zaceliti ne more.

Ozka in strma pot, ki je peljala iz domovine, se je zaprla.

In na široko so se odrple ceste v svet...

Leta teko...

Mogočno ŝumi ocean. Ladja pušča za seboj globoko ŝumečo brazdo, ki jo kakor spomin na davne, lepe dni.

"Kdaj se bomo peljali tod nazaj?" visi nad potniki zagonetno vprašanje.

Pa nad vsemi sije dobrotno sonce in nevidna roka boĝja počiva na vsemirju. Samo z oči močne vere moreĝ videti roko boĝjo in čutiti njeno boĝajočo dlan...

Argentina.

Buenos Aires.

Once — Lujan.

Jutranje sonce, gledano skozi gosti tovarniški dim, je krvavordeča kroglja, ki vstaja daleč nekje za mestom izza ŝirnega oceana. Vso noč se je hladilo v morski vodi, da bo laĝe kljubova'lo vročemu dnevu in soparici. V vlaku je skoraj mir. Vsak potnik je našel

svojo navidezno zaposlitev. Nekateri ždi-
jo černo predse, drugi berejo časopise. Mladi
par govori o kinu. Le otroci v belih haljah,
ki gredo v šolo, so živahni. Trije mladi va-
jenci se bahajo s "čikom" v ustih in nemarno
devajo svoje noge na nasprotno sedeže; ne
vedo, kam bi s svojim razposajenim telesom.
Sprevodnik s skrbno natančnostjo pregleda-
je in ščiplje vozne listke.

Tedaj preseka tižino glas harmonike. Vsi
potniki so iznenadeni. Oči vseh iščejo vese-
lega muzikanta, ki mu dolgočasna vsakda-
njest ni vzela volje do godbe in pesmi. Nič
kaj se ne skladajo veseli toni z enakomernim
ropotanjem velikih koles po brezčutnih trač-
nicah.

Vse strmi v starega moža, ki igra. Mnogi
so ga v mislih že obsodili: berač je. Kot ve-
lika igrača mu leži v naročju harmonika. Bla-
ga poteze na moževem obrazu pričajo, da ni
muzikant samo po poklicu, marveč tudi po
srcu. Revež je slep, zato nosi temna očala, da
skrije svoje prazne oči. Pa kdor se poglobi v
njegovo pesem, čuti, da slepec nosi v harmo-
niki svoje oči.

Ob njem je trinajstleten deček. Služi mu
za vodnika in mu je za živo palico. Življenje
ju je skupaj postavilo na svojo široko stezo.
Živita drug za drugega. Kaj bi slepi revež brez
dečka, ki mu kaže pot, ko harmonika utihne
in se zaprejo žive oči pesmi.

Melodija vre skozi stari meh. Tisti, ki se
vsaj malo razumejo na muziko, čutijo, da jih
valoviti toni peljejo skozi šumeči dunajski
gozd, kjer je nekoč mojster Straus sanjajoč
zamislil večno lepe valčke.

Pa malokdo posluša. Misli so daleč proč.
Valček ne seže do srca. V tem nervoznem
stoletju edino še fox trot in tango razgibata
živce in čustva v strastno hrepenenje. Podoba
stoletja.

Dečko hodi od potnika do potnika. Z malim
kovinastim pladnjem, na katerem ležita
dva novca po 20 centimov, opozarja nase kot
mežnar ob nedeljah, ko buči v molitev za-
topljene starke in zaspane vernike, da se od-
dolže z malim darom.

Večina odkimava. Drugi, ki jih premaga
čut, češ kaj bodo sopotniki rekli, če nič ne
dam, nervozno segajo v žep in iščejo med ko-
vanci najmanjšega. Tako malo jih je, ki bi
bili hvaležni za pesem in bi dali majhno na-
bitnino, saj lepe pesmi in muzike itak ni
mogoče plačati. Še manj jih je, ki bi iz lju-
bezni do slepega reveža položili na pladenj
svoj sirotinski davek. Pač niso nikoli trpeli
in nikdar zaprli oči in se skušali v temi priti-
pati pet korakov daleč.

Dečko ni vsiljiv. Vljudno hodi od osebe do
osebe. Nič ne prosi. Zaveda se, da je lepa
melodija vredna nekaj rumenih centimov.

Vlak s pospešeno hitrostjo drvi skozi me-
sto. Ne sliši pesmi in ne sočustvuje s slepim
muzikantom.

Melodije izzvenevajo. Če zatisneš oči, pre-
slišiš ropotanje koles in se osredotočiš samo

v poslušanje, se brž kakor v sanjah znajdeš
daleč nekje v stari Evropi.

Častitljivi instrument negibno obleži v
godčevem naročju.

Mož posluša. V temi se z mislimi tiplje za
dečkom, ki berači. Prisluhne. Redko zaropota
na pladnju. Ni ganil src. Njegova pesem ni
zvezala potujočih v eno misel in toplo raz-
položenje. Njegova pesem je bila izdana.

Bog ve, kje potujejo godčeve misli. Daleč
kje po svetu, tam, kjer je izgubil vid. Težke
misli se mu nabirajo na čelu. Deček že stoji
ob njem. Nabrani drobiž še dna pladnja ni
pokril.

Slepec krčevito pograbi za harmoniko, stre-
se sivo glavo, raztegne meh.

Pobožno, kakor plaha misel iz ljubečega
srca, privre iz harmonike nova pesem. Zvok
za zvokom se razveže, toni se prebujajo kot
po dolgem težkem spanju.

Potniki dvigajo glave. Prisluhnejo. Še
utrjeni težaki, katerim je kramp in kladivo
ubilo poslednjo voljo do pesmi, se zavzamejo.
Objestni fantini jemljejo počasi "čike" iz
ust in postanejo pozorni. Priskutno našem-
ljena gospodična je prenehala s prisiljenim
smehom in njen častitelj se je obrnil proč od
njenih ušes. Sprevodnik je odložil svoj sve-
čano uradni obraz. Otroci se drenjajo na kon-
ec klopi in odprtih ust poslušajo.

Dečko in slepi revež spremljata v težkih,
hrepenečih mislih pesem svoje domovine, ki
sta jo morala zapustiti:

Oj, le šumi gozd zeleni,

— — — — —
saj ti veš, kako je meni,
ko medlim na tujih tleh...

Dečko nič več ne pobira. Pesem ga je pre-
vzela. Mimo njega pa hodijo potniki in da-
jejo na pladenj skromno plačilo za otožno
pesem.

* * *

Gotovo ste ju že spoznali:

Slepi dedek Rok in njegov vnuk Jurko sta.
Leta so vtisnila vanju svoj pečat. Dedek je
skoraj obnemogel. Jurko je zrastel iz se-
demletnega otroka v trinajstletnega dečka.

Danes imata edinstveno pot:

V Lujan se peljeta. Na božjo pot. Pravijo,
da se je Marija z Brezij preselila tja. Obi-
skat jo gresta in poprosit za bolno mamo,
ki nič več ne more v tovarno na delo. Kdo
bo služil za kruh in za stanovanje, če ona
obnemore. Že teden dni leži brez moči ter noč
in dan glasno sanja o možu, ki je padel daleč
proč od domovine, o Brankotu, ki so ga par-
tizani ubili, o Tinkotu, ki je za vedno izginil
v ruski stepi, in o Janezku, ki je bil pri Dol-
linarju na Otočah za pastirja, pa so ga go-
ščarji zvalili, da je šel z njimi. Izginila je
vsaka sled za njim. Sosedov hlapec ga je zad-
njič videj nad Mrzlim studentcem z brzostrelko
na hrbtu. O domovini in o domačiji v Le-
skovju glasno sanja bolna Mana. Kakor da ji
cvetoči leskovi abranci sem čez morje pozva-
njajo in jo za Veliko noč kličejo domov.

Zdravnik je zmajal z glavo. Nič ni rekel.
Komu neki? Dedeku, ki je slep in nič ne ra-

zume tujega jezika? Ali Jurkotu, ki je še otrok?

Tedaj sta se dedek in Jurko odločila.

K Njej morata. K Njej, k domače zemlje Materi, na božjo pot v Lujan, argentinske Brezje, poromata.

Jurko je iz šparovčka pobral zadnje centime. Dedek je vzel iz kota zaprašene harmonike. Nič nista rekla materi. Priporočila sta jo dobri slovenski sosedi, stari Poloni, da poskrbi za mamó.

Jurko se je čudil dedeku, zakaj je vzel s seboj harmoniko, saj že leto in dan ni več igral nanjo. Dedek je hiral in z njim vred se je starala tudi harmonika. Danes pa, ko gresta na božjo pot k Mariji Pomagaj, vzame s seboj mesto rožnega venca stari meh, kakor bi šla v gostilno.

Šele ko sta sedla na vlak in je dedek vzel v roke staro igračo, je rekel Jurkotu, da morata z godbo zaslužiti majhen dar, ki ga bosta poklonila Materi božji s prošnjo, da ozdravi bolno mamó.

Lokomotiva je zavozila v pampo. Kamor seže oko, ne vidiš drugega kot osat in gručo krav, nekaj zelene trave in spet osat. Bog je najbrž Adama in Evo za kazen postavil v argentinsko pampo, ko jima je zagrozil, da bo zemlja rodila le "trnje in osat", premišlja Jurko.

Rok ničesar ne vidi. Oči so zaprte, ugasle. Nikoli ne bo videl bleščečega argentinskega sonca, zelenih "kint" z bogatimi domovi, široke ceste, ki pelje v notranjost dežele. Ne vidi pisano oblečenih gaučov na iskrih konjičih, ki se podijo za muhastimi kravami po pampi. Dedekove oči ostanejo zaprte.

Pa je v Rokovi duši razsvetljeno kot pri veliki maši na dan Vstajenja.

Z dušnimi očmi jasno vidi in premišlja, kako dober in usmiljen je z njim ljubi Bog. Kako vse drugače je moral trpeti njegov sveti patron Rok, ki je kot pobožen romar prostovoljno zapustil svoje bogastvo, se poslovil od svoje domovine, rodne Francije, vzel popotno palico v roko in prehodil vse ceste tja do večnega Rima. In kako težko je hodil, ker je imel na nogi veliko rano. In glad je trpel. Psiček mu je nosil vsak dan droben košček kruha, da se je z njim nasitil. Rok je zmajal s sivo glavo. Kako, da je moral biti on tako nepotrpežljiv, ko mu nič ne manjka. Vozi se udobno in prijetno, ko je sveti Rok hodil vse poti peš. Bel in v mleku zamešen argentinski kruh je, pa tarna za tistimi časi, ko doma še črna niso imeli vsak dan...

Vlak zavije iz pampe v naselje. Pisane hiše vseh velikosti in oblik čepijo med drevjem in zelenimi ograjami. Ob vsaki stoji visok stolp in na njem vetrnica, ki se neprestano vrti in s tem opravlja veliko delo, saj globoko iz zemlje črpa vodo.

Sprevodnik prijazno naznani, da se bližajo Lujanu. Moški iščejo prtljago, ženske si uravnajo lase in popravljajo barvo na ustnicah,

kakor da bi Mariji v Lujanu ne bilo vseeno, kako so oblečene in nališpane.

Vlak ustavi.

Avtobus, taksiji in fijakarji se ponujajo, da pospremiijo ljudi do bazilike. Malokdo se odloči za peš. Jurko presodi razdaljo do bazilike.

"V desetih minutah bova tam," meni pamp-ske razdalje nevajeno oko.

"Greva peš," odloči dedek. "Spodobí se tako, saj sva prišla na božjo pot."

Kot park široka avenida je polna življenja. Gruča pobičev Jurkovih let se podi za žogo. Taksiji in avtobusi vozijo ljudi k baziliki in nazaj na postajo.

Razdalja vara. Bazilika se zdi, da je tik za prvimi hišami. Toda ko prideš do njih, se cerkev umakne daleč nazaj in njeni zvoniki mogočno vabijo popotnike in romarje v tihi božji hram.

Dedek težko hodi. Ni vaje več tako kot nekoč, ko je trikrat na dan obhodil ves grunt in domačijo.

Sonce neusmiljeno žge. Jurko je žejen. Dedek najbrž tudi. Pa se nobeden ne izda, saj gresta na božjo pot, kjer je treba nekaj potrpeti.

Končno dospeta na cilj.

Visoki, v razcefrane oblake segajoči stolpi čuvajo kot mogočni stražarji nežno argentinsko Virgencito. Nebroj z belim platnom pokritih štantov ponuja drobne in debele, kratke in dolge sveče. Romarji jih kupujejo in jih nosijo pred Marijin oltar. Velika vrata so na stečaj odprta. Visoke stopnice vodijo do glavnega vhoda.

Jurko vse zvesto in natančno razlaga dedeku. Toliko let je že ob njem, da čisto natančno ve, kaj mu ugaja in kaj mora zamolčati.

Sveti mir veličastnega božjega doma ju sprejme. Pozna dopoldanska ura je, zato ni več svetih maš.

Vsi slopi in cerkveni oboki teže h glavnemu oltarju, zato romarje kar sama zanese pot pred Najsvetejše.

Ker sta danes prvič tu, ji je vse neznanó. Pridružita se skupini romarjev, ki jo vodi domači duhovnik, in razlaga zanimivosti cerkve in njeno zgodovino.

Po stopnicah za glavnim oltarjem pridejo v pol mračno kapelico, kjer v soju trepetajočih luči prebiva sveta argentinska Virgencita. Gospodarica tega veličastnega doma. Prav je, da tudi tujec, ki išče tu svoje zemlje Patrono, pozdravi najprej Gospodario in šele potem Njo, ki je dobila v tem svetišču svoj začasni dom.

Jurko posluša duhovnikovo razlago in tolmači dedeku. V milostni kapelici vsi pokleknejo, molijo ter darujejo Mariji svoje darove. Romarji so ginjenih src in bi danes vse obljubili sveti Devici, ti dobri sinovi in hčere argentinske zemlje.

Duhovnik — vodnik je postal pozoren na slepega Roka in Jurkota.

Z zanimanjem je poslušal, ko mu je Jurko pripovedoval, odkod sta in kako sta zvedela,

da tod nekje v tem svetišču prebiva njunega naroda Patrona —sveta brezijanska Pomočnica. Romat sta prišla k Njej in prosit za zdravje bolne matere, ki je že teden dni bolna in nič več ne more skrbeti zanju.

Duhovnik je ginjen poslušal žalostno zgodbo. Prijel je z eno roko slepega Roka, z drugo dečka Jurkota in ju po stopnicah pospremil v stransko ladjo, na cilj obeh slovenskih romarjev, k Brezjanski Devici, kamor so jo ustoličili slovenski begunci. Domači romarji so v spoštljivi razdalji stali za klopmi in gledali.

“Joj, dedek, naša Marija!” se je Jurko skoraj iztrgal iz rok duhovniku.

“Marija Pomagaj!” je zaklical slepi Rok in dvignil desnico, kakor da jo hoče z roko doseči. Solze so mu vrele iz praznih votlin. Ginjen je padel na kolena in jokal.

Tudi Jurkota je premagal dedekov jok, čeprav ni razumel domotožja, ki muči slepega dedeka. Božja Matí sama ve, kaj vse ji je v solzah pripovedoval stari Rok. Koliko skritega domotožja po Leskovju je planilo na dan iz srca pred Marijo, koliko boli radi ugaslih oči in nemoči, koliko trpljenja radi bolne Mane in njene neprebolele žalosti ob toliki družinski tragediji.

Duhovnik je v zadregi stal ob strani. Razumel je bol; solze se morajo izliti, da bo potem bolje. Stopil je med ljudi in jim je pojasnil, kakšna bolečina tare to mlado in staro srce. Pa težko razume bol in bolečino tisti, ki ni še nič trpel v življenju!

Ko se je Rok umiril in izjokal, je daroval zasluženi denar brezijanski Pomočnici z vročo prošnjo, naj ozdravi bolno Mano.

Znova sta se prijela za roko in tiho, skoraj slovesno, odšla iz cerkve.

Zunaj ju je pričakovala skupina domačih romarjev, ki so hoteli od blizu videti revni telesi, ki nosita v sebi srce s tako močno in živo vero.

Tedaj se iz skupine izlušči mož z velikim zlatim prstanom na roki.

“Vam smem v Marijinem imenu pomagati? Ko sem šel na romanje, sem naredil obljubo, da bom največjega reveža, ki ga srečam na svoji romarski poti v Lujanu, bogato obdaroval. Marija je izbrala vaju in vajino mamico. Pomagal jo bom ozdraviti in tisočkrat bom pomnožil vajino miloščino, ki sta jo darovala Mariji na oltar.”

Ko je Jurko presenečen razložil slepemu dedeku pravljíčno ponudbo bogatega gospoda, je Rok spoštljivo sklonil sivo glavo, obrnil prazne očesne votline proti izhodu cerkve in hvaležno dejal:

“Hvala Ti, brezijanska Pomočnica! Vedel sem, da ne bo zaman moja pot!”

* * *

Veliki zvon je mogočno oznanjal iz lin lujanske bazilike opoldansko Angelovo oznanjenje, ko je bogati gospod povabil Roka in Jurkota v svoj avto.

Veselo je brnel motor po veliki cesti, kakor bi vedel, da nese bolni Mani tja v revno stanovanje zdravje.

Poromal bom

Poromal bom na božjo pot,
k Mariji pojdem tja v Lujan —
preveč mi dala je dobrot,
za hvalo skoraj sem kesan.

Iz rek krvi, iz ognja, ran,
iz groma bojnih žrel in min
vodila me je njena dlan
ko jasna luč iz dna temin.

Odpadli so okovi z rok,
zapahi popustili ječ,
razlomil se je bojni lok,
na tla je zdrknil rabljen meč.

Razgrnil se je ocean,
v milijardah válov vztrepetal,
ko plašč iz drage svile stkan
je v sončnih žarkih zableščal.

Zbujen iz groznih, blodnih sanj
na kraju novega sveta
strmim... Prej nisem vedel zanj...
Skrivnostno moja pot je šla...

Ubežnik lačen in bolan,
do smrti žalosten, potrť —
od rok prijaznih sem obdan,
Veronika mi nudi prt.

Prost stopam zdaj po varnih tleh,
vem, čutim: Oskrbnik, dolžan
talentov tisoč Bogu... Greh
me žgal bo, če ne bom Mu vdan.

Poromal bom na božjo pot,
k Mariji pojdem tja v Lujan,
za milost čudežnih dobrot
vsaj pesem dam ji, cvet izbran.

Slavko Srebrnič

Brezijanska Pomočnica v stranski ladji lujanske bazilike pa je hvaležno stisnila k sebi svoje božje (Dete).

In sveti Sin v Njenem naročju je dobrotno pobožal svojo Mater, se ji ljubko nasmehnil ter dejal:

“Mamica moja, kako bi kdaj mogel preslišati kakšno Tvojo prošnjo!” MERNIK

ROMAR MATEVŽ

Matevž je trpel in bojeval strašen notranji boj. Premetaval se je po postelji brez spanca, čeprav je bil truden od dela, da ga je bolelo vse. Ječal je. . . Saj ga ni nihče slišal. Sam je bil, čisto sam.

Nova hišica se je belila na griču. Delo njegovih pridnih, mladih rok je bila. Nove njive, novi travniki. Vse je iztrgal močvirju, gozdu, praproti in mahu. Mlado drevje je raslo in bilo vse obsuto s cvetjem. Nad gričem je šumel studenček — še tega je speljal v hišo, da je imel vodo v veži in v hlevu. Krasna je bila domačija, mladi Matevž pa do obupa nesrečen.

"Speljala me je Franca. Preveč sem ji zapal, preveč verjel njenim vedno se smejočim očem, njenim zgovornim ustnom. Kakor bi bil začaran, sem bil priklenjen nanjo. Nisem hotel slišati dvoumnih besed, ki jih je s tako lahkoto govorila, še odkritih kvant nisem hotel doumeti —. Saj bo boljša, saj ne misli tako, kot govori. . . Pa je le resnica, da je skoro do dna pokvarjena. Zdaj me je ujela, da ne morem več nazaj. Tihe, dobre Mariice se nisem več spomnil ob Franci — premrtva mi je bila; zdaj vidim, kako lepa, visoka, čista je bila njena mirnost in tišina."

Ura na steni je že odbila eno. Matevž je vstal, segel v omarico v zidu in vzel zelenko iz nje. Še očetovo lončeno pipo je nabasal in prižgal. Spil je dva, tri šilca žganja in nerovno vlekkel iz pipe. "Kaj bi, kako bi? Koga naj vprašam, kam naj se zatečem?"

Hipoma se je zamislil, začel je vleči počasneje in počasi puhati dim iz ust. "Pa bo res morebiti dobro." Stopil je v kot pri vratih v kamro. Pred Mater božjo je prižgal luč.

"Tale luč bo odsedaj naprej gorela toliko časa, dokler ne pridem iz te hude zadrege. Za prvo nedeljo v juniju bom romal na Višarie."

Matevž je romal. V četrtek proti večeru je poklical iz bajte pod gričem staro Marijano, ki mu je gospodinjila, in ji dal ključ. "Marijana, jaz grem. Do torca me ne bo, imam opravke. Poskrbi, da živina ne bo lačna, in pa hišo varuj; najbolje, da si kar v hiši postelješ. Saj sem že mislil, da bi bilo najbolje, ko bi se kar k nam preselila."

"Dober si, Matevž. Rada bi bila pri tebi, pa se bojim, kaj bo, če pride mlada k hiši. Če bi mogla ostati."

"Poskusi —. Bog ve, kdaj bo prišla, ali pa nikoli," se je grenko posmejal. "Poglej, Marijana, tebi povem, ker vem, da znaš biti tiho. Na Višarje grem, tam se bom odločil, kako bo. Pomoli tudi ti zame in za luč pred lurško Marijo, ki sem jo prižgal, skrbi, da ne ugasne."

"Prav, Matevž, zelo prav si naredil. Da bi bilo le kaj tebi podobnih v tvojih letih!"

Matevž se je spustil po griču navzdol v grapo. Niso ga zanimale ne njive, ne travniki. Še potoček, kjer je tako rad lovil postarvi, da je skoro za vsako vedel, kje "stoji", ga ni zanimal, čeprav ga je drugače še vedno zaneslo, da je pogledal za ribami. Pospešil je korak, rad bi bil čimprej iz grape in preko

mesta, kjer ga že niso več poznali.

Mračiti se je začelo, ko je šel proti Kranju; hotel je še isti večer priti do Brezij in takoj po prvi maši naprej; pot je bila dolga. . . Do Kranjske gore ali Bele peči je hotel priti v petek in v soboto popoldne do cilja.

Marijana si je skuhala čaja in pri njem in kruhu zamišljena obsedela. "Kaj ga mori neki, tega fanta. Res je sirota že dolgo brez starišev, pa to bi ga morilo tudi prej. Lepo hiško ima, vse je s svojimi pridnimi rokami naredil. Samo sam je; kje se bo oženil?" Zdaj se je Marijani obraz zresnil. "Le katera bi bila dosti dobra za tega pridnega fanta? Ne pije, ni bahjek, ne kolne, priden je za v cerkev, dober do vsakega in — kar je čudno za njegova leta — zares kristjan, ki bi za vero vse dal; ni ga sram ne moliti ne odkriti se pred znamenjem ali kadar zvoní; še kvantače užene s svojo resnostjo."

Gube na Marijaninem obrazu so se stisnile. V kot je zastrmela, kot bi se hotela nečesa domisliti. "Res je, da mi je Hrastniška Katra zadnjič nekaj čudnega omenila. Da bi s Franco žolščarjevo? Ne, ni verjela. Pa ji je prav za gotovo pripovedovala. Saj verjamem, da je spregovoril z njo, saj je za vsakega imel dobro besedo; da bi se pa tako daleč zmotil?" "Pa zakaj je tak sedaj, zakaj?", je vrtal dvom v njeno srce. "Če bi bilo pa le res? Moj Bog, taka čudna dekle; saj ne rečem, da ni zala, da ni delavna, samo preveč fantovska je, za molitev in za cerkev ji je manj kot za kakšno zabavo s fanti. Če bi ga pa le ujela — nova hiša in dober postaven fant. O saj ne morem verjeti. . ."

Marijana je ob čaju in razmišljanju zadremala. . . Matevž pa je romal in romal. Na Brezjah ni še nikoli tako otroško in goreče gledal k Mariji Pomagaj, tako prisrčno.

Na vrh višarskega hriba je prišel pozno popoldne, ves utrujen in prepoten. V gostilni se je nekoliko pokrepčal, potem pa šel v cerkev. Pozno v noč je molil rožni venec za rožnim vencem. Redki so bili romarji. Zadrženo so gledali mladega fanta, ki mu je na obrazu bilo brati, kako hude težave ga more.

Zagorel, koščen visok duhovnik je stopal k njemu. "Fant, ali bi se rad spovedal?" Matevž je vstal in šel za gospodom. Sunkoma je metal vso bridkost iz sebe in vso morečo skrb. "Kaj naj naredim, gospod? Zato sem molil, zato romal, da bi mi Mati božja pot pokazala, katero naj uberem. Šel bom po njej, pa če bo še težja."

Ko bi Matevž v temi videl spovednikove oči, bi vedel, da so bile solzne. "Fant, mlad si še, pa imaš križ zato, ker si dober in resen. Lahkomiselni vetrnjak bi si iz tega skrbi ne delal. Semle gori, fant, hodijo ljudje strašno obloženi. Niso polena, ki jih nosijo gori, tisti križ, vse huje jim krivijo hrbe drugi križi. Nekaterim je odvzet prvič, drugim ne — jim je samo dana moč in potrpežljivost in vdanost, da ga nosijo naprej, in še romajo in prosijo. Enkrat si se spodtaknil, fant moj, pa si si naložil križ. — Ali jo imaš rad?" "Bi jo imel, če ne bi bila taka," je odkrito rekel Matevž.

“Vzemi jo sedaj, da bo otrok očeta imel, da ne bo slabši od matere. Ti pa naloži križ in ga nosi; Matere božje nisi prišel zastoj prosit; zmogel ga boš, če boš ostal tak, kot si... Če bo težko, pridi spet po pomoč. Jaz bom molil zate, čeprav te ne poznam, ker si mi postal drag, kot bi bil moj otrok.”

Matevž je odšel v romarsko kočo na seno in zaspal od utrujenosti in olajšanja, ko je tako breme odvrgel.

Gospod pa je v sobici pokleknj pred podobno Višarske Marije in se zamislil. “Tudi meni bi se v tistih časih brez Tebe, Mati božja, skoro isto zgodilo. Čudno, kako se skoro do pike kakšna stvar ponovi. Kakšnih strašnih bolečin sem bil obvarovan. Jaz sem poromal k Tebi pravi čas, Marija, da si me obvarovala. Ta revež je zamudil. Bodi mu sedaj dobra mati tolažnica in pomočnica.”

Matevž je romal na svoj grič. Še so bile skrbi in muke, pa se mu je vseeno zjasnilo. Pot je videl vsaj, po kateri mora nositi svoj križ. “Čez mladost sem naredil križ, naj me sedaj vodita Bog in Mati božja, da bo prav.” Pripeljal je Franco v belo hišico na griču. Ob otroku se je zdelo, da se bo zresnila. Luč v kotu ni ugasnila nikoli. Še v njem je zraslo veliko upanje, da bo v njegovi hiši le sreča doma. Pa je kmalu začel trpeti. Žena je ostala ista. Ne dobrot, ne rahli opomini, nobena stvar je ni spravila k resnosti. Matevžu se je zdel križ neznošen. Slišal je namigavanja, osate opazke, porogljive poglede ujel, kamor je prišel.

Romal je ob letu drugič, za leta postaran, in romal tretjič in četrtič in petič.

Tretjega otroka je čakala Franca, ko je romal petič. Strašne so bile misli, ki so ga spremljale in bičale celo dolgo pot. Da ta otrok in morda že prejšnji ni njegov, je slišal namigavanj preveč, da bi mogel še nositi.

Tokrat je tudi nazaj priromal nepotolažen, nepomirjen, kakor izgubljen. “Ali mi je sedaj tudi to odpovedalo, mi tudi Mati božja ne more več pomagati?” Njegov pogled je zgubljeno begal v kot. Na obličju lurške Matere božje se je igrala svetloba oljnate svetilke. Žene še ni bilo domov.

Tokrat je legla predčasno; otrok se je rodil mrtev. Ženo je zdelovala silna vročica. Poklicali so gospoda. Ko je odšel, je Matevžu zunaj hiše dal roko na rame: “Matevž, močen bodi! Pa moli, veliko moli, da boš tudi ta križ prenesel.”

Stopil je v hišo. Otroka sta dremala v Marijaninem naročju. “Že dvakrat te je klicala,” mu je šepnila in pokazala kamro. Zaprl je duri in se usedel na stol k ženi.

“Matevž, Matevž... so šepetale razpokane ustnice. Roka njena je trudno iskala njegovo. Matevž jo je prijel in jo dobrohotno božal: “Franca, ne trudi se, potrpi, saj bo bolje. Tudi zate bom poromal na Višarje. Bom pa šel še sestič in sedmič, če bo treba.”

“Nisem vredna, Matevž. Za srečo sem te ogoljufala. Vem, da si trpel, danes čutim. Strašno sem bila lahka. Ti si bil pa predober, tako da si bil v mojih očeh vse prej kot moški. Vem, da bom umrla. Z Bogom sem se spravila. Sedaj te prosim, da mi prizaneseš

tudi ti. Takrat sem izrabila Tvojo slabost, ker sem te hotela imeti. Potem sem te prevarala. Norca sem se delala iz tvoje dobrote, iz tvoje vernosti in resnosti. Ni bilo vse res, kar si slišal o meni, veliko pa je bilo res. Ta otrok, ki je umrl, res ni bil tvoj. Bog me je udaril zato. Umrl je otrok in jaz bom tudi. Rada vzamem to pokoro nase. Samo še ti, moj dobri Matevž, bodi prav do zadnjega dober. Odpusti, prizanesi!”

Matevžu se je tresla roka in glas, v očeh se mu je bliskalo.

“Franca, samo ne umri mi sedaj, ko si postala dobra, zares moja. Nikoli ti ne bom ničesar očitil, vse pozabil. Samo ne umri.”

Franca je dotrpela še tisto noč.

Mlada, zala kot nevesta je ležala na mrtvaškem odru. Matevžu je bilo do smrti hudo, ni se mogel utolažiti.

*

Še je romal, še isto leto. Kot zrel mož je klečal na Višarjih s križem, ki se mu je zdel pretežak za njegova utrujena ramena.

Pod večer je sedel na skali in gledal na lučke, ki so se prižigale spodaj v dolini.

“Matevž, ali bi malo čaja? Pa ognji se, da se ne prehladiš.” Ozrl se je in za seboj zagledal Marico, ki mu je ponujala steklenico. “Jaz sem tudi prišla, seveda ne peš kot ti.” Prisedla je. Dolgo sta se razgovarjala.

“Marica, še zmeraj si dobra, kot si bila,” ji je nazadnje hvaležno šepnil in stisnil roko.

Ko je drugo jutro odhajal, je že vedel, koga mu je Mati božja poslala, da mu pomaga nositi križ, ki je postal zanj pretežak...

ZEMLAK

Pogovor z Marijo

Kadar domotožje dušo
irga, žge in bega mi,
tiho Mati zašepeče:
“Sin, jaz sem s teboj vse dni!”
Brezje in gore gorenjske
zažarijo pred menoj,
cerkve, vse vasi slovenske
in nesrečni narod moj.

Z Materjo se pogovarjam,
prosim jo za dom in rod,
priporočam ji rojake,
domovino, našo pot;
Naša milostna Kraljica
mirno odgovarja mi:
“Jaz sem vaša Pomočnica,
Tolažnica v žalosti.

V Srcu svojem domovino
in Tvoj narod nosim jaz;
sužnosti ju bom rešila,
ko se bo dopolnil čas.”
Naša Mati in Kraljica,
naše domovine cvet,
Ti si moja tolažnica,
ko me muči tuji svet!

GREGOR MALI

Moja srečanja

Dekle

Naši ljudje. Tisti marčni večer, ko so z začudenimi očmi skušali dojeti težki, tuji svet, kamor jih je pripeljala dolga, stara, majava ladja, ki je bila poslednje upanje, ki je pomenila konec stiske in skrbi in beganja in, o Bog, vsega, kar se je v poslednjih letih zneslo nad nas. Srečal sem jih po dolgih mesecih samotnega pričakovanja med tujci — tam v pristanu. Težke gruč: stari in mladi, možje in žene, matere z dojenčci v naročju, očetje s kopico otrok, ki se je drla in vekala, fantje, kar jih je še bilo, s trdimi potezami čez lice, z globokim pogledom v prihodnost, dekleta v zasplem pričakovanju, s srcem, razklanim med domačijo onstran in neznanj, tuji svet tostran. Vsa betežna, beraška procesija prevaranih in preganjanih, a nikdar obupanih, ki je preromala to neznosno dolgo pot tisoče in tisoče milj pod Južni križ v znamenju svetega Križa.

Santa Cruz! ...

Ladja je zaspano visela ob pomolu. Nihče več se ni menil zanjo. Vse misli so se držale sive zagonetke: jutri, pojutrišnjem, čez mesec, leto dni, kako dolgo — kje mi je delo, kje streha, kam z otroki. ...

Nasmihal sem se znanim in neznanim; s stoterimi vprašanji so me zasipali. Kako naj odgovorim!

Takrat sem jo prvič srečal. Stala je tam pod tistimi mehkiimi akacijami sredi dvorišča. Oči so ji izgubljenega begale. Ni ga bilo, ki bi se zmenil zanjo. Preveč so imeli opraviti sami s seboj.

Uganil sem, da je sama, brez sorodnikov, brez znancev.

Naj jo ogovorim?

Predrzna ta misel; užaliti bi jo utegnili morda. In vendar sem podzavestno slutil, da si želi tople besede. Kako ji je vendar, je blisnilo v meni, ko gleda druge, ki jih ogovarjajo znani in sorodni? Mordá so že odšle nji enake, ki so ji bile družice vso dolgo pot čez ocean; mordá so se našle z bratom, z očetom, s sestro, s prijateljico... Bila je sama.

Pogledala me je. Nekaj rahlemu usmevu podobnega ji je oživel v očeh.

"Rojak?" je zatrepetalo iz nje.

"Pred vami sem prišel," sem se skoraj zmedel, kot bi ne znal drugega odgovoriti.

"Hvala Bogu," je dahnila z globokim olajšanjem.

Začudil sem se:

"Kako to pravite — hvala Bogu? Saj..."

"Nič!" me je rezko odbila. "Zjutraj, nisem še dobro stopila na suho, me je nekdo že ogovoril. Topló dé, že čuješ domačo besedo že

koj prvo jutro v tujem svetu. Povedala sem, da so nas pravkar vrgli na suho. Temno me je pogledal in mi zabrusil v obraz nekaj kot izdajalka ali kaj... Bil je eden od njih..."

Grenko ji je zvenela beseda. Prvo razočaranje je dihlo iz nje. Vem, kako bi je nič ne zadelo, ko bi jo tuj človek odbil; pa je bil domač, mordá prvi, ki ga je srečala v tem velikemu svetu, kamor je brez odgovora ugibal mesece in dneve, in ji je zdaj za prvi pozdrav nudil jedko psovko iz domačih ust.

"Pozabite," sem jo skušal okrečiti; "zaslepljeni so, ni jim zameriti. V tujini se človek mnogočemu priučil, tudi mržnji sorojakov."

"Saj mendá res..."

Večer je bil siv. Trpek veter se je obežal na mehke akacije. Betežna trpkost je sedala v obraz.

Zdaj je goltnila, kot da se ne more odločiti, če naj vpraša to, kar je njo in vse, ki so z njo prišli, od vsega žgalo najbolj:

"Kako živite tod?..."

In koj nato v bridkem navalu:

"Bom našla delo? Nikogar ne poznam, sama sem, jezika ne znam... Kaj naj počnem?"

Ne obup, resnost marveč, ki jo je skovalo življenje treh let z doma, je bila ta sila vprašanj. Njene rjave, pol ovlažene oči, ki so znale vsekdar gledati svet s plemenitostjo božje luči, so jo pričale.

"Ne plašite se, če bi vas kdo odbil. Poskusiti velja!" sem ji prigovarjal. "Mnogim uspe prvo uro; drugi spet čakajo dneve in dneve, a slednjič le najdejo. Jeziku pa se brž privadiš, posebe, če si ves dan med tujci."

"Že," je bila koj zaupna, "saj vem, da bo šlo. Bolj kot drugo me skrbi, kakšni so ti ljudje!"

"Ne dajte jim blizu," sem odgovoril. "Tako vas bodo spoštovali."

Za trenutek se je molk zasekal med naju. Potem pa se je nasmehnila in mi segla v roko:

"Hvala vam..."

"Čemu?" sem si mislil; vprašal pa nisem. Odšel sem. Kot v daljnem odmevu so mi nenehno zvenela njena zaskrbljena vprašanja. Skrb dekleta, ki se je čez noč znašla v brezkončni pušči tujega sveta. In mi je prišlo, kako se enako kot ona v istem trenutku v ista vprašanja zapleta deset in deset naših deklet, ki sta jih življenje in čas iztrgala domu in jih vrgla v svet na srečo ali nesrečo — kdo ve!...

Drugo jutro sem jo znova srečal. Prihajala je iz cerkve. Mehak pokoj je počival v obrazu.

"Delo imam in streho tudi," mi je z nekšno vnemo priznala. Globoko upanje je dihlo iz teh besed. Skoraj začudil sem se:

"Tako urno?"

"Sinoči je prišla neka gospa. Da bi rada slovensko dekle za varstvo otrokom. Vprašali so mene. Se mi zdi, da sem ji bila po volji. Koj me je vzela s seboj; avtomobil ima. Razkazala mi je vse: svojo sobo bom imela, jedla bom z otroki: dve deklici sta. Gospod je bil na moč prijazen; zdravnik je. V zadregi sem bila zavoljo jezika. Pa smo se kar po laško sporazumeli."

"In delo?" sem bil neveren.

"Nič posebnega: obe deklici imam na skrbi. Hočejo, da bi tudi laško in nemško z njima govorila. Menim, da so dobri ljudje, vsaj govorila mi je zatrjevala, da so na moč katoliški, da so... Ah pozabila sem, kako je dejala..."

"Muy católicos!" sem ji pomagal z nasmehom, ki ga res nisem mogel prikriti.

"Tako, dá! čemu se smejete?"

"Nič, kar tako: domislil sem se, kako tod vsakdo zatrjuje, kakšen muy católico da je."

"Na, mislim, da so pošteni!"

"Bog obvaruj kaj drugega!" sem jo skušal potrditi v prepričanju. "Pa veliko sreče..."

"Ta je v božjih rokah," je bila vsa vdana.

"Mislim pa si, da me Bog tudi poslej varoval in vodil, kot me je doslej. Nikoli ga nisem jenjala za to milost prositi!"

Zazdela se mi je v tistem trenutku drobna lastavica, ki zasanjano kroži pod viharnim nebom. Kako od srca sem ji želel vse dobro, nji in nji enakim in vsem nam, ki smo prišli, da bi vsaj košček izgubljene sreče spet našli.

Od tistega jutra je dolgo nisem več videl.

Res, skoraj pozabil bi bil nanjo; saj takšnale srečanja so bežne podobe, ki morda za trenutek ali kaj posvetijo v naše vsakdanje dolgočasje, pa še bolj urno ugasnejo. Toliko in tako različne obraze srečujemo dan na dan v tem neskončnem labirintu velikega, tujega sveta, da nam spomin nanje blede in umira bolj in bolj. Kdo bi se tedaj čudil, da je tudi to srečanje, kot drugih deset in sto in več šlo mimo mene le v bežni podobi! Nekaj samo se je prav na redke čase oglašalo kot daljni odmev: tiste njene zatrdno verne in zaupne besede o božjem varstvu. Kadar sem kje srečal naše dekle, ki se je sama bila in

otepala skoz trdost življenja teh dni, mi je prišlo na misel, kar sem iz dekliških ust čul tisto marčno, deževno jutro tam dol v Retiro:

"Bog me bo tudi poslej varoval in vodil, kot me je doslej. Nikoli ga nisem jenjala za to milost prositi..."

— — —

Pa se mi je namerilo, da sem lepo sobotno popoldne — tja na novembrske pomladne dni je bilo — stikal okrog Svete Julije. Tisto visoko, pol romansko pol gotsko svetišče sredi mesta. Mehak, rožnato nadahnjén somrak se usiplje po nji; zdi se, da v skrivnostno živi melodiji odmeva na poveljčano rdeči tkanini, ki plemeniti sivkasto bele stene prostorne apside. Iznad tabernaklja se nagiblje rjavkasto svetleč se križ; Zveličarjevo telo na njem je takšno, kot da se bo zdaj, zdaj s kerubinskimi perutmi odtrgalo z lesa in splavalo mimo

slopov prav gor v nebo; ali pa, da bodo prebodene dlani spolzele mimo trdih žebeljev in v posvečenem loku najvišje ljubezni objele ves svet. Meni vsaj je to razpelo ena tistih vzvišenih hvalnic ob zori vstajenskega jutra, ki se zdé, da zvené od začetka sveta in vse do konca več ne izzvené.

Gledal sem to podobo tihega veličastja, ki se je v zadržani spokojnosti približala našim očem. Počasi sem stopal po cerkvi, po prstih skoraj, da bi ne prebudil tihe umirjenosti slopov in svodov, ki so se v zamaknenost otroško iskrene molitve okameneli bočili nad menoj. Blizu tam pred ledeno belo marmorno mizo sem nenadoma obstal. Sam v sebi sem se začudil. Menil sem, da sem edini živi v sveti praznini spečega svetišča. Pa nisem bil.

Prav pred tisto čudovito razpelo, ki noč in dan živi, je pokleknil nekdo. Toga postava mlade žene. Zazdela se mi je kot ena tistih žalujočih na pretresljivi podobi "Snemanja s križa", ki jo je pred stoletji oživil laški mojster Bernardino Luini. Glavo, v tenčico ovito, je rahlo nazaj nagnila, kot da jo mami grenko trpeča žalost, ki ven in ven polzi iz božjih oči. Roké sta ji vsaka sebi viseli čez marmorni rob; hoteli bi sprejeti vsaj drobec neznanse bolečine, ki je krvavala s križa, pa si ne upate prav. Bila je vsa skoraj v zamaknjenju, bolj kip kot živ človek. Vsaj meni se je zdelo tako.

Pokleknil sem v klop tam blizu. V tem pa, kot da slutiti tujo prisotnost za seboj, se je postava pred oltarjem zganila. Določno sem čul globoki vzdih, ki se je kot iztrgal iz nje, splaval nekam v somrak in se zgubljal v njem, kot se izgublja sladko mamljivi vonj kadila in utrinjajočih se sveč še dolgo potem, ko so večernice že minile in je cerkovnik ugasil vse luči, razen večne, tajno rdeče lučice pred tabernakljem. Potem je vstala, se narahlo prekrižala in odhajala. Nekaj tožno spokojnega je ležalo v njenem licu. Podobno je bilo brsteči roži, ki je zdržala v viharju: šel je čeznjo, oplazil jo je, osul ne. Majcene, biserne iskre so se ji utrinjale na svilenih trepalkah.

Le kje sem že videl ta obraz? V tistem bežnem trenutku, ko je kot pajčolan blisnila mimo, se nisem in nisem mogel domisliti. Potem pa, ko je že bila iz cerkve, vsaj nje-nega šepetajočega koraka nisem več čul, mi je pred oči še enkrat stopila nejasna, klečeča postava pred Križanim, kot v sanje zbrisana. In mi je planilo v misel in spomin: spoznal sem jo. Bilo je dekle iz marčnega večera in jutra, pod mehкими akacijami tujega pristanja; neznanu deklu, ki ji imena nikoli vedel nisem, ki je prišlo sem, eno od tisočev prihajajočih, pa vendar — naše dekle.

Nekaj se je v meni zbudilo kot vprašanje, kaj je z njo. Da me ni spoznala, sem bil trdno uverjen. Saj me ni videla.

"Bog z njo in z vsemi," sem sklenil. Topló mi je bilo, ker sem jo srečal v cerkvi. Ni je omračilo velemesto, čeprav je gotovo tudi po nji stezalo svoje spolzke lovke. In zazdela se mi je, da je tam krog trnjaste krone na krvaveči Zveličarjevi glavi trepetal kot bi-

serni venec čisti vzdih njene molitve.

Trenutek pozneje sem jo našel na cerkvenem dvorišču. Čakala je duhovnika, ki se je mudil v spovednici.

Nerodno sem jo pozdravil:

"Kako živite? Se me spominjate še?"

"Hvala, dobro..."

Nekšna trpka mirnost, skoraj neznana glasu mladih ljudi, je pela v njenem odgovoru.

"Ste se že privadili?" sem vprašal spet, ker nisem vedel drugega kaj povedati.

"Življenje človeka marsičemu priuči," je zatrdila z enako mirnostjo kot prej. "Meni skorajda nič več na svetu ni novo!" je še zatrdila.

Zaslutil sem, da se je v tem poldrugem letu, odkar sem jo bil prvič in poslednjič srečal, kaj posebe težkega zneslo nad tem našim dekletom, ki je bilo z drugimi tisoči kar čez noč vrženo v neznano tujino. Strašanska ihta, da bi za trenutek vsaj pogledal v neznane globine te samotne, v velikem mestu tavajoče naše mladosti, se je zbudila v meni.

"Povejte!" sem zaprosil.

Preprosta je bila v svoji povesti, kot je preprosta, pa vendar trda resnica, ki jo povest priča. Morda že sto in stokrat ponavljana, a hkrati vselej sveža zgodba trnečega slovenskega dekleta v tujem svetu, med tujimi ljudmi, ki pri vsem svojem trkanju na poštenje prav redko pozabijo izkoristiti našo nebahavo, vsem očito iskrenost in zaupnost.

"Šla sem tja," je začela v nekšnem tužnem spominu. "Takrat sem vam povedala, kako so me prišli iskat in kako lepo so mi obljubljali vse. Zaupala sem," se je rahlo nasmehnila in se brž popravila spet: "Kdo bi ne zaupal? Leno in pošteno so govorili; in kaj moreš drugega kot verjeti, dokler goljufnosti sveta nisi okusil?"

Težko je vzdihnila, kot da pozablja, kako svojo skrito zgodbo drugemu priveduje, morda prvemu človeku za spovednikom; skoraj čutil sem se temu sam pri sebi, saj sem si bil zadnjič tudi jaz tujec, rojak res, a vseeno tujec. Kdo sem jaz in kaj ona meni, da mi je zaupna? Ona pa, kot da je začudenosti mojih oči uganila vzrok:

"Saj sem smešna vam in sebi, ker o tehle svojih zgodah tožim, res. A tako mi je prišlo, kot da to moram: sama ne vem čemu. Morda zato, ker ste tistikrat v pristanu privoščili prijazno besedo moji nevednosti."

Ni čakala mojega odgovora, saj so bile one besede bolj nji sami kot meni namenjene.

"Živela sem, ne rečem, da slabó. Dela prav za prav ni bilo nobenega. Deklici, ki so mi ju zaupali, sta se navezali name. Bili so trenutki, ko mi je bila ta navezanost skoraj nadležna. Dan na dan bolj sem spoznavala, kako se mati skoraj ne meni za otroka. Bila je pač žena iz boljše družbe, kot pravijo: vse več skrbi je posvečala obiskom, čajankam, sprejemom, gledališču, plesu in ne vem, čemu vsem še. Tudi se mi je prav malokrat name-rilo, da sem jo našla v družbi z možem. Meni je bilo vse tole nekaj povsem novega. Res nisem nikoli pogledala v življenje drugih družin, a mislila sem, da pač vsi tako živé,

kot smo pri nas domá živeli: sedem otrok nas je bilo, pa se ne spominjam, da bi nas mati kdaj komu drugemu zaupala; oče nam je bil mimo matere vsa topla ljubezen, ki si jo otrok želeli more. Nedeljo na nedeljo sta nas vodila v cerkev. Tod pa je vse drugače. Svoj živ dan nisem videla te mlade matere, da bi deklici vsaj pokrižala, kaj šele v cerkev vedla. Morda smo mi starokopitni v teh stvarih, a jaz si prav res da ne morem misliti otrokovih let brez materinega križa..."

Skoraj v zadregi je to povedala; nekaj kot bojazen ji je zatrepetaló v očeh, da bi je morda tudi jaz prav ne umel. Pa je menda v mojem licu razbrala več kot živo potrdilo svojemu prepričanju; spet je bila zaupna:

"Včasih, veste, sem se skoraj bala, da mi bo kdo očital, ker sta otroka le z menoj hotela. Kdo ti je dal pravico, da ju jemlješ materi? sem se vprašala prenekaterikrat. A kaj si hočem — rada sem ju imela; saj sta bili sami. Do očeta sta bili nezaupni, še danes prav ne vem, čemu. Ljubezniv je bil z njima, nič ne rečem; pa sem vendar zaznala, kako jima je ta njegova ljubeznivost nekaj tujega. Razumi jih, če moreš, te ljudi, sem si mislila. Bolelo pa me je, tiho in določno sem to čutila. Nič mi ni manjkalo, pa se je vendar nekšna grenka trpkost zasekala v moje življenje. Ob nedeljah sem jemala dekletci s seboj v cerkev. Ne morete si misliti, kako srečni sta bili. Nov svet zanju! Vse sta hoteli vedeti, vse poznati. Po ure in ure sta potem prečebljali o tem, kar sta videli. Tako, vidite, je šlo dan na dan, teden za tednom, nekaj dobrih mesecev. Potem pa..."

Nenadoma je obstala. Trpek je moral biti snomin, ki se je prebudil v nji: nekoča ta skrita bolečina, ki ji je sredi pripovedovanja zastavila besedo.

"Ne vem, kaj naj si o meni mislite," je čez trenutek povzela spet, "a hočem, da veste tudi to..."

Kaj je v tem na vid tako preprostem, pa no iskrenosti besede vendar tako globokem dekletu?...

Sama mi je dala odgovor.

"Lepega dne mi je starejša od obeh deklic potožila, da jo glava boli. Položila sem ji roko na čelo: žarelo je v vročici. Prestrašila sem se. Šla sem iskat gospó. Zbegana vsa sem brez trkanja planila v njeno sobo in..."

Spet je obstala. Rahla rdečica ji je zalila lice.

"In?" sem vprašal resno, da bi ji pomagal k besedi.

S težkim vzdihom je jecnila:

"...našla sem jo v objemu mladega moškega, ki ga nisem poznala. ...Trznila sem, nisem se znašla. Vse se je zmedlo v meni. Skoraj sem pozabila na bolnega otroka. Gospa na je vstala, kot da se ni nič zgodilo, in mi mehko dejala, naj drugič potrkam, preden hočem vstopiti! Zbrala sem se: očitajoče sem jo pogledala in dejala, da ji je hčerka bolna,

Naj telefoniram gospodu, mi je odgovorila z isto mirnostjo kot prej in zaprla vrata..."

Zaslutil sem, kakšno do krvi bridko doživetje je bilo dano tej mladenki, ki je morda prav do tiste ure gledala ves svet samo v božajoči luči preprostega poštenja svoje domačije.

"Nič ne vem, če je mož vedel, ali ne, da ga žena vara z drugim; odkar je dekletce zbolelo, je bil sleherni trenutek v otroški sobi. In ker sem se tudi jaz tja preselila, da bi bila otroku ponoči v pomoč, je mnogokaj tudi z menoj govoril. Nekoč, otroku je šlo tistikrat že na bolje, mi je kar na lepem začel praviti, kako sam da je; kako pogreša ženine bešede. Začudenje, osuplost in bojazen, vse hkrati je vzkipel v meni. Gledal me je. Odmaknila sem se in hotela ven. Videla sem, da mu nekšen čuden, meni tako tuj ogenj gori v očeh. Zgodilo se je v trenutku: preden sem prišla za kljuko, se je pognal k meni, me zgrabil z obema rokama in me hotel objeti."

Suh molk je bil odmor teh poslednjih besed. V živem začudenju sem jo pogledal. Nekaj grozi podobnega je stopilo vame.

"Iztrgala sem se mu," je rezko dodala, "in zdrvela iz sobe... Boleč otroški jok je kot v sanjah odmeval za menoj..."

Nekaj težkega me je stisnilo. Misli so mi ohlapnile. Določno sem čul grenko tišino, ki se je zasekala med naju.

"Kako sem pritavala v svojo sobico, ne vem!" se je kot zbudila iz trpkega spomina. "Vem samo, da sem sedla na posteljo in strmela kot izgubljena predse dolgo, dolgo... Nekaj strahotnega se je lomilo v meni. Kot mogočna, divja pošast, ki ji ne moreš uiti, se je vstopila predme samotna. Sama, sama... Jokala sama sredi mrzlega tujega sveta... Jokala bi, pa so mi solze kot umrle. Oči so molčale. Le misel je kljuvala nenehno, besno in sovražno: Kaj zdaj? Kaj naj storim?... Domislila sem se matere; ni je bilo, da bi čula besedo tolažbe iz njenih ust... Sam Bog ve, kaj sem trpela... Mrak je legel v sobo, težke sence so se polegale po stenah. V obupni trzavici so se mi tedaj prsti kar sami od sebe skrčili v molitev... Spoznala sem, da nisem sama: Bog je z menoj, Bog bo zmagal. In božja misel je šepetala, naj zapustim to hišo... Zbolelo me je, ko sem se domislila deklic, ki sta se s tolikšno ljubeznijo navezali name... In vendar sem zavestno čutila, da moram proč, proč, kamorkoli... Večer je kot mehka spo-kojnost blažil mojo stisko; vroča molitev je krepila težki sklep..."

"In potem?" sem se zdrznil, ko je spet obstala.

"Potem?" je sklenila s tihim mirom. "Potem sem pobrala vso tisto svojo revščino, kar sem jo imela, in bez besede odšla. Nihče me ni zadrževal, saj me nihče videl ni. Le deklici sem bežno poljubila, Bili sta začuden, ker sta me videli s kovčkom v roki. Da bom skoraj nazaj, sem ju potolažila; še danes me peče ta laž... Pokrižala sem ju in odšla..."

"Kaj pa zdaj?" sem jo čez čas vprašal z iskrenim spoštovanjem.

Nasmehnila se je s tistim toplo polnim nasmehom, ki je lasten vsem, kateri so mnogo

trpeli in se potem, ko je trpljenje že zdavnaj mimo, z nekšnim pobožnim dopadanjem spominjajo svojih težkih, pa vendar prav zato tako lepih trenutkov.

"Sprva je šlo težko," je priznala. "Brez strehe, brez zasluzka. Grenila me je že sama misel, da bi morala biti s svojo mladostjo na breme drugim; povedati pa tudi nisem hotela drugemu kot duhovniku. Pa je Bog tudi tokrat pomagal! V tovarni sem našla delo, prav po sreči; ni težko, tudi zaslužim ne kdo ve kaj, a zaslužim le. Dobra družina, ki jo še iz taboriščnih dni poznam, mi je dala dom. Začudili se boste, če vam povem, da živimo v prav borni sobi vpi skup; pa sem vendar srečna. Ti ljudje so naši; radi se imajo in Bog je z njimi. Jaz pa tudi ne želim drugega kot da bi bil Bog vse dni z menoj..."

Tako živo so me zadele njene iskrene besede, iz katerih sta se kot prežerna sončna luč usipali upanje in živo veselje do življenja, da sem se še sam, presijan ves njeno notranje luči, široko nasmehnil.

In ko mi je pogled nehoté ušel nad strehe, sem v začudenju spoznal, kako se tudi novembrsko sonce prav po pomladno nasmihna na visokem plašču božjega neba.

Težko trezna sapa me poljublja naravnost v lice. Kje so žarne luči, ki so mi prej priklicale tako žive spomine sredi valujoče množice na široki avenidi? Široko odpiram oči: slonim na ograji, pod menoj mirni veletok, daleč tam nekje v žametni črnini se ziblje modro rdeča luč... Tiha ladja sanja v pristani...

Nad menoj se boči nočno nebo; na zapadu je kot krvavo. Vem, to je odmev vele mestnega krika. Rajši se razgledam na morskot stran. Tam je Južni križ prav na svetlo razpel svoje peruti...

Santa María de Buenos Aires!

MIKLAVŽ TRPOTEC

NEBO JE MATERIN OBJEM:

objema v tihi nasolesti.
Zamišljena bežim po cesti;
otrok v naročju sanja nem.

In potnike na vsak korak
nasproti glasna pot prinaša.
Odkod in kam? nihče ne vpraša,
ne kaj je moje boli znak.

Le Jožef, varih in rednik,
pogleda včasih me tegobno;
pogleda Dete me resnobno:
"Ti mati — jaz odrešenik."

Ljubezni najine dokaz:
na brdkem begu nosim Sina.
Begunstva moja golečina
se vtisne potnikom v obraz.

Izgnance srečam dan na dan,
kjer koli grem po širnem svetu.
Domov bi radi šli k Očetu...
In pot je kakor božja dlan.

Silvin Sardenko

ŽENSKA MODA IN LEPOTIČENJE

ALI NAJ SE SLOVENSKE ŽENE IN DEKLETA V NOVEM SVETU PRILAGODE GLEDE OBLAČENJA, LEPOTIČENJA IN OBNAŠANJA NAVADAM TUKAJSNJEGA ŽENSTVA?

Iz vrst čitateljev našega mesečnika smo prejeli gornje vprašanje. Pisec pravi, da se med slovenskimi dekleti "utrjujeta dve miselnosti. Prva je bolj konservativna in vztraja pri tem, da mora ostati prav vse tako, kakor je bilo doma. Za tukaj je vse dobro. Druga miselnost, bolj "napredna", pa dela drzne skoke in se hoče čim prej prilagoditi. To navdušeno prilagoditev hočejo dokazati najprej z barvanjem ustnic, počasi pa tudi z barvanjem na nohtih rok in nog." Pisec nato nadaljuje: "Jasno je, da je tudi glede tega treba zavzeti določeno stališče in postaviti pametne ter pravilne meje. Upoštevat je treba nov svet, razne okolnosti, v katerih se nahajajo naša dekleta, velemestno življenje, tukajšnje javno mnenje itd. Tudi lepotičenje, negovanje in moda morajo biti v skladu s katoliško miselnostjo."

Nato postavlja pisec sledeča vprašanja:

"Ali katoliško dekletu res ne sme prav nič gledati na svojo zunanost?"

Ali lepotičenje ni lastno ženski naravi?

Ali neurejena zunanost res izraža bolj globoko notranost?"

Ali ni večja nevarnost za dekleta, ki nosijo dolge kite, da se moški obregnejo ob nje, kot navadno tu delajo? Ali je sploh še umestno nositi kite, ki so se smatrale za nekaj lepega doma morda pred desetimi leti, med tem ko v Argentini prevladuje mnenje, da nosijo kite samo še ciganke? Ali ni nevarnost, da bodo pričeli istovetiti naša dekleta s cigankami?

Kako je s "šminkanjem"? Tukaj si prav vse ženske barvajo ustnice. Katera si jih ne, je "nevzgojena" in ne pozna "manir". Tudi nima dostopa v družabne kroge. Celo v gledališče ali v kino iti je skoraj nemogoče brez neke količine rdečila. Če je katera v službi, je včasih naravnost prisiljena uporabiti rdečilo. Kakšno stališče naj katoliško dekletu zavzame do tega barvanja?

Ali pa niso taka umetna lepota v kvar koži, torej pristni lepoti, in tudi ogledalo ne zdravega in skaznega mišljenja o pravi lepoti?"

Ali se ne skriva za našminkanim obrazom in rdečimi ustnicami včasih pravi "zmaj", da ne govorimo o notranosti?"

Kako je z obleko, modo? Zakaj bi tudi katoliško dekletu ne imelo pravega okusa za oblačenje po pametni modi? Tudi tukaj se opaža neka nerazumljiva trma, ki hoče najti opravičilo v nekakšni "tradiciji". "Doma smo se tako oblačile." Taka nazadnjaška trma se kaže večkrat tudi v cerkvah, ko hoče vstopiti ali pa tudi vstopi v cerkev sicer pobožno dekletu brez pokrivala, da "nalašč" klubuje cerkvenim predpisom?"

Ali bi ne bilo prav, posvetiti tem vprašanjem več pozornosti?"

Do sem pisec.

Na nekatera izmed teh vprašanj si je pisec že sam odgovoril, ko nam je svoje misli za-

vil v vprašalno obliko. Nekatera med njimi so tudi tako priostrena, da si jih najbrž takšna, kakršna so, nihče ne zastavlja. Pisec nam jih je podal najbrž le za to, da bi se vprašanje sprožilo in zadeva bolj pojasnila. Za opis dejanskega stanja, ki nam ga orišejo vprašanja, nosi odgovornost ta, ki nam je vprašanja predložil. Ne bomo se prerekali, ali je res tako hudo za ona dekleta, ki nosijo dolge kite, si ne barvajo ustnic in niso oblečena po najnovejši modi. Predpostavljajmo, da je vse tako res, kot nam ta vprašanja opisujejo.

Gre za to, kako naj se oblačijo **katoliške** žene in dekleta. Pod katoliškimi razumevamo tiste, ki hočejo katoliško živeti, kakor pravimo, to je v skladu s katoliško moralno, v krščanskem duhu in po navodilih cerkvenega učiteljstva. Med katoličanko in dostojno poganko je torej razlika. Ni vse, kar je primerno za dostojno poganko, že primerno za katoličanko. Za katoličanke morajo veljati višje zahteve. "Ne dajte se vpregati v jarem z neverniki," piše sv. Pavel in nadaljuje: "Kaj imata namreč skupnega pravica in krivica? Ali kakšno zvezo ima luč s temo? Kakšno je soglasje med Kristusom in Belialom? Ali kakšen delež ima vernik z nevernikom? Kakšna je združljivost božjega svetišča z maliki. Vi ste namreč svetišče živega Boga" (2 Kor 14, 16).

"Ne veste li, da so vaša telesa udje Kristusovi" (1 Kor 6, 15). "Ali ne veste, da je vaše telo tempelj Svetega Duha, ki je v vas, in da ga imate od Boga in niste svoji? Kajti za ceno (Kristusove krvi) ste kupljeni. Poveljajte torej Boga v svojem telesu" (1 Kor 6, 19, 20). "Ne ravnajte se po tem svetu, ampak preobrazujte se z obnovo svojega mišljenja" (Rim 12, 2). "Po duhu živite in ne strezite poželenju mesa" (Gal 5, 16). "Bog nas ni poklical k nečistosti, marveč k svetosti" (1 Tes 4, 8). "Brez spotike bodite" (1 Kor 10 32).

V navedenih mestih iz pism sv. Pavla je izražen **krščanski duh**, v katerem moramo presojudati gornja vprašanja s katoliškega stališča. Označuje pa ta krščanski duh naslednje:

a) Kristjan naj se ne ravna po poganu, po poganski okolici, po poganskem mišljenju ("ne dajte se vpregati v jarem z neverniki"; "ne ravnajte se po tem svetu").

b) Kristjan je poklican k visokemu nadnaravnemu cilju ("k svetosti nas je Bog poklical"; "po duhu živite"; preobrazujte se z obnovo svojega mišljenja").

c) Kristjanovo telo je sveto ("vaša telesa so udje Kristusovi"; "vaše telo je tempelj Svetega Duha"; "telo imate od Boga"; "niste svoji"; "odkupljeni ste za ceno Kristusove krvi").

č) Ne pohujšuj svojega bližnjega ("brez spotike bodite").

Pri vprašanju o oblačenju in lepotičenju je

razlikovati različne vidike; n. pr. estetični vidik, ki presoja, ali določena obleka in uporaba kozmetičnih sredstev zadovoljuje čut za lepoto, praktični, ki pove, ali je obleka praktična; modni, ali ustreza obleka najnovejši modi; vidik narodne tradicije, ali določen način oblačenja ustreza našim narodnim izročilom; higienični, ali je taka ali taka obleka zdrava; družabni, ali moreš v taki obleki še v družbo. Poleg teh vidikov in še drugih pa je še neki posebni vidik, ki je čisto drugačen, kot so našteti. To je **nravni ali boljše krščansko nravni vidik**, ki nam pove, ali ta obleka oziroma ta uporaba kozmetičnih sredstev ustreza krščanski morali ali ne.

Obleka more biti sama na sebi lepa, praktična, komodna, higienična in tako dalje, a obenem nedostojna. Biti pa more popolnoma dostojna in obenem zelo okusna, zadosti komodna, praktična, higienična in tudi v skladu z modo. Je pa končno tudi možen primer, ko ni obleki s krščansko nravnega vidika kaj reči, toda ni praktična, ne lepa, pač pa močno zastarela.

Vidiki torej, po katerih se presoja obleka, so kaj različni. Naša vprašanja o ženski obleki in rabi kozmetičnih sredstev so zastavljena le s **krščansko nravnega vidika**.

Krščanska morala se ne bavi s krojem ženskih oblek kot takim. To je stvar šivilij in krojačev, ne pa Cerkev in njenih organov. Tudi ne prihaja krščanska morala s centimetrom in škarjami, da bi merila, katera odprtina in dolgost sta še moralni. Takih podrobnih meril in predpisov krščanska morala ne daje, ker jih ne more dati. Druga stvar je, če Cerkev za obisk cerkva in za udeležbo pri božji službi ali po svojih zavodih bolj natančno predpisuje, kako morajo biti ženske oblečene. Ti predpisi morejo zahtevati več kot krščanska morala na sploh.

Krščanska morala terja le, da obleka ne sme žaliti dostojnosti in sramežljivosti in da ni spotakljiva. Kdaj pa je obleka spotakljiva, se presoja tudi po okusu kraja, časa in naroda. Nad žensko obleko pri civiliziranih narodih, ki se nam danes zdi popolnoma normalna, bi se bili še pred petdesetimi leti skoro povsod zelo pohujševali. Ta obleka bi bila takrat spotakljiva, danes pa ni. Pred nekaj desetletji se je bil v Sloveniji boj, ali naj si ženske odstrižejo kite ali ne. Danes se za to več ne menimo. Podobno je bilo z barvo ženskih nogavic in s sto drugimi rečmi. Vsi vemo, da nastopa v modernih časih večkrat taka moda, ki si prizadeva žensko bolj sleči kot obleči; toda iz tega še ne sledi, da je vsako popuščanje od starih navad prav tako obdobje vredno kot taka moda.

Katoliško žensko morata pri oblačenju voditi naravna sramežljivost in krščanski okus ter takt. Če je sama v dvomu, naj se ozre po onih sovrstnicah, o katerih ve, da krščansko žive. Saj je tudi v modernih Babilonih še vedno precej krščanskih žensk, ki se dostojno in okusno oblačijo. Katoliške ženske organizacije, zlasti pa tiste verske, ki bolj goje verskega duha, bi mogle dati mnoga praktična navodila.

Beseda "duh je, ki oživlja", velja tudi

tukaj. Nič ne bo veljal predpis: obleka naj bo toliko dolga in toliko široka, če ne bo sramežljivosti in krščanskega duha v osebi, ki bo nosila to obleko.

Če se končno ozremo še na konkretna vprašanja, ki smo jih prepisali iz pisma, bomo rekli takole:

Katoliško dekle mora gledati tudi na svojo zunanost. Ne samo na njo, ne v prvi na njo, marveč tudi na njo. Ni višjega vrednotenja kristjanovega telesa, ko je krščansko. Neurejena zunanost nikdar z gotovostjo ne pomeni globlje notranjosti, marveč prej narobe. Ali ste že kdaj pomislili, kako se je oblačila Marija? Katarina Emmerich je kot ženska v svojih videnjih bila pozorna tudi na to. Videla je mater božjo, kakršna je bila na veliki petek med Jezusovim bičanjem. "Od sinoči ni nehala bloditi v hudih stiskah po dolini Jozafat in jeruzalemskih ulicah. Njena obleka je mokra od nočne rose in obilnih solza, ki jih je prelila. Vendar ni na obleki nobenega nereda in neurejenosti; nobene gube, ki ne bi dihala svetost; vse na Njej je dostojanstveno, polno čistosti in nedolžnosti. Marija je lepa; njena lepota je nedopovedljiva in nadnaravna; lepota neizrekljive čistosti, preprostosti, veličastva in svetosti." Marijo Magdaleno pa je videla Katarina ob isti priliki nekoliko razmršeno...

Dolge kite ali pristrizeni lasje so moralno indiferentna stvar danes. Zanimivo pa je, kako je sodil o tem apostol Pavel za svoj čas. Takole piše v svojem prvem pismu do Korinčanov: "Sami pri sebi sodite: Je li spodobno, da bi žena razoglava Boga molila. Ali vas ne uči že narava sama, da če si mož pusti dolge lase, mu je v nečast, če pa si žena pusti dolge lase, ji je v čast, kajti lasje so ji dani za ogrinjalo. Če se pa kdo misli pripraviti: mi nimamo take navade, pa tudi cerkev božja ne" (11, 13—16). Glede tega, kakšne lase deklet ali žena hoče imeti, dolge ali pristrizene, ji je treba danes pač pustiti svobodo. Svoj čas so bili kratki ženski lasje v pohujšanje, danes pa bi bile kmalu dolge kite spotakljive. Tako se svet spreminja. Nespametni pa so tisti, ki se na ženske lase ujamejo, pa naj so lasje spleteni v dolge kite ali kratko pristrizeni...

Ženskam je na splošno priložen globlji čut za lepoto kot moškim. Ženske imajo rade lepoto v okrasnih na sebi in okoli sebe. Ta čut je dan od Boga in zato sam na sebi dober. More pa seveda zaiti na napačna pota. Zgodovina in vsakdanje opazovanje učita, da ženske le prerade preveč lepotičijo same sebe. Zato jih opozarja apostol Peter: "Vaš okras naj ne bo zunanji, v kodranju las in navešanju zlatnine ali v noši oblačil, ampak bodite skriti človek srca z neminljivim krasom krotkega in mirnega duha; to je dragoceno pred Bogom" (1 Pet 2, 2, 4). In sv. Pavel piše o ženskah, "naj se zaljšajo s sramežljivostjo in skromnostjo, ne s kodranimi lasmi ali zlatom ali biseri ali drago obleko, marveč z dobrimi deli, kar se ženam, ki hočejo biti bogaboječe, spodobi" (1 Tim 2, 9—10).

O barvanju ustnic in o uporabi kozmetič-

nih sredstev sploh moramo reči na kratko tole:

Morejo nastopiti take okoliščine, v katerih tudi ženski, ki hoče krščansko živeti, ni z moralnega stališča prepovedano, da uporabljajo kozmetična sredstva. Stvar je sama na sebi indiferentna, ne dobra ne slaba. Gre za namen, ki ga ima oseba, ki taka sredstva uporablja. "Šminkanja" z moralnega stališča ni priporočati, prav tako pa ga tudi ne moremo kar na sploh obsojati. Treba je presoditi okoliščine, v katerih ženska živi. Če si v družbi res vse ženske barvajo ustnice, tudi poštene in resne, ni razloga, zakaj ne bi smelo tega tudi slovensko katoliško dekle, če bi jo sicer okolica gledala po strani. Morda pa je bi ne? Morda bi si s svojim ravnanjem s časom priborila ugled. Toda junaških dejanj ne smemo v tej stvari zahtevati. Če jih katera zmore, prav. Če pa sodi, da je bolje, da se v tem priliki okolici, tudi prav. Treba je pustiti svobodo.

Da "šminkanje" ni pametno, marveč smešno, da je zdravi koži prej v škodo kot v korist, da se mnogim ne zdi lepo, je vse res, toda o mnogih drugih rečeh velja isto, n. pr. o kajenju, in vendar mnogo ljudi tako dela. Sodimo, kakor smo rekli, o teh rečeh le z moralnega stališča ne pa z drugih vidikov.

O ženski obleki nimamo kaj dostavljati z

moralnega stališča. Smo že zgoraj zadosti povedali. Okusno oblačiti se, ne more biti prepovedano.

Pograjati pa moramo tiste naše ženske, ki se z nekakšne trme in slepega zaverovanja v naše domače navade, nočejo pokoravati tukajšnjim cerkvenim predpisom o tem, da sme ženska stopiti v cerkev le pokrita. Ti predpisi so v skladu s staro nečast cerkveno tradicijo. Že sv. Pavel je zahteval, da mora biti ženska pri božji službi pokrita. Takole piše v prvem pismu Korinčanom: "Vsaka žena pa, ki moli z odkrito glavo, dela nečast svoji glavi: je namreč prav taka kot ostrižena (na Grškem so takrat bile ostrižene javne nečistnice). Če se namreč žena ne pokriva, naj se še striže. Če pa je za ženo sramotno, biti ostrižena ali obrita, naj se pokriva" (11, 5—6).

Dve struji sta med slovenskimi dekleti (v Buenos Airesu), prvi pisec gornjega pisma. Ena bolj konservativna, druga bolj napredna. Katera ima prav? Najbrž sta obe nekoliko v zmoti. Prva je preveč konservativna, tudi v stvareh, kjer bi bilo pametno prilagoditi se okolju. Druga pa je preveč napredna; njej bi veljal Pavlov opomin "ne ravnajte se po tem svetu".

Telo krščenega človeka je sveto.

"Brez spotike bodite."

Dr. A. Odar

Ljubiteljem Svetogorske Kraljice

Kot poročamo na drugem mestu te številke, je pred nedavnim Vatikan izročil rimskim Slovincem podobo Svetogorske Kraljice, ki je bila kot je splošno znano, pred časom ukradena iz goriške stolnice, kjer je bila začasno spravljena, in je po ne vemo kakšnih potih potem prišla v Rim — v roke cerkvenih krogov, ki so jo bili izročili p. Hugu Brenu OFM, da jo čuva. Le-ta nam pošilja v objavo sledeči poziv:

Svetogorska kraljica, ki je več kot dve leti preživela v italijanskem ujetništvu, se je 21. februarja vrnila v našo sredo. Z veseljem smo jo rimski Slovinci v imenu naroda sprejeli. Iz srca nam je privrel Te Deum, ko smo ga po sveti maši v kapeli naših šolskih sester zapeli. Toda, ko smo zšli v Njeno podobo nad oltarjem, so nam srca krvavela. Že od daleč smo lahko opazili, da je milostna podoba, kot pravijo slikarji, bolna. Bula pri buli se je videla, nekatere že razpokle kot zevajoče rane. Ena celo na ustnih, ki so nekda posvetila našo govorico. Poklican strokovnjak je celo ugotovil, da je težko bolna. Takoj smo začeli iskati rešitev in se posvetovali z veščaki glede restavriranja. Dve možnosti imamo: ali da se podoba zakrpa zasilno, tako da bi držalo le nekaj let in stalo 50.000 lir; ali pa da nam jo popravijo za stoletja garantirano, kar bi stalo okrog 200.000 lir. Odločili smo se za drugo in podobo prepustili strokovnjakom vatikanskih muzejev, na katere se pač lahko

zanesemo. Njihov ravnatelj Dr. de Campos nam je obljubil, da bo sam osebno nadzoroval delo, ki ga bo poveril najboljšemu restavrtorju.

Res, obnova bo precej stala. A prav nič ne dvomimo, da bodo ljubitelji Svetogorske Kraljice širom sveta radi zbrali potrebno vsoto in se tako oddolžili Svetogorski Mariji za obilne dušne in telesne dobrote, ki so jih bili oni in njih predniki v 400 letih od Nje deležni. Mislimo, da jim je treba le sporočiti: Vaša draga Mamica s Svete Gore je težko bolna. Pomagajte ji, saj boste s tem pomagali sebi. Darove sprejema Dužnopastirska pisarna, Victor Martínez 50, Buenos Aires.

Ko bomo po nekaj mesecih podobo spet sprejeli zdravo v svojo sredo, se bomo zbrali pred njo v kapeli šolskih sester, položili na oltar imena vseh darovalcev, opraviili zanje devetdnevnic in sveto mažo ter jih prav tople Njej priporočili.

Na delo tedaj za našo Mater!

KATOLIŠKI MISIJONI

Po dolgem času smo prejeli od naših misijonarjev v misijonu Kanchow na Kitajskem prvo fotografijo, ki nam jih kaže v njihovem delokrogu. Slika, ki jo objavljamo zgoraj, prikazuje g. Jereba (v sredi), g. Wolbanga (levo) in g. Kopača (desno) na misijonu v Ningtu sredi učencev misijonske šole. Posneta je bila ob priliki obiska g. Jereba sredi januarja letošnjega leta. G. Kopač nam fotografijo takole razlaga: "Polovica šolarjev na njej je že kristjana, ostali so katehumeni; nekateri bodo krščeni za Veliko noč. Poleg mene sedi učitelj Čon Karel; krstil ga je g. Wolbang lani v avgustu. Iz hvalečnosti do krstitelja si je krščeneц izbral ime Karel. Poleg g. Wolbanga sedi učitelj Hsiung, kateremu je zaupan pouk naših otrok; je katehumen z univerzitetno izobrazbo; prej je bil učitelj angleščine na srednji goli, protestant. Če bo vztrajen, bo tudi on za Veliko noč vstal v novo življenje kot katoličan. — Tako vidite, da kljub rdečim, ki nas sedaj vladajo, ne mirujemo..." Da, hvala Bogu, večina slovenskih misijonarjev na komunističnem ozemlju še lahko deluje, kakor je razvidno iz poročil na naslednjih straneh. Kako dolgo jim bo delo še mogoče, pa je vprašanje. Prosimo Boga vsemogočnega in Marijo, Kraljico misijonov, naj ohranita kitajske misijone in slovenske misijonarje pri cvetočem razvoju božjega kraljestva v tako preizkušenem kitajskem narodu!

DA BI BILI VSI ENO...!

ALI SE BODO PROTESTANTJE ZEDINILI?

Kadar govorimo katoličani o zedinjenju, imamo navadno pred očmi zedinjenje pravoslavni in protestantov s Katoliško Cerkvijo. To je imel v mislih tudi sveti oče Pij XII., ko je za sveto leto takole povabil krščansko skupnost k edinosti: "Že večkrat je Sveta Stolica vabila k edinosti, a ob tej priliki to storimo še posebno toplo in očetovsko. Sveti Duh, ki prebiva v srcih dobrih ljudi, nas priganja, da rotimo Gospoda z molitvijo: "Naj bodo eno..." (Jan 17, 11). Polni upravičene zaskrbljenosti ob pogledu na drzno prodiranje tako enotne fronte borbenega brezboštva, povzdiguemo danes svoj glas v veliki zadevi, ki nam že dolgo vstaja v srcu: Zakaj še vedno taka razcepljenost v krščanskem svetu, zakaj še vedno razkoli? Kdaj se bodo vendar lepo skladno zedinile vse sile duha in ljubezni?!"

S tem vabi papež ne le med seboj razdvojene katoličane k čim večji edinosti, ampak ima še posebej v mislih zedinjenje ločenih kristjanov, ki naj se povrnejo "ne pod tujo streho, marveč v njih lastno, njihovega Očeta hišo", Katoliško Cerkev, kakor se izraža v okrožnici Mysticis Corporis. Sveto leto naj pomeni "veliki povratek" ne le grešnih, Bogu in Cerkvi in praktičnemu verskemu življenju odtujenih katoličanov nazaj k živemu krščanstvu, ampak naj vsaj sproži resno gibanje za povratek krivovernih in ločenih kristjanov k Petru, ki je Skala, edina skala, na katero je Kristus sezidal svojo Cerkev in ki je peklenska vrata niso in ne bodo premagala.

Res je velika nesreča ta razcepljenost krščanskega sveta, ki tako hromi naš odpor proti prodirajočemu brezboštvu! Vsakega pravega kristjana bi moralo to boleti in priganjati, da bi storil kar največ za zedinjenje.

V eni zadnjih številčk "Duhovnega življenja" smo opozorili na prizadevanje nekaterih krogov v angleškem in severoameriškem protestantizmu, da bi se povrnili v Katoliško Cerkev, kar jim je tudi lepo uspelo. Pod zaglavjem: Luč jim je v temo zasvetila, objavljamo samoizpovedi konvertitov, to je onih, ki so se iz te ali one, pravoslavne, protestantske, judovske ali poganske verske skupnosti, pogumno odtrgali in se zatekli v naročje Matere Cerkve. Takih gibanj oziroma posameznih spreobrnjenj pa je razmeroma le malo v primeri z navidez neomajno trd-

nostjo večine ločenih in krivovercev, ki o povratku v Katoliško Cerkev nočejo nič slišati.

Kako silno težko vprašanje je zlasti povratek protestantskih cerkva v katoliško, to razvidimo prav lahko že iz dejstva, da se celo med seboj ne morejo zediniti, dasi se zadnja desetletja in še posebno po zadnji svetovni vojni zelo za to prizadevajo, kar naj nam v glavnih potezah prikaže naslednje poročilo, ki je posneto po najnovejši razpravi jezuita Edvarda L. Murphyja, objavljeni v zbirki "The Missionary Academia", december 1949., ki jo izdajata v New Yorku Družba za širjenje vere in Duhovniška misijenska zveza.

GIBANJE ZA PROTESTANTSKO EDINOST ZGODOVINA GIBANJA

Zanimanje za zedinjenje sto in sto različnih protestantskih ločin se najmočneje pojavlja in izraža na mednarodnih protestantskih zborih.

Prvo tako zborovanje je bilo v Londonu l. 1888, ki so ga označili za "največji vesoljni zbor od prvega zbora Kristusovih apostolov in učencev v Jeruzalemu". Na njem so prevladoval angleške protestantske ločine. Predavanja in razgovori so naglašali duhovno edinost, ki da veže vse ločine. Vztrajali so pri trditvi, da je nevidnost Cerkve nje bistvo, zametali so vse predloge, ki bi posameznim ločinam kaj njih svojkega odvzeli, in oprijeli so se gesla: "Edinost v raznoličju, ne pa izenačenje".

Ekumenično (vesoljno) misijonsko zborovanje v New Yorku l. 1900 je bilo bolj protestantska verska manifestacija kot razglabljanje o verskih vprašanjih in protestantski misijonski akciji. Pač pa je na tem zborovanju prišla že bolj do izraza potreba po večji povezanosti med različnimi ločinami. Pojavljala so se različna mnenja, kako to doseči in kako daleč iti. Nekateri so zagovarjali organizirano edinost med ločinami, drugim se je zdela dovolj samo nekaka federacija med njimi. Spet drugi pa so naglašali pred vsem evangeljsko načelo svobode, odklanjajoč vsako vezanost ene ločilne na drugo ali na kako središče. Ti so razlike in ločine naravnost proglašali kot dokaz življenjske sile protestantizma.

A naslednje svetovno misijonsko zborovanje protestantovskih cerkva, ki je bilo v **Edinburgu leta 1910**, je potrebo po večji združitvi že bolj povdarilo, tako da je ta ideja prevladala. Iz izkušenj, ki so jih zborovalci pridobili v prizadevanju za razširjenje protestantizma, so razbrali, da je razkosanost v protestantizmu **velika ovira za versko poglobljenje tako doma kakor v misijonskih deželah**, kjer se še posebno občuti, ker v enem in istem kraju deluje po več različnih protestantskih ločin. Na zborovanju se je opazilo, da postaja potreba po zedinjenju vsem vedno bolj očita, kljub še močni privrženosti posameznim ločinam, ki se ni mogla zatajiti. Tako smatrajo to edinburško zborovanje kot začetek splošnega protestantskega gibanja za zedinjenje sekt, kot **začetek nove dobe protestantizma**. Za zedinjenje so se posebno zavemale razne mlajše sekte. Vendar kaj določnega tudi tu niso sklenili in odločili, razen v misijonskem pogledu, ko so ustanovili stalen organ za misijonsko sodelovanje med posameznimi ločinami: **Mednarodni misijonski svet** (The International Missionary Council).

Ta organ je pripravil leta **1928 v Jeruzalemu Mednarodni misijonski shod**. Bilo je to res prvo resnično mednarodno protestantsko zborovanje, saj je 229 zastopnikov predstavljalo 45 različnih dežel. Polovica udeležencev je prišla z misijonskega ozemlja, ki so še posebno zahtevali eno samo protestantsko **Združeno Cerkev** v kateri koli obliki.

Na tem misijonskem zborovanju so pokazali udeleženci nezadovoljstvo nad delom najbolj pomembnega protestantskega študijskega bogoslovnega zborovanja v zgodovini protestantizma, ki se je vršilo **leto prej v Laussani v švici (l. 1927)** in ki se ga je udeležilo **450 zastopnikov 90 različnih protestantskih cerkvenih ločin**. Na dnevnem redu je bil pred vsem študij o možnosti poenotenja protestantizma in o organizacijski obliki morebitne enotne Cerkve. Sprejeli so pa mnenje, naj bi bilo v enotni Cerkvi mesto za vse **tri pglavitne obstoječe oblike** raznih ločin: episkopalno, prezbiterijansko in kongregacijsko. Nekateri so bili za to, da bi v okviru teh treh velikih skupnosti še naprej lahko ostale tri ločine, drugi pa so bili proti temu. Izkazalo se je, da niti duhovna edinost protestantizma nima kaj trdnih tal. Evangelijanom tudi ni bila po volji znatna premoč anglikanskega stališča in vpliva na konferenci. Značilno je, da so odobrili vsa številna poročila o raznih raz-

pravljenih vprašanjih, le poročila o zedinjenju niso odobrili.

Naslednja taka študijska konferenca je bila **spet v Edinburgu leta 1937**. Pripravili so jo kar najbolj skrbno. A na tej konferenci so v **pogledu nauka storili korak nazaj** v tvarini zedinjenja cerkva, dočim se je **gibanje** za zedinjenje samo kljub temu med udeleženci čustveno okrepilo, a v okviru gesla: **enotnost v raznolikosti**. Trudili so se, kako bi zlasti verske različnosti med posameznimi sektami kar se da omilili.

Ta konferenca je porodila nešteto razprav o vprašanju edinosti, ki je bilo tudi na dnevnem redu na zborovanju **Mednarodnega misijonskega sveta v Madrasu v Indiji leta 1938**, kjer je prišlo naravnost do spora med pristaši zedinjenja in ločin. Vážnost enotne protestantske Cerkve so posebno naglašale ločine iz misijonskih dežela. Zaključili so z megleno rešitvijo, češ da enotna Cerkev nevidno druží vse ločine. A v mnogih je vstala na tem zborovanju trdna volja, delati na to, da to združenje dobi vedno bolj vidne, zunanje, organizacijske oblike.

Zadnja leta pred drugo svetovno vojno so se za to tudi zunanje zedinjenje posebno evangeličani začeli prizadevati. Gibanje postane izrecno **"ekumensko"**; **vzpostavi naj Ekumensko Cerkev, nekako novo obliko** edinstva med kristjani, **povsem različno od edinstva v katolicizmu**. Bistven naj bi bil le duh edinosti, ki pa ne bi izključeval velikih razlik v verovanju celo temeljnih resnic.

Avgusta 1948. leta je prišlo do prvega **Svetovnega zbora protestantskih cerkva**, ki se je vršil v **Amsterdamu** in je postavil teološke temelje miselnosti Ekumenske Cerkve, ki naj bi bila nekaka **federacija raznih ločin**. Prav nič pa se na tem zboru niso približali **Eni in Vesoljni Kristusovi Cerkvi**, dasi so nekateri tudi na to mislili.

OVIRE GIBANJU

Tako močno teženje po edinosti, celo po edinosti vidne Cerkve je v protestantizmu gotovo nekaj novega. Naleti pa pri tem na vse **polno predsodkov**, ki so se v stoletjih zakoreninili v protestantsko miselnost in tudi v nauk sam. Reformatorji so ob prelomu z Rimom ravno potrebo po nevidni Cerkvi naglašali kot nekaj bistvenega za Kristusovo Cerkev... **Kako naj bi sedaj kar naenkrat priznali potrebo po vidni, organizirani, eni Cerkvi?** Pri tem še po-

sebej moti dejstvo, da so pa kljub nauku o nevidnosti Cerkve vendarle vse številne protestantske ločine kot neke male vidne Cerkve, a med seboj različne... Kako naj sedaj spravijo v neko skladje enotne nevidne vesoljne protestantske Cerkve to pisano množ tako različnih in tako vidnih posameznih Cerkva? To je trd oreh.

Res je, da čutijo neko nujnost po krščanskem zedinjenju domala vse protestantske ločine in njih vodniki. **A nobeden od njih se pa nemara odpovedati tistim značilnim potezam, ki jih sedaj ločijo.** Tu imamo pred očmi pred vsem pet glavnih miselnih struj protestantizma in posameznih sekt: luteranstvo, anglikanstvo, evangeličanstvo, liberalna in protipapeška struja. Hoteč rešiti vse te in še druge razlike, vsak zase, se trudijo, da bi našli neko tako obliko protestantske vesoljne Cerkve, ki bi vse to nekako zajela, vse to prenesla. Spet na prvi pogled nekaj nemogočega...

Človek, gibanje, ki hoče do resnice, mora hoteti tudi pravo pot do nje, pa naj stane, kar hoče. **A protestantski teologi gredo pri svojem prizadevanju za zedinjenje njih Cerkva zelo čudno, enostransko pot:** Prvo tisočletje krščanske zgodovine in teologije zanje kakor da ne obstoji, priznajo samo prvih sedem cerkvenih zborov, ki so se vršili v prvih krščanskih stoletjih, dočim vse kasnejše vesoljne cerkvene zборе, ki so se vršili do reformacije in, kajpada, še kasneje, odklanjajo... nasprotno pa so jim vse postavke protestantske reformacije nekaj nedotakljivega. Tako na primer še vedno igra odločilno vlogo pri vsem iskanju novih oblik, tudi ocve enotne protestantske Cerkve, znano reklo reformatorjev: *Sola gratia, sola fides, sola scriptura* — samo milost, samo vera, samo biblija. — Samo s tem pač ne morejo do skupnosti in edinosti.

Notranje nesoglasje, ki tolikokrat plane na dan v krogih protestantskih bogoslovnih učencikov, ima svoj izvor in temelje tudi v tej nedoslednosti: Vedno bolj čutijo potrebo po edinosti Cerkve, ki jo samo sveto pismo tako zahteva, ne smejo pa zatajiti napada reformacije, ki je bil naperjen prav proti edinosti prvotne, vodeče Cerkve, Katoliške Cerkve. Dalje nobenemu protestantskemu teologu ne pride na misel, da bi mogla biti njegova ločina krivoverska, kajti s tem bi dejal, da v njej sploh ni pravega krščanstva. Zato dokazuje stoddostno pravovernost prav njegove ločine in zatrjuje, da je prav ona del prvotnega, pristnega kr-

ščanstva. Kako naj potem odstopi od posebnosti nauka svoje sekte in sprejme neke, njegovi sekti v tem ali onem pač nasprotno skupne osnove enotne Ekumenske Cerkve?

Da ne bi delali krivice kaki sekti, povdarjajo protestanti zelo nauk sv. Pavla o **različnosti darov Svetega Duha, s katero opravičujejo in razlagajo razlike in ločine.** Toda s tem je že samo po sebi obsojeno na propad vsako prizadevanje, ki naj bi določilo enotne bogoslovne resnice za vso zedinjeno Cerkve, s tem je sploh nemogoče ugotoviti, kaj je resnica in kaj neresnica v razlagi svetega pisma, v krščanstvu, v krščanskem življenju. Ker uče, da vsakega kristjana Sveti Duh naravnost razsvetljuje in navdihuje, seveda ne morejo določiti narave in poslanstva ene, vidne Cerkve, kjer bi bilo za vse obvezno spoznanje in verovanje. Tudi nazor, da je resničnost kake ločine potrjena z uspehom nje razširjenja, češ če ločina ne bi bila od Boga, ji ta ne bi dal trajanja in rasti — tudi ta nazor se zelo protivi kakemu enotenju ločin, Cerkva, saj so po njem vse, ki obstoje, živé in rastejo, od Boga, vse torej prave Cerkve!

Glavna ovira za privzem ene vodilne vesoljne Cerkve je pa **nauk reformacije o opravičenju, ki pravi, da se vsaka duša spreobrne, opraviči in reši v neposrednem stiku z Bogom.** Torej ni potrebno nobeno zunanje posredovanje milosti, nobena dogma v našem smislu, zakramenti imajo le simboličen značaj, brez kake resnične nadnaravne sile, vidna Cerkev je odveč...

Nekateri bogoslovci, posebno med pristagi "ekumenskega" gibanja, so zašli še v to protislovje, da hočejo postaviti Cerkev Kristusovo čisto na novo z ostvaritvijo čisto novega tipa Cerkve, kot pravijo. Pri tem pa pozabljajo na tole: Ako bi se moglo kdaj v preteklosti zgoditi, da je vidna Kristusova Cerkev kdaj prenehala, jo je sploh nemogoče obnoviti, na novo vpostaviti od strani ljudi ali kake zveze ljudi, kajti to bi pomenilo ustanoviti Cerkev, kar pa more samo Kristus, Bog.

KAJ VODI PROTESTANTE K ZEDINJENJU

Mnogo je razlogov, ki priganjajo protestantske kroge k medsebojni povezanosti, k zedinjenju: političnih, socialnih, razumskih in verskih. Ni pa kakega vodilnega razloga, ki bi prevladal.

Sprožili so gibanje protestantski misijoni. Reformacija je odklanjala kako zapoved in in nujnost razširjanja krščanstva po svetu v našem smislu. Luter in drugi reformatorji so celo trdili, da je krščanstvo že izpolnilo svoje

poslanstvo v človeku. Odtod pomanjkanje misijonske gorečnosti med protestanti vse do preteklega stoletja. Kakor hitro pa so začeli zastopniki raznih ločin vsak s svojo misijonsko akcijo po raznih misijonskih deželah in v katoliškem svetu, so naleteli na kolizije, spore in trenja, kar vse je prihajalo po večini iz razcepljenosti protestantizma. Tako so bili voditelji protestantskega misijonskega dela prisiljeni iskati možnosti urejenega sodelovanja, kar pa seveda zahteva nekaj vrhovnega, enotnega, odločujočega — zato klic k zedinjenju.

Zlasti so dala novega pogona zbiževanju raznih protestantskih sekt razvijajoča se nacionalna gibanja med narodi misijonskih dežel. Korist narodne skupnosti je terjala tudi versko skupnost in edinost. Do dejanskega zedinjenja pa je doslej prišlo šele na enem misijonskem področju, in sicer v Južni Indiji, kjer so se leta 1947 po tridesetletnih pogajanjih združili anglikanci, metodisti in južnoindijska zedinjena cerkev in ostvarili enotno protestantsko misijonsko Cerkev. Pri vsem tem so te v misijonih delujoče ločine v tej vedno bolj občuteni potrebi po edinosti pritiscale bolj in bolj na matične Cerkve, kar se je posebno kazalo na zborovanjih, kakor smo zgoraj omenili.

Nova pobada za zedinjenje in s tem okrepjenje je prišla ob silni nevarnosti, ki so jo predstavljale tudi in še posebej za protestante razne moderne zmote kot racionalizem, liberalizem in modernizem, ki so se kar zažrle v jedro protestantskega krščanstva, kjer so našle le prav malo odpora, dočim jih je katolicizem zmagoval eno za drugo in se v tej borbi krepil. Zlasti pa tudi protestantje vidijo silno razdiralno moč modernega brezboštva, ki prodira v čim večji edinosti in povezanosti po vsem svetu in ki mu razcepljenost protestantskega krščanstva silno prav pride, v smislu nekdanjega starorimskega gesla: *Divide et impera* — razdvoji sovražnika, potem mu zavladaš. Tudi poraščajoča življenjska sila katolicizma in njega vedno večji moralni vpliv na svetovno javno mnenje vzpodbuja protestantske vodilne kroge k združitvi svojih sil v skupno obrambo, tudi proti katolištvu.

ZAKljučNA MISEL

Kakor vidimo, je gibanje za zedinjenje protestantskih cerkva šele v prvih začetkih, pa je že naletelo na resne ovire, ki izhajajo iz bistva protestantske znote. Na drugi strani pa je vendarle vedno bolj glasen krik tudi med protestanti: Naj bi bili vsi eno! — Mor-

P. Poderžaj na obisku pri Bengalcih

da bodo pa v obupnih in neuspešnih prizadevanjih po notranji edinosti počasi spoznali, kje prav za prav tiči vzrok te needinosti, namreč v ločitvi od temelja edinosti — Petra, ki ga danes zavračajo, v ločitvi od edino pravega doma, od matere Cerkve, od Kristusa, ki edino v njej v polnosti živi... Morda bodo pa protestantske ločine nekoč le spoznale, da je njih edino združenje možno samo v bratskem objemu v naročju te Matere Cerkve... Morda bo pa tudi za protestante nekoč le napačila ura "velikega povratka".

Pripravljamo to uro in močimo za tiste, "ki jih slepi verska zmota ali loči razkol", da pridejo čim prej "v zavetje resnice in k edinosti vere, da bo kmalu ena čreda in en pastir." (Posv. molitev pr. sv. Srcu Jezusovemu). Molimo zanje, mi, ki smo deležni edinosti, po kateri oni tako živo hrepene in ki jo morejo najti samo v Katoliški Cerkvi!

L. L. C. M.

Škof je prišel obiskat misijon (Indija)

NAŠI MISIJONARJI

Gospod urednik!   Ningtu, 21. I. 1950

Leto dni je že minulo, odkar sem Vam poslal celo kopico čačk z naslovom "Iz misijonarjevih doživljajev". Natisnili ste jih v "Katoliških misijonih", katere mi kljub slabim razmeram še vedno pošiljate. Pravkar sem bral št. 7-8 lanskega letnika, ki je dospela na Kitajsko za Božič.

Bralce "Katoliških misijonov" bo morda zanimalo, če bi nadaljeval z opisovanjem svojih misijonskih doživljajev. Res sem to tudi jaz nameraval, a se je vse tako zaobrnilo, da sem doživel preveč zanimivih doživljajev, a premalo časa imel, da bi vsaj najvažnejše opisal. Danes naj izpolnim vrzel z vsaj nekaj glavnimi potezami našega žitja in bitja v novih razmerah.

NA NOVO POSTOJANKO

Dne 22. junija 1949 sem prejel od našega škofa msgr. O'Shea pismo, v katerem me poziva, naj se čim prej, dokler je še mogoče, odpravim v misijon Ningtu, kjer je bil preje za župnika g. Časl, ki se je radi slabega zdravja pred rdečimi umaknil v Hongkong in od tam v USA. V Ningtu je ostal samo še g. Wolbang, h kateremu sem bil torej določen za župnika.

Pri g. Jerabu na postaji Zvečjin sem nekaj dni počival. G. Prebila sem pa srečal na sredi pota, ko je šel na moje izpraznjeno mesto v Lotang. Zadnji del poti od Zvečina do Ningtuja me je pošteno zdelal. Kajti 2. julija je bila prva sobota v mesecu, jaz sem imel pa prehoditi še 30 km. Ker mašnih potrebščin nisem imel s seboj, na poti nisem mogel maševati. Odločil sem se torej, da moram na ta dan maševati v Ningtuju.

SKORO BI OMAGAL

Zgodaj zjutraj sem odrinil težč na pot, upajoč da bom ob 11 že v Ningtuju. A napolčil je silno vroč dan, jaz sem bil pa že od prejšnje poti utrujen, zato me je začela mučiti taka žeja in utrujenost, da sem kakih 10 km pred Ningtujem skoraj omagal. Ura je bila že 10, jaz pa tako silno žejen in oslabelel, da mi je bil vsak korak naprej muka zase. A s kranjsko trmo sem se le prisilil in sredi največje vročine ob 1 popoldne prispel v Ningtu, kjer me je g. Wolbang s katoličani sprejel prav prijazno. Šo-

larji so tolkli na bobne, da mi je kar po ušesih brnelo. A največja pokora je bila, da sem moral že maševati, če sem se že toliko gnal za to, in še nekaj besed sem moral katoličanom spregovoriti, dasi sem se komaj držal na ngah. No, ob dveh popoldne sem se odžejal. A posledice te poti sem že dva meseca čutil, zlasti ker me je g. Wolbang takoj vpregel v delo. Z vsa paro sva začela zbirati mladič, da ji vsejeva v srca vsaj še nekaj semen božje besede, preden pridejo rdeči.

PRIDEJO RDEČI

Do 15. avgusta smo kar v redu in miru delali, nato je pa mesto kar izumrlo: nad dve tretjini ljudi je bežalo v hribe in na deželo. Tako so rdeči 20. avgusta vkorakali v prazno mesto. Prvi človek, ki so ga srečali na cesti, je bil katoliški misijonar, to se pravi, jaz, ki sem šel okrog 9 zjutraj gledat, kako se je borba kaj končala. A rdeči so me takoj zapodili nazaj v župnišče.

KRIŽEV POT SE ZAČNE

Nato se je začel kmalu križev pot. Rdeči so postali čnevni obiskovalci župnišča. Nacionalisti so se pa z bližnjih hribov še vedno streljali z njimi, zlasti ob večernih urah. A 27. septembra so rdeči zasedli še tisto goro, zajeli na tisoče vojakov in civilistov ter zvezane pripeljali v mesto.

"VERSKA SVOBODA..."

Rdeči mi od prvih dni govore o verski svobodi, od druge strani me pa povsod ovirajo in okrog naju vohunijo, zlasti odkar sva nekaterim beguncem dala zavetje in je eni g. Wolbang celo v nebesa pomagal, ker jo je pred smrtjo še krstil. To je bil v očeh rdečih velik greh. Preiskali so vse župnišče, celo tabernakelj sem jim moral odpreti, a na njihovo žalost in naše veselje niso nič našli, kar bi nam narobe hodilo. Le Vi ste postali slavni. Odnegli so "Katoliške misijone", v katerih je slika Maotsetunga, njih voditelja, in Vaš opis o izgubljeni Kitajski. Tudi vso pošto so nama odnesli, a so jo po nekaj dneh vrnil, "Katoliške misijone" bodo pa menda prestavili v kitajščino in se bo tako prva slovenska misijonska revija tudi v kitajščini lahko brala, če je ne bodo celo v svojem muzeju shranili. Že dva meseca čakam, pa mi lista še niso vrnil,.

POD KOMUNISTI

Seveda so tudi "napredni" katoličani vse poskusili, da bi naju rdeči zaprli. Vseh vrst grehov so naju tožili, nama grozili z javnim procesom... No, nazadnje so pa sami rdeči priznali, da sva bila po nedolžnem tožena, "napredni" katoličani so morali pa rep stisniti med noge ter nama hiteli dokazovat, da naju niso tožili in da grede znova ravno po katoliških načel. Na take laži-komedije sva se z g. Wolbankom že kar privadila.

OBISK G. JEREBA

Ko se je najhujši napad od strani rdečih in "naprednih" katoličanov malo polegel, naju je prišel obiskat g. Jereb, voditelj področja, kjer delamo slovenski misijonarji. Ker me komunisti stalno nadzorujejo, koga sprejem v župnišče, sem šel g. dekana kajpada takoj prijaviti policiji. Ni še minila ura, so že prišli trije "osvoboditelji", kot se samu nazivajo, in so g. Jereba pretipali od nog do glave in mu vse, kar je s seboj prinesel, odnesli na policijo, celo brevir. Pri preiskavi so bili surovi in neotesani, kakor da bi imeli opravka z zločincem in ne cerkvenim predstojnikom. Seveda so drugi dan princsli vse stvari z brevirjem vred lepo nazaj. Menda so ugotovili, da v brevirju ni nič napisano o komunizmu...

NAJ KATOLIČANE IZDAM...

V najhujšo preizkušnjo pa so me postavili komunisti pred nekaj dnevi. Tisti, ki v mestu vodi popis ljudstva, mi je prišel naročit, naj mu naredim seznam vseh katoličanov v okrajnem glavarstvu Ningtu. Hotel je dobiti od njih vse podrobnosti in vse naj bi mu navedel pismeno. Ker sem odklonil, je prišlo do silnega spopada. Najprej me je hotel ostražiti, češ da so že vsi drugi verski predstavniki to naredili, tudi protestantje; če torej jaz tega ne storim, sem v njih očeh upornik. Takoj sem z vso odločnostjo odgovoril, da tega ne storim, čeprav me takoj zapro in na smrt obsodijo. V dnevni debati sem mu razložil, zakaj mu takega seznama katoličanov ne naredim. K sreči sem imel veliko dokazov pri roki, celo od komunistov samih, kaj vse je taisti kmanist, ki je od mene terjal seznam, o katoličanih govoril in kaj o meni in g. Wolbanku: da sva oba slaba človeka, sovražnika ljudstva, da so

katoličani najslabši in najbolj odurni ljudje na Kitajskem, in drugo. Na pomoč mi je prišel tudi g. Wolbang, ki je popisovalcu pokazal poročilo papeškega internuncija za Kitajsko, koliko duhovnikov in katoličanov so kitajski komunisti že pobili.

ODLOČNOST — NAJBOLJŠA OBRAMBA

Ko je mož videl, da je razkrinkan, je dejal: "Če sem jaz zmerjal vaju in katoličane, imata tudi vidva pravico zmerjati mene tri komunistih je svoboda besede!" Ker mi je v isti sapi tudi trdil, da rdeči režim na Kitajskem štiti tujce, sem mu z dejstvi dokazal, kako naju štiti on in ostali rdečkarji v Ningtuju. Snel sem mu masko z glave in pokazal, da dobro vem, kakšne namene ima on in ostali novi oblastniki v kraju: delati nam težave na vseh straneh in pred vsem doseči, da nas ljudstvo zasovraži ter končno obsodi za zločince. Zato mi je mož ob zaključku razgovora dejal: "Ker veš toliko stvari o meni, me boš odslej gotovo sovražil." Zagotovil sem mu, da ga kljub temu ljubim in molim zanj. Pač pa ne dvomim, da bo on ostal moj in Wolbankov sovražnik in da si najbolj želi najine smrti ali ječe.

KATOLIČANI SPOZNAVAJO...

Med rdečimi je tudi mnogo zaperjanih katoličanov, ki spoznavajo svojo zmofo. Taki prihajajo k nama ob večernih urah. Vse preiščejo in pregledajo, če morda kdo ne prisluškuje, nato nama pa razkrivajo svoja razočaranja in prosijo pomoči, molitve in sveta, in si čudodelne svetinje zašijejo v obleko. A ker so vojaki, jim je beg od komunistov nevaren, včasih sploh nemogoč.

LE VSE OBJAVITE!

Začel sem Vam že pisati črtico z naslovom: Bolečine neizpolnjenih načrtov. Enkrat so mi že vse, kar sem napisal, rdeči odnesli, potem pa vrnilo. Če bom imel čas in svobodo, Vam pošljem vse skupaj, ko dobim odgovor na tole pismo. Pismo priobčite v "Katoliških misijonih", da bodo slovenski rojaki vedeli, kako se nam pod komunisti godi in kako smo molitve potrebni. Srečnega se čutim, da morem dejansko posegati v borbo med dobrim in zloem. Zato sem Bogu za misijonski poklic že bolj hvaležen.

JANEZ KOPAČ CM

Gornje pismo g. Kopača nam pove, da je žel g. PREBIL ANDREJ na njegovo mesto h g. Pokornu v Lotang. Kako so tamkaj prišli v stik z rdečo vojsko in kako se imajo, nam v značilnem šaljivem tonu popisuje on sam takole:

Danes zvečer bo že en teden, ko smo imeli prvi visoki obisk rdečih iz fukjenske strani. Pojavili so se kar sredi trga, seveda oboroženi. Bili so pa le trije, zato viso smeli kaj preveč šariti. Lotili so se le našega bogaboječega kristjana Laja, mesarja, odnosno njegove žene, ker so pri njih upali dobiti kaj bolj mastnega.

Morda b. prišlo do kaj hujšega, pa so naši Lotanci prebrisani. Kakor nekdanj Zagloba (v romanu Z ognjem in mečem) so za zaprtimi vrati začeli kričati preko trga: Ne bojte se, vojska prihaja, udari, sekaj, davi...! Preplašena trojica jo je po najbližji poti skupaj z nedolžno žrtvijo, mesarjevo ženo, pobrisala proč. Ženo so vodili kake 4 ly proti Fukienu. Ker pa so najbrž dognali, da ima že prestare kosti, so jo nejevoljni nagnali domov. Naslednji dan so se spet pojavili v pomnoženem številu, to je, kar štirje, ki pa so bili bolj prebrisani. Lotili so se bivolice, ki so jo kar s pačnika odpeljali v svoje zavetje. To pa ni bila več zabava! Kaj storiti?

V nedeljo po maši pride deputacija k meni, da tudi jaz primaknem 1 srebrnik. Kaj vam pa bo, poboram. Da kupimo prača. — In kaj vam bo pregič? — Pojedli ga bomo! — In potem? — S polnimi trebuhmi se bomo lažje in boljše dogovorili, kako se ubraniti teh roparskih napadov. No, in kaj so se dogovorili?

Ko sem naslednje jutro na verandi molil

TUDI ČAOTUNG JE ŽE POD KOMUNISTI

Zadnje pismo, ki ga imamo od dr. Janeža, smo prejeli pred dvema mesecema nekako, pisano pa je bilo v čaotungu dne 12. decembra lanskega leta. Takole se glasi:

Danes odgovarjam na Vaše pismo z dne 17. XI. 49, v katerem mi sporočate imena argentinskih dobrotnikov našega rentgena. Pismo je prišlo ravno med časom, ko je bila rentgenska čakalnica polna bolnikov. Prečital sem ga po končanem pregledu. Lahko si predstavljate veselje nas vseh, posebno pa mojo radost, ko smo brali o upešnem poteku akcije in ko sem našel med darovalci sama znana imena. Med temi sem našel take, ki so komaj našli svoj novi dom, ime-

brevir, me je naenkrat prekinilo jako rožljanje. Kaj naj bo to? Pogledam proti reki, ki teče pod hišo, in kaj vidim? Cela kopa mladih fantov in mož, pa tudi že sključnih starcev gladi in brusil bridke sulice ob skale vzdolž reke. Zasmeljal bi se na vse grlo, pa ni bilo človeka, ki bi me razumel... Vse je tekalo, vse se je pripravljalo na vojsko! Z njihovih obrazov si mogel jasno brati besede: Smrt vragom, smrt! Nisem mogel več moliti. Misel me je zanesla v stare čase turških vpadov ali viteških bojev, celo Jurčičevi rokovnjači so mi začeli vstajati v spominu...

Poleg sulic premoremo celo nekaj lovskih pušk. Kaj nam torej morejo napadalci? Pa so se Lotančani pravočasno domislili, da brez dovoljenja "volje naroda" niti kihniti ne sme nihče. Zato so poslali deputacijo v najbližje mesto, kjer je že bila tedaj rdeča posadka, ter prosili, da se jim dovoli raba orožja. Kot sad te deputacije imamo danes že tretji dan v gosteh preko 100 mož rdeče vojske, ki je prišla iz Menlinga. Včeraj sem jih imel ves dan na grbi. Komaj so eni odšli, so že drugi prihajali. Večinoma so bili vjudni, nekateri pa tudi grobi, čudijo se, da mene z lahkoto razumejo, tukajšnjih Kitajcev pa skoro nič ne. Z vseh koncev so namreč ti vojaki skupaj prišli, mnogo jih je celo iz Pekinga ali okolice, dobiš jih iz Hupeja, Hunana, celo iz visokega Yunana sem imel čast enega videti. Za vse se zanimajo. Stotnik in njegov pomočnik sta si tudi našo cerkev ogledala. Sumljivo! Povdarjajo, da je hiša dobro zidana in da bi bila kaj primerna za stanovanje... Upam pa, da se ne bodo tu za stalno naselili, zato se zaenkrat česa hujšega ne bojim.

na nepozabnih prijateljev, gospodov bogoslovcev in duhovnikov iz San Luisa... in tako dalje. V teh težkih časih je to za nas velika opora, veliko upanje! Srčno zahvaljeni, da ste mi imena darovalcev sporočili, in Vas prosim, da mi sporočite tudi v bodoče morebitne nove darovalce.

V zadnjem pismu sem Vam pisal, kako kaj kaže pri nas. Pisal sem Vam tudi, da sta se napotila s Mihaela Rous in naš kitajski zdravnik čang v Kunming po zdravlila. Danes smo prejeli telegram, da sta srečno dospela in da se v nekaj dneh vrneta. Katoliška dobrodelna ameriška organizacija nam je poslala za 2000 USA dolarjev zdra-

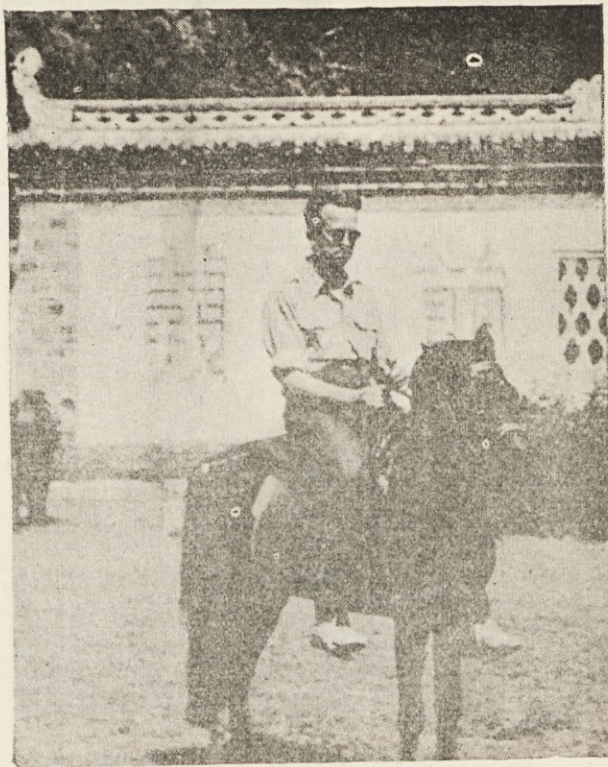
vil, instrumentov in bolniške opreme. To nam bo v veliko pomoč v časih, ki so že tu. Upajmo, da se oba popotnika s tem dragocenim tovorom vsaj tako srečno vrneta v Čaotung kot sem se bil jaz z rentgenom pred tedni, Božja Previdnost lepo skrbi za nas.

Dejal sem, kako prav nam bo vse to prišlo "v časih, ki so že tu". V zadnjem pismu sem Vam pisal, da je padlo pod rdeče mesto Weiling, kake tri dni hoda od nas. 4. decembra je bila lepa nedelja, po enem mesecu melenih dni je spet enkrat posijalo sonce... Kar nam po maši prestraženo pridejo povedati, da po mestu vse vojaštvo nosi rdeče zvezde, da so povsod mitingi, da smo že "osvobojeni", itd. Kaj se je zgodilo? Naš nacionalistični general je po vsem mestu dal nalepiti razglase, v katerih javlja, da so bili oni vedno za narod, da radi naroda nočejo vojske, da hočejo mir, da bodo od tega dne le Peipingu pokorni in da bo vsakdo zgubil glavo, kdor bi si skušal kaj prisvojiti.

Opoldne me je radovednost gnala v mesto na ulico, s fotoaparatom v roki. Videl sem zvezde mesto kitajskega sonca, videl šolsko mladino, ki je pod komando profesorjev korakala z zvezdami po mestu in na vzklike profesorjev odgevarjala, videl sem otroški vrtec v sprevodu z zastavicami z rdečo, rumeno, zeleno in črno zvezdo, videl uradnike in ostale javne uslužbence. Ki so prav tako korakali in vzklikali... Ostalo ljudstvo pa je molče gledalo in si svoje mislilo.

Proti večeru sem se vrnil v bolnišnico. Med večerjo pritečejo in mi v eni sapi pripovedujejo, da je bolnišnica polna komunistov in da hočejo zdravnika. Stovil sem med nje: bili so sami moji znanci, prejšnji oficirji in vojaki, vsi v rdečih zvezdah; sami sebi so se smejali... Prinesli so težkega ranjenca. Ko smo ga vpražali, kje je bil ranjen, je izjavil, da se je stepel s komunisti, a nosilci so dejali, da se je z nacionalisti, končno je ranjenec izjavil, da sam ne ve, s kom se je prav za prav kaval. Dobil je strele v trebuh in v roko. Takoj smo ga na rentgenu preledali in pripravili vse potrebno za operacijo. Iz trebuha so mu visela prestreljena čreva — bil je ranjen s strojnico. Pri operaciji smo mu je zakrneli čreva, našli zanja snet prostor v trebuhu in ga lepo nazaj zažili ter mu danes že dobro gre. Tako sem preživel svoj prvi dan v tukajšnjem rdečem raj.

Zaenkrat nova uprava še sploh ni organizirana, šele te dni bodo začeli deliti razne

O dr. Janežu veliko pišemo, a malo slik o njem vidimo. Tu je vendar ena, ki nam ga prikazuje na malem konjičku, na katerem ježdi na svojih misijonskih potih po Čaotungu in okolici. — Glede Dr. Janeževega rentgenskega sklada vsem že zdaj sporočamo, da bomo napravili v mesecu avgustu veliki "Srečolev dr. Janeževega rentgenskega sklada". Prijatelji, takoj začnite pripravljati dobitke za ta srečolev! Lepo prosimo! Več o tem v prihodnji številki.

funkcije in odrežati novosti. Pač pa so stene polne letakov in napisov, kako je treba obravnati z bogatini in drugo. Sedaj imamo rdeče zvezde vsak dan v bolnišnici: nekateri prihajajo po zdravila, drugi nam pridejo pravit novice, spet drugi se pa pridejo le kazat, kako so "fejst", odkar imajo nekaj rdečega na uniformi...

Ker sem trenutno edini zdravnik v bolnišnici, imam precej dela. Zaenkrat nas nove razmere v ničemur ne motijo v delu. Toda prerok ne maram biti, Bog ve, kaj nas čaka, mi moremo le svojo dolžnost storiti vsak na svojem mestu. V srečo smo mirni. Meni tu včasih kar očitajo, češ da imam preveč mirno kri...

Bog ve, kdaj bom zdaj spet pisal... Za danes le srečno pot temu pismu in vsem dobrotnikom in znancem — prisrčen pozdrav!

DR. JANEŽ, misijonski zdravnik v Čaotungu

NAŠI SALEZIJANCI

Pred kratkim smo dobili iz tega velikega južno kitajskega mesta pismo, ki nosi datum 23. marca 1950. Korej je prišlo do nas preje kot v 14 dnevih, kar je končno umljivo, saj s Hongkongom letalska pošta še deluje. Pisala sta nam dva mlada misijonarja, katerih eden, STANISLAV PAVLIN, je preu leti deloval kot salezijanski brat na Japonskem, potem je študiral v Kunmingu, sedaj pa je še vedno bogoslovec v Hongkongu. Istotam deluje pred kakimi dvema leti na Kitajsko došli brat MRZEL RAFAEL, ki je v pismu g. Pavlina pripisal nekaj besed.

G. PAVLIN pravi:

Po dolgem času spet nekaj novic o tem ubogem bogoslovcu, ki se klati okrog po svetu od enega do drugega konca. Kako je kaj s "Katoliškimi misijoni", ali še izhajajo ali ne? Odkar sem se v šanghaju poslovil od brata Cirila Verdника, nič več ne vem o Vas in Vašem delu. Kako bi bil zadovoljen, če bi dobil kak časopis iz Argentine, vsaj "Katoliške misijone".

Jaz se imam, hvala Bogu, kar dobro. Tukaj v Hongkongu je vse mirno in mislim, da bo tako še nekaj časa. Na severu Kitajske je pa vse narobe. Zlasti v šanghaju je velika babilonija, da ljudstvo ne ve, kam in kaj bi. Pišejo, da ljudstvo ne verjame več rdečim, zlasti so razočarani študentje, ki so siti same propagande.

Iz Pekingu nam pa pišejo, da se v našem zavodu gode pravi čudeži... Mati božja jih izprosi. Komunisti hočejo to in ono: en dan dvorano za ples, drugič kapelico, da bi v njej imeli komunistične tečaje, tretji dan zahtevajo prostore za šole, in tako naprej. Toda naši fantiči ponoči ob takih prilikah vstanejo in gredo molit pred Najsvetejše, drugi dan pa komunisti radi tega ali onega razloga umaknejo svojo zahtevo. Tako našim tankaj še niso naredili posebne škode. To je pač delo Božje Previdnosti po roki Marije Pomočnice.

Tudi že niso imeli v Pekingu nikdar toliko krstov kot sedaj. Za božič je naš direktor krstil nad 50 oseb, ne le fante, ampak tudi očete in matere. Obenem jih je tudi birmoval, kajti škofu je zabranjeno hoditi okrog in birmovati. Celo z zunanjinimi prireditvami zaenkrat nadaljujejo in celo komuniste povabijo k udeležbi. Nagtudirali so na primer prav pred kratkim opereto: "Pribelžiče grešnikov", katero so na primer gledali tudi komunistični veljaki in se o vsem zelo pohvalno izrazili. So pa tudi naši fantje v trednevni duhovnih vajah, ki so jih sto-

Slike na pričujočih dveh straneh niso ne iz Hongkonga ne iz Šanghaja. A so slike misijonskih trudov in uspehov slovenskih salezijancev. Prikazujejo nam to in ono iz velikega salezijanskega zavoda v **Kunmingu** (ista kitajska provinca kot Čaotung!), ki ga je začel, zgradil in velikopotezno organiziral naš rojak **msgr. Kerec Jožef**, praden je bil postavljen v Čaotung v pomoč tamkajšnjemu apostolskemu prefektu, ki ga je kasneje celo nadomestil kot apost. administrator, kar je še sedaj. Njegovo dediščino v Kunmingu je prevzel za njim njegov že dotedanji sodelavec **Andrej Majcen**, ki je postal pač vreden naslednik svojega velikega prednika. V komaj kakih 15 letih obstoja tega zavoda je le-ta že tako razvit, izpopolnjen in ugleden, da je ne le v veselje številnim misijonarjem, ki v njem de- (dalje glej desno pod sliko)

V HONGKONGU

riji pred igro, ne malo molili, da bi igra koristila tako že krščeni kakor še poganom.

Tam na severu je preureditev razmer že toliko napredovala, da mora imeti n. pr. tudi vsak duhovnik izkaznico kakega rokodelstva, ki ga opravlja. Kaj so hoteli drugega naši gospodi! Saj se res spoznajo nekaj na rokodelstva, in tako je eden krojač, drugi kipar, tretji mizar, in tako naprej.

Moja bogoslovna doba bo kmalu zaključena; že mislim na brevir, ki ga bom začel v nekaj mesecih moliti, pa ga še nimam. Ali mi bo kak bralec "Katoliških misijonov" pomagal do njega? Zelo bi mu bil hvaležen in deležen bi bil še posebej mojih molitev iz njega! Vsem veselo veliko noč in pozdrav!

Gornjemu pismu je brat RAFAEL MRZEL priložil listek s sledečimi vrsticami:

Že dolgo iščem prilike, da bi Vam in ostalim prijateljem v simpatični Argentini kaj napisal, pa se vedno znajdem preobloženega z delom in šolo... Upam, da mi tega mojega neradovoljnega odlašanja ne boste zamerili! Vsekakor upam, da se iz prvega navala vsaj malo oddahnem, ko vrsta fantov zaključi svojo vajeniško dobo in bodo zmožni vsaj malo pomagati pri poučevanju drugih. Tedaj bom sedel in kaj zanimivega napisal, pa tudi kaj značilnih fotografij bom zbral.

Tu se nam še kar dobro godi, prav v nasprotju z misijonarji v notranjosti. Imam pa zelo malo zveze z rojaki. Kako bi bil vesel "Katoliških misijonov", a ker še nisem nič zanje napisal, si jih kar ne upam prositi.

Vesele praznike in pozdrave vsem!

KAKO JE V ŠANGAJU

O tem nam nekaj vesta povedati s. GEBHARDINA HRASTNIK, ki nam je od tam pisala 24. XI. 1949, in brat CIRIL VERDNIK CM v pismu z dne 29. XI. istega leta. Ker navadno sedaj s Kitajsko zračna pošta ne obratuje in ker tudi ostali promet le neravno posluje, zato pisma dolgo tavajo, preden pridejo do Južne Amerike.

S. GEBHARDINA HRASTNIK, ki je Franciškanska Marijina misijonarka, piše:

Ne vem, kako bi se Vam zadosi zahvalila za Vašo dobroto! Sprejela sem vse številke "Katoliških misijonov" in tudi "Duhovnega življenja", v katerem tudi toliko lepega najdem. Ni mi zadosi, da samo enkrat preberem vse, kar prinašate, ampak navadno vsak sestavek kar ponovno vzamem v roke

lujejo, ampak v napredek in ponos vsej pokrajini Yunnan. Poleg g. Majcena, ki je direktor tega zavoda, sta tam sedaj še naša salezijanska brata laika, to je Štefan Meolic in Oravec, do nedavnega pa je bil tamkaj tudi klerik St. Pavlin, ki je sedaj v Hongkongu, odkoder nam piše pismo na tej strani. G. Majcen je znan med slov. misijonarji zlasti tudi po svojem gostoljubju, ker vsakega res z bratovskim srcem sprejme, kadar ga pot tamkaj vodi. — Slike nam predstavljajo: Zgoraj g. Majcna med svojimi Kitajčki in pa pred zavodsko cerkvijo; spodaj dvorišče zavoda in pa mizarstvo delavnico, kjer vidimo (pri oltarju v delu) našega brata Meoliča, če se ne motimo. — Bog živi slovenske misijonarje v Kunmingu! Molimo zanje!

KDO JE PRAV ZA PRAV

Misijonar je tisti katoliški duhovnik, ki zasaja in utrjuje Cerkev tam, kjer je še ni. Kratko in jasno.

Naziv misijonar pa se prideva v vsakdanji rabi kar vsakomur, kdor izvaja kako bolj izredno delovanje za duše in božje kraljestvo na zemlji. Treba pa je ločiti.

Ni misijonar, kdor hodi v katoliški domovini na ljudske misijone. Res, mi rabimo isti izraz za obojno delo. A ljudski misijoni so le del rednega dužnopastirskega dela, torej enega izmed dveh poslanstev Cerkve, kar pa ni misijonsko delo. Prav tako moramo razumeti vsako drugo vprašanje, češ: ta je pravi misijonar, tudi pri nas imamo dosti misijonskega dela, itd. Pri vsem tem izražanju mislimo samo spreobračanje duš v domovini, ne pa presajanje Cerkve, ki je edino misijonsko delo v pravem pomenu besede. Da ločimo eno od drugega, navadno pravimo pravemu misijonskemu delu delo za poganske misijone, medtem ko drugo kar tako imenujemo misijonsko delo, če označujemo s tem dužnopastirsko delo, ki je združeno s podobnimi težavami kot v misijonih. Mislimo navadno na divje kraje, telesne napore in podobno. Je pač lahko po čem podobno pravemu misijonskemu delu, a misijonsko delo, kot ga zdaj pojmuje, to ni.

Prav tako ni misijonar, kdor v Sloveniji spreobrne kakega pogana. Dostikrat se zgodi, da se da krstiti kak musliman ali Jud. V letnih poročilih je frančiškanska župnija v Ljubljani pred vojno navedla kar lepo število takih spreobrnenj. Če bi šlo pri tem delu za misijone za spreobračanje duš, bi lahko imenovali tistega patra, ki je spreobrnil in krstil one muslimane in Jude, kar

in ga prebiram. Bog povrni Vam in vsem dobrotnikom, ki na nas mislite, zlasti pa še, ko molite! To nam daje veselje in tolažbo ter pogum, da vztrajamo na naših postojankah. Nič ni kaj dobro pri nas, vse se je čudno spremenilo.

Pred našo bolnišnico in samostanom so morala pasti drevesa, da so novi oblastniki dobili prostor za novo stavbo. V našem samostanu smo morali prepustiti vse pritličje novim sodelavcem . . . , ki pa zaenkrat še ne rogovilijo preveč. Pustili so nam vse križe po bolnišnici, tudi našo lepo kapelico, kjer imamo Zveličarja, ki je pa radi obnašanja sostanovalec dan na dan žaljen. Me se pa še kar

pravega misijonarja. Ker pa ne gre za to, ampak za presajanje Cerkve, ni misijonar, saj je pri nas Cerkev že utrjena.

Slovenski duhovnik, ki gre v tujino za svojimi rojaki kot izseljeniški duhovnik, ni misijonar. Saj nič ne utrjuje Cerkve, ampak skrbi le za dužno zveličanje svojih rojakov. Seveda bi bilo pa možno, da bi šel za rojaki v poganske dežele in bi tam skrbel zanje poleg dela za ustanavljanje Cerkve med pogani samimi. Tedaj bi bil misijonar, a ne po tem, da dela med rojaki. Kot tak je samo izseljeniški duhovnik.

Kaj pa misijonar, ki dela v misijonih, pa nikogar ne spreobrne? Vedno več je takih misijonarjev. Ponekod ni uspeha, n. pr. med muslimani. Drugi pa so zaposleni s šolskim delom, znanstvenim proučevanjem ali podobnimi stvarmi in sploh nimajo možnosti, da bi koga spreobrnil in krstil. Taki misijonarji so prav tako misijonarji kot je bil Frančišek Ksaverij, ki je na tisoče ljudi krstil. Saj s svojim delom ustanavljajo in utrjujejo katoliško Cerkev v poganskem svetu. In dostikrat s tem delom več store v ta namen kot tisti, ki živijo med ljudstvom in ga spreobračajo. Mislimo na tiste, ki vodijo bogoslovce, bodoče domače duhovnike, ali ki prepajajo kulturo posameznega naroda s krščanstvom. Koliko ljubše bi jim bilo krščevati, a se zavedajo, da je za ustanovitev in utrditev Cerkve tudi to delo potrebno, v nekem pogledu še potrebnejše.

Podobno moramo odgovoriti na vprašanje, kako je z duhovnikom, ki deluje v poganskem svetu, a le med ločenimi vzhodnimi kristjani. Tak primer je n. pr. v Perziji, Turčiji in sploh v muslimanskem svetu. Tam je

naprej vrstimo pred Njegovim tabernakljem in molimo za vse. Nosimo še vedno našo ljubo redovno obleko.

Vse težje gre ubogemu ljudstvu zunaj na deželi, kjer so verniki s svojimi pastirji vred postavljeni na težke preizkušnje. Tudi naša m. Kalista se mora pri vodstvu šole boriti z vedno novimi težavami od strani rdečih. Vendar na splošno se še dela kot preje — zaenkrat, kako bo v bodoče, prepugčamo Bogu in smo pogumne.

BRAT CIRIL VERDNIK, lazarist, pa med drugim opisuje nekaj iz svojega vsakdanjega življenja:

Tu smo pravkar dokončali prelepo devet-

MISIJONAR

veliko ločenih "cerkva", Kopti, Armenci, Sirci itd. Med muslimani ne smejo delovati, kajti ti jih izženo, če bi spreobračali. Zato delajo samo med vzhodnimi brati. **že zato so misijonarji, ker delajo za spreobrnenje ločenih kristjanov z namenom, da bi med njih utrdili Cerkev.** A to le v primeru, če so ti ločeni kristjani naseljeni v dosti velikem številu kot n. pr. v Srbiji, Bolgariji itd. Posredno pa so misijonarji tudi zato, **ker s svojim življenjem in delom sredi muslimanskega sveta pripravljajo teren za čas, ko se bodo tudi muslimani začeli spreobračati.** Ustanovitelj Belih očetov, ki delujejo med muslimani v Afriki, kardinal Lavigerie, je prepovedal spreobračati muslimane, in ukazal samo z delom ljubezni in šolstvom pridobivati njihovo naklonjenost ter jih tako počasi s posrednim delom pripravljati za čas, ko se bodo v celoti začeli spreobračati.

Če pa kak duhovnik v poganskem svetu sicer spreobrača samo nove pogane, ki so prišli iz Evrope ali Amerike, ni misijonar. To se navadno dogaja po velikih mestih, kjer so Evropeci gosto naseljeni. S takim delom ne utrjuje Cerkev med tistim narodom, ampak skrbi le za priseljence, ki so slučajno novi pogani. Le če bi se ti zljili z domačini v en narod, bi bilo to njegovo delo misijonsko ali vsaj posredno misijonsko. A ta cilj mora imeti pred seboj in k temu težiti.

Domače duhovnike pogosto niso želeli med misijonarje. Saj je za misijonarja veljal po romantičnih pojmih tisti, kdor je zapustil domovino in odšel v tuj, neznan kraj med pogane. Domači duhovnik pa ne zapusti svoje

dnevnicu k prazniku čudodelne svetinje. Vsak dan je bila pobožnost za razne stanove, dopoldne in popoldne. Na sam praznik so imeli gg. salezijanci slovesno peto mašo z izbornim petjem, lepo pridigo. To so vam mejstri! Med njimi se počutim čisto domačega. Večina so italijanske narodnosti, blage, preproste duše in nad vse redoljubni.

Pred mesecem smo sprejeli pod našo streho ubogega študenta z našega misijona v Ningtu. študira na jezuitski univerzi medicino. Nudim mu vso pomoč, gmotno in duhovno. Je to 25 letni novokristjan. Njegova mati je bila kot 68 letna starka krščena letos v avgustu kot prva duša g. Wolbanka, Morda bo

domovine, ampak ostane med rojaki. Zato so ga ponižali in mu vzeli naslov misijonarja. **misijonar kot Evropejec.** Le ta razlika je, da — **Po pojmovanju Cerkve pa je prav tako je navadno še sposobnejši, ker bolj pozna naravo svojih rojakov, njihove posebnosti in je ves zrasel z njimi, med tem ko tuji misijonar ostane vse življenje več ali manj tujec.**

Ko pa je misijonsko delo v kakšnem kraju dovršeno, pa seveda preneha biti domači duhovnik misijonar in postane duhovnik dužni pastir, kot so pri nas. Saj takrat tudi Evropejec preneha biti misijonar; kajti ni misijonar zato, ker je prišel od daleč, ampak zato, ker gradi Cerkev. Če pa je že zgrajena, ni več misijonar, lahko gre v domovino. Če pa ostane tam, je samo še duhovnik, ki se pridruži domačim duhovnikom. Nekaj podobnega je bilo pri nas v Dalmaciji. Tam je pomanjkanje duhovnikov, pa so šli naši duhovniki v dalmatinske škofije. Seveda s tem niso postali misijonarji, ker je Cerkev tam že utrjena.

Kočno še vprašanje: **Ali so misijonarji redovni bratje in redovne sestre?** Prav za prav je pravi misijonar le duhovnik, kajti le ta more v svoji duhovniški službi presajati Cerkev, saj jo nekako v svoji osebi prenese v poganske kraje in z njim začne živeti prava Kristusova Cerkev med pogani. Vsi drugi redovni bratje in zlasti sestre pa so njegovi misijonski pomočniki. Zato jih lahko imenujemo **misijonske brate in sestre, pa tudi kratko misijonarji in misijonarka.** — Isto velja za laične sodelavce, ki so na misijonu z namenom, sodelovati pri gradnji Cerkve, ne le radi zaslužka, ampak iz notranje, nadnaravne potrebe; na primer — misijonski zdravnik. FRANC SODJA CM ("Ljubimo Cerkev")

ta sedaj kar duhovno goreči mladi študent nekoč že misijonski zdravnik na našem misijonu, kar bi bilo velikega pomena. Naj bi bilo to moje darilo našemu misijonu... Letno moram plačevati za njegov študij 200 USA dolarjev. Za prvo polletje sem že spravil skupaj, kako bo v drugem, še nič ne vem, ker v žepu ni beliča. Fant dobro kaže in zato vse žrtvujem. Očeta so mu pred leti ubili rdeči, mati njegova živi v pomanjkanju, dve sestri sta poročeni, a njemu nenaklonjeni. Tako je njegov študij odvisen od naše pomoči.

Prav srečnega se počutim med Kitajci, Priporočam nje in sebe vsem v molitev!

ROKA GOSPODIČNE ČEN

V Kanchowu se prodaja knjiga, po kateri pogani radi segajo, kot se sliši. Naslov knjige je: Kung - kiao - lu; to se pravi, da razpravlja o katoliški veri. A napisal jo je pogan čen-siang-puo. Prva izdaja je bila tiskana med kitajsko-japonsko vojno leta 1941 v čung-kingu, tri leta pozneje je bila ponatisnjena v Kanchowu. Kako je prišlo do te knjige, nam razlaga uvod, ki ga je napisal misijonar Maestrini iz hongkongske škofije.

Takole se glasi zgodba:

Leto dni je od tega, kar sem spoznal gospoda čen, to se pravi, ob priliki pogreba njegove hčerke Paodzen. Sprva mi to znanje ni zbuvalo posebne pozornosti, toda po enem letu sem dobil v roke njegov rokopis o katoliški veri, češ da naj napišem predgovor zanj. To je v mojem misijonskem življenju res omembe vreden dogodek, zato ga priobčim cenjenim bralcem.

Meseca avgusta leta 1940 mi pride sporočilo od gospodične Dzu-mu-dzen, da njena težko bolna prijateljica čen-Paodzen želi čuti kaj o katoliški veri, prosi pouka o njej. Na to sporočilo sem poslal tja gospodično Dzun-pin-kiun, članico hongkongske Katoliške akcije, ki je stanovala v sosesčini bolnice in ji je bilo lahko obiskovati jo. Gospodična Dzno je bolnico res pridno obiskovala, a nikoli je nisem povprašal po uspehu, misleč da je stvar zasnila. 26. avgusta pa mi gospodična Dzno telefonira, da je stanje bolnice nevarno, da pa želi videti misijonarja in naj torej pridem takoj k njej. Obljubil sem, da pridem.

Gospodična Dzno me vodi v bolniško sobo, kjer je vse lepo urejeno. Bolnica leži na preprosti postelji, njen obraz je mirno resnoben, telo izrpano, dihanje slabotno; obliva jo obilen pot, tako da ji mora bolniška strežnica od časa do časa otirati znoj z obličja. To je gospodična čen. Že več kot šest mesecev leži na bolniški postelji, in še ni konec. Oči se ji blišče. Ko me opazi, mi prikima in se nasmehne kot da nekaj veselega pričakuje. Sočutno prisedem k njenemu ležišču in ji kako uro govorim o katoliški veri. Pozorno posluša, ne da bi kazala kake znake utrujenosti. Ganjen jo vprašam: "Ali veruješ v Boga?" — "O, seveda verujem!", mi odgovori s slabotnim, a razločno slišnim glasom. "Ali ljubiš Jezusa?" — "Zares. Ljubim Ga..." "Ali hočeš biti krščena?" — "Želim preje še bolj spoznati nauk katoliške vere," zaprosi in prošnja, iskrena in vroča prošnja se ji bere tudi iz oči. A jaz, ko sem začul ta odgovor, sem se začutil zelo zaskrbljenega in beseda mi kar ni šla iz ust. Ali ne bo trepozno? — Toda, dejal sem si: Bog sam določi uro milosti svetega krsta. Zato sem se pomiril in jo vprašal, ali želi, da molim zanjo. Pritrdila je. Ko sem pomolil, je izrazila željo, naj naslednji dan ob 10

spet pridem. Z veseljem sem obljubil, nakar smo se vsi umagnili iz njene sobe.

Na cesti sem povprašal gospodično Dzno: "Zakaj bolnica želi, da pridem ravno dopoldan?" — "Služkinja me je opozorila, da prihaja vsako popoldne obiskat hčerko njen oče, ki pa ne vidi rad misijonarja, zato bolnica ne želi, da bi se oče z njim srečal..."

Drugi dan sem šel ob določenem času spet tja. Gospodična Dzno je bila prišla že pred menoj. Po končani razlagi zopet vprašam, če želi prejeti sveti krst, a doblim zopet isti odgovor kot prejšnji dan. Razmišljam o tem, a ne najdem pravega razloga. Zato pomolim zanjo, jo blagoslovim in ji obljubim, da bom med tednom še prišel.

Nisem mislil, da je bilo to slovo poslednje.

Zunaj na stopnicah mi pravi gospodična Dzen, da je pravkar čula od služkinje, da bolnica sicer sama silno želi prejeti sveti krst, a je njen oče zelo nasproten. Krst bi sprejela le v primeru, da njen oče spremeni svoje mnenje. "Če je tako," sem dejal, "kaj mi pomaga še in še hoditi. Sicer sem pa mnenja, da bolnica še ne bo tako hitro umrla. Če boste te tri dni opazili na njej kako nenadno spremembo, me opozorite. Prepričan sem, da bo Srce Jezusovo na posredovanje sv. Terezije Deteta Jezusa poskrbelo za krst te duše pred smrtjo." Nato sem se vrnil domov. Ker sem sedaj vedel, da izgovor: želim preje še bolj spoznati sveto vero — nikakor ni resničen izraz njenega razpoloženja, sem goreče molil k Presv. Srcu Jezusovemu in Mali Tereziji, naj omečita očeta, da spremeni svoje odklonilno stališče in ugodni hčerkinini poslednji želji.

Naslednji dan tik pred poldnem, me gospodična Dzno nenadoma telefonično pokliče: "Pravkar sem krstila gospodično čen, ki umira." Navdala so me žalostna in vesela čustva ob tej novici; šel sem pred oltar in se zahvalil Bogu, presv. Srcu Jezusovemu in Mali Tereziji za to veliko milost.

Isti dan popoldne je prišla gospodična Dzno poročat podrobnosti: "Bolnica je zadnji večer pred smrtjo naročila, naj jo krstim, če se stanje poslabša, vrhu tega, da želi biti pokopana po katoliškem obredu. A njeni domači, v upanju, da ne bo še tako hitro umrla, mi niso še marali tega bolničarjevega naročila sporočiti. Jaz sem jo nameravala obiskati šele čez dva, tri dni. Danes zjutraj pa me je nenadno nekaj sililo, naj grem takoj k njej. In sem šla. Nič nisem vedela, kako misli glede krsta. Ko sem vstopila v bolniško sobo, sem takoj opazila na njej spremembo. Tedaj so pristopili k meni njeni domači in mi povedali, kaj je naročila zame za primer poslabšanja. Sama namreč že ni mogla več govoriti. Je rahlo je prikimala z glavo k pripovedovanju domačih in se

nasmehnila. — Vzela sem čiste vode in obliža z njo bolnici čelo, rekoč: Terezija, jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Ko sem končala, je bilo njeno obličje polno radosti. Trikrat se je ozrla name z bleščečim pogledom, nekaj pomolila, potem pa nenadoma preminula. Vse to, od mojega vstopa v sobo pa do njene smrti, se je zgodilo v manj kot petih minutah."

Ko sem čul to zgodbo, sem bil globoko presunjen; nisem se mogel dovolj načuditi. Kako je mogoče, da je gospod Čen odobrill hčerkino poslednjo željo po krstu in katoliškem pogrebu.

Naslednje jutro sem ob krsti prvič spoznal gospoda Čena. Ves objokan in žalosten je bil. Pristopil sem, tolažeč ga: "Hčerkin duša je že dospela v nebeško kraljestvo in je sedaj vsa blažena, zakaj bi potem bili vi potrti!" Gospod Čen, kot da bi razumel, mi je toplo stisnil roko. Zato med pogrebnimi obredi nisem molil toliko za dušo hčerke, kot za to, da bi ona z nebes premagala očetovo srce, da bi se spreobrnil.

Po preteku enega tedna sem spet srečal gospoda Čena, to pot v cerkvi. Po naročilu gospodične Sia-hoeli-lien se je darovala slovesna črna maša za pokoj umrle gospodične Čen. In zopet se je dogodilo nekaj čudnega. Gospod Čen, mater pokojne, je že dalj časa mučil hud kašelj ponoči in ponoči; sama je dejala, da ne upa v cerkev, ker se boji, da bi motila svete obrede s svojim kašljanjem. Tedaj ji gospod Čen pravi: "Prosi svojo hčerko Terezijo, naj ti pomaga, da boš lahko zadrževala kašelj." Gospa Čen se je ravnala po tem moževem nasvetu in šla v cerkev. Obredi so trajali malo nad eno uro, ne da bi jih zmotil en sam kašelj gospe Čen. Toda, kakor hitro je stopila venkaj iz cerkve, jo je kašelj spet zagrabil.

Gospod Čen je šele po pogrebu zvedel, da je bila pokojna hčerka krščena. Silno ga je prevzela misel, kako to, da se v tej reči hčerka ni ravnala po njegovi volji in želji, ko je bila vendar v vseh ostalih stvareh vse življenje do potankosti ubogljiva? Hotel je raziskati, kaj je na tej veri, da se je je mogla njegova hčerka kljub njegovemu nasprotovanju s tako silo okleniti. Obrnil se je na svojega prijatelja Siao-koan-dza, ki je imel hčerko gorečo katoličanko. Ko je leta doznala, da se gospod Čen resno zanima za katoliško vero, je nasvetovala svojemu očetu, naj na kak način gospoda Čena seznanj z misijonarjem malo pobliže. Tako sem lepega dne prejel od gospoda Siaoja vabilo na sestanek v njegovi hiši, na katerega je bil povabljen tudi gospod Čen. Tam je bilo veliko prilike za razgovore. Gospod Čen je konfuceist. Med razgovorom me nenadoma vpraša: "V čem je razlika med konfuceizmom in katoliško vero?" Začuvši to vprašanje, sem se začutil v težkem položaju. Kajti konfuceizem prav za prav ni vera, ampak vse bolj neko filozofsko pojmovanje. Kako naj ga torej prilijčim in primerjam s katolicizmom, ki je bistveno vera. Takole sem skušal najti re-

šitev: "Konfuceizem razlaga vero med Bogom in človekom le negativno; le uči, naj človek dela dobro, a nič, zakaj in kako; Boga se boji; o postanku in cilju človeka nima niti besedice. Katolicizem pa na vsa ta vprašanja odgovori natančno in hitro. Boga v nebesih imenujemo našega nebeškega Očeta, ga spoštujemo in ljubimo, a se ga ne bojimo, se mu bližamo in se mu ne izmikamo; dalje da katolicizem dviga dostojanstvo človeka, da ima človek dušo, da je človekov cilj, večno hvaliti Boga in da Bog človeku v dosegu tega vzvišenega cilja bistveno pomaga... to je razlika med konfuceizmom in katolicizmom. — Gospod Čen je tu in tam pritrdil: "O, sedaj razumem..." Tako sva govorila nekaj ur, nakar sem se poslovil, preden sem pa odšel, sem mu še poklonil nekaj verskih knjig, katerih ena je bila o Mateju Ricciju.

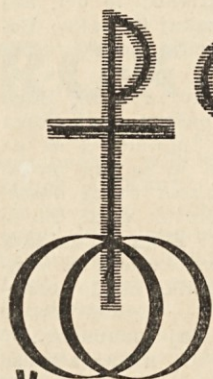
Čez nekaj dni sem se spet srečal s Čenom. Dejal mi je: "Nečesa vam še nisem omenil. V mlajših letih sem večkrat nameraval, s pisano besedo nasprotovati Kristusu in krščanstvu. Pa sem odlašal in odlašal tako dolgo, da namere nisem izpeljal. Sedaj mislim: hvala Bogu, da sem odlašal! In hočem napraviti prav nasprotno: svojim rojakom prikazati katoliški nauk, kakor je v resnici. Upam, da mi boste pomagali. Kako obžalujem, da svoji hčerki nisem dovolil krsta; kar sram me je, da sem njen oče."

Tako je torej prišlo do knjige gospoda Čena o katolicizmu. Po smrti gospodične Čen ni preteklo niti eno leto, ko je bila knjiga dokončana. Gospod Čen je zelo učen gospod in zato tudi v tej knjigi dokazuje resničnost katolicizma na podlagi vzhodne filozofije. Gospod Čen trdi, da nauk katolicizma ne nasprotuje kitajski miselnosti in da celo dopolnjuje njeno tisočletno kulturo. Gledajoč nazaj na vso zgodovino katolicizma in Cerkve trdi, da njena preteklost in sedanji razmah pričata, da je katolicizem za ves človeški rod potrebna in edina prava vera, ki je od Boga razodeta.

Nisem strokovnjak, da bi sodil o literarni vrednosti knjige. Prikazati sem hotel le nje izvor. Smrt gospodične Čen me je približala njenemu očetu, s katerim sva potem postala prava prijatelja. Tečen za tednom sva se sestajala in razpravljala o Bogu, o človeškem življenju, o Cerkvi... in se ne utrudila. V prostem času je gospod Čen pisal knjigo in delal korekture (popravljal natisnjene pole). Uverjen sem, da se njegova hčerka v nebesih veseli in radostno smehlja. Še več: upam, da bo ona spreobrnila tudi svojega očeta, in da bodo vsi oni, ki bodo čitali to knjigo, vse prav razumeli in se h katoliški veri spreobrnilili...

Jasno mi je namreč, da je knjigo napisala — roka gospodične Čen.

Poroča DRAGO POKORN CM
misijonar na Kitajskem

POČETOVA BESEDA ZAKONCEM

Papežev nagovor na
novoporočence dne
20. avgusta 1941.

Junaštvo krščanskih zakoncev

Veselo je Naše srce, ko Vas, krščanski novoporočenci, vidimo pobožno zbrane okrog Nas v toliknem gtevilu. Zahvaljujemo se Begu, od katerega prihajajo dragocni darovi vere, upanja in tistega posebnega zupanja, ki nam ga je dano polagati v ta božji blagoslov, ki ga v svoji očetovski ljubezni prav radi klicemo na vaše osebe in vaše žetje.

Božje usmiljenje s človeško bedo daje Našemu klicanju silo in moč. Blagoslov pa, ki prihaja od Bega, je VSEMOGOŠEN. Zakaj Božja beseda je nekoč poklicala nebo in

zemljo iz nič, sonce iz teme, vse živo stvarstvo iz zemlje in vode. Končno je prejel človek, ki ga je Stvarnik naredil iz ila zemlje, iz Njegovih ust nesmrtnega duha, (1) da je poslušal obenem s sebi podobno pomočnico, ki je bila vzeta iz njegove strani, tisti blagoslov, ki UKAZUJE RASTI IN MNOŽITI SE IN NAPOLNJEVATI ZEMLJO. (2)

Vi, novoporočenci, ki verujete v ime Kristusa, našega Odreženika, ste prejeli v tem imenu pred oltarjem blagoslov, da se po vas pomnoži množica božjih otrok in dopolni število izvoljencev. Gospod vas je izbral in poklical za ta vzvišeni namen, ki ga je hotel sam, ko je ustanovil zakon kot dolžnost narave in ga povzdignil k nadnaravnemu dostojanstvu zakramenta. Združil vas je s tisto nerazvezljivo vezjo, ki bo za vedno vezala vaša srca in vaša življenjska pota.

ZAKONSKI STAN ZAHTEVA JUNAŠTVO

Nič pa se ne čudite, če ta vzvišeni zakonski stan zahteva v izrednih okoliščinah IZREDNIH JUNAŠKIH DEJANJ, pa TUDI JUNAŠTEV, KI JIH TERJA VSAKDANJE ŽIVLJENJE. Ta junaštva so večkrat skrita, a zato nič manj vredna občudovanja. O njih smo se namenili spregovoriti vam nekoliko bolj podrobno.

Kakor v prvih krščanskih stoletjih se more zgoditi tudi v našem času tam, kjer so odkrita verska preganjanja ali pa tudi prikrita, a zato nič manj kruta, da se tudi najbolj preprosti verniki vsak trenutek morejo znajti pred usodno izbiro: ALI DA SE ODLOČIJO ZA VERO, ki jo je treba ohraniti nedotaknjeno, ALI PA ZA TO, da SE REŠIJO JEČE, SI ZAGOTOVE SREDSTVA ZA ŽIVLJENJE ALI DA SI OBVARUJEJO ŽIVLJENJE SAMO. Pa tudi v navadnih časih in v rednih življenjskih razmerah ter prilikah se večkrat zgodi, da so krščanske duše postavljene pred kruto izbiro: ALI DA GREŠE PROTI DOLŽNOSTI ali pa SE IZPOSTAVI-

JO ŽRTVAM IN TVEGAJO BOLEČINE IN ZDRAVJE; to se pravi, da se zahteva od njih, da so **JUNAŠKA** in da **JUNAŠTVO TUDI POKAŽEJO**, če hočejo zvesto izpolniti svoje dolžnosti in ohraniti v milosti božji.

Ko so naši predniki svetega spomina, zlasti pa papež Pij XI. v okrožnici Casti conubii oznanjali in klicali v spomin sveto postavo o zakonskem življenju, so dobro premislili in točno vedeli, da se od krščanskih zakoncev, ki hočejo to postavo natančno izpolniti, **VEČKRAT ZAHTEVA PRAVO JUNAŠTVO**. Včasih za to, da spoštujejo namene zakona, ki jih hoče Bog; včasih za to, da se upro plamenom poželenja in zapeljivim strastem ter skušnjavam, ki nemirno srce ženejo, da bi si poiskalo drugje, česar ni moglo najti v zakonski zvezi; včasih za to, da ne prelomijo ali ne omajajo vezi duš in medsebojne ljubezni; da, pride ura, ko je treba znati odpuščati in pozabljati nevšečne stvari, žalitve in morda težke spopade. Koliko skritih žaloiger nastane za zagrinjalom vsakdanjega življenja in se razvijajo z vsemi svojimi bridkostmi in usodnimi posledicami! Koliko skritih junaških žrtev! Koliko dušnih težav se zahteva večkrat za zakonsko sožitje in da kdo krščansko vztraja na svojem mestu in pri svoji dolžnosti!

JUNAŠTVO VSAKEGA DNE

In koliko duševne moči zahteva večkrat že samo vsakdanje življenje! Ko se je treba vsako jutro vrniti k istemu delu, ki je večkrat tako trdo in odvratno zaradi svoje enoličnosti. Ko je treba zaradi ljubeja miru prenašati z nasmehom na ustnicah ljubezljivo in veselo medsebojne napake, nikdar premagana nasprotovanja, majhne razlike v okusu, navadah, mislih, ki tako pogosto nastanejo v skupnem življenju. Ko se sredi spopadov in le prepogostnih težav, ki se jim večkrat ni mogoče izogniti, ne smeta skaliti ali zmanjšati mir in dobra volja. Ko je treba v prepiru, ki se je že vnel, znati umolkovati, tožbo ob pravem času zadržati, besedo, ki naj bi se izgovorila, spremeniti in omiliti, zakaj če bi se izgovorila nespremenjena in neomiljena, bi se pač olajšali razburjeni živci, toda med družinske stene bi legel temen oblak. Je tisoč brezpomembnih malenkosti, tisoč bežnih trenutkov vsakdanjega življenja, vsak zase je prav majhna reč, skoraj nič, toda če se stalno vzdržujejo in kopičijo, potanejo zelo težki. Kljub temu pa se po večini družin zaradi medsebojne prizanesljivo-

sti vendarle ohranjujeta in pleteta mir in veselje.

ŽENA IN MATI V DRUŽINI

Tisti, ki zlasti povzročajo, ohranjuje in vzdržuje veselje in mir v družini, mora biti pač **ŽENA, SOPROGA, MATI**. Ali ne družini in ne veže z vezmi ljubezni očeta z otroki? Ali ne hrani v sebi s svojo ljubeznijo družine, ne čuje nad njo, je ne varuje, brani in ščiti? Ona je pesem ob zibelki, nasmeh otrok, rožnatih in živih, pa tudi jokajočih in bolnih; prva učiteljica, ki jim dviga pogled k nebesom, ki nosi svoje otrociče pred svete oltarje, ki jim večkrat navdihuje najvzvišenejše misli in želje. Dajte nam mater, ki čuti v svojem srcu duhovno materinstvo prav tako kot naravno, in gledali bomo v njej junakinjo družine, močno ženo, ki bi jo mogli opevati s pesmijo kralja Salomona iz knjige Pregovorov, in reči o njej: "Moč in dostojnost staj njena obleka, z zaupanjem zre v prihodnost. Svoja usta odpira modrosti in postava dobrote vodi njen jezik. Sama bdi nad potmi svoje hiše in kruha ne je v lenobi. Njene otroci vstajajo, da jo blagrujejo, in njen mož, da jo hvali." (3) Dovolite, da damo materi in močni ženi še drugo hvalo, hvalo za junaštvo bolečin, kakor jo zasluži ona, ki je pogosto v žoli nesreče, trpljenja in bolečin, boljše in bolj neustražena in vdana kot mož, ker pač zna ljubiti in trpeti. Poglejte pobožne žene v evangeliju, ki hodijo za Kristusom in mu strežejo s svojimi sredstvi; na poti na Kalvarijo ga spremljajo jokajoč prav do križa. (4) Kristusovo srce je samo usmiljenje do solz žene; to sta vedeli jokajoči sestri Lazarjevi, žalujoča vdova iz Naïma in Magdalena, ki je jokala pred grobom. In tudi danes, v tej tako kruti uri, kdo bi nam mogel povedati, koliko materam dobri Odrešenik, ne da bi jim vzbudil k življenju mrtvega sina, vliva v njihova srca hladilni balzam s tolažečo besedo: "Ne jokaj." (5)

BODITE POGUMNI

Ne zdvajajte, dragi novoporočenci; zaupno glejte na visok cilj junaštva na življenjski poti, ki jo začenjate. Vedno je veljalo, da se iz majhnih stvari razvija pot do največjih, in da je čednost cvet, ki venča doraslo steblo, ki ga je zalival stalen trud vsakega dne. To je junaštvo vsakdanjega dne, junaštvo, zvestobe običajnim in skupnim dolžnostim rednega življenja; junaštvo, ki oblikuje duše in jih pripravlja, dviga in očičuje za tiste

dni, ko bo Bog nemara od njih zahteval izredno junaštvo.

ZAVEST DOLŽNOSTI

Ne iščite drugje vira za to junaštvo, svoj vir ima sredi družinskega življenja in ob kakršnihkoli življenjskih okoliščinah v GLOBOKI ZAVESTI DOLŽNOSTI, ki je ne smeš prelomiti in se glede nje ne moreš pogajati; v zavesti dolžnosti, ki je za nas kristjane zavestno priznanje najvišjega božjega gospodstva nad nami, najvišje božje oblasti in dobrote. V zavesti, ki nam pove, da jasno spoznana božja volja ne dovoljuje pogajanja, marveč zahteva, da se ji vdamo popolnoma; v zavesti, ki nas končno nauči razumevati, da je ta volja božja glas neskončne ljubezni do nas; v zavesti, z eno besedo, da ne gre za neko dolžnost v oblakih ali za kako premočno ali neznosno božjo postavo, ki nam je sovražna in ki hoče uničiti človeško svobodo hotenja in delovanja, marveč da gre za dolžnost, ki ustreza in odgovarja zahtevam ljubezni, neskončno plemenitega prijateljstva, ki preseže vse različne okoliščine našega življenja tu na zemlji in jih obvladuje.

POMNIMO!

Papeževe besede so zelo jasne.

Brez žrtev ne gre v zakonskem življenju.

Že v rednih razmerah zahteva življenje od zakoncev TIHEGA JUNASTVA, ki obstoji v zvestem spolnjevanju vsakdanjih dolžnosti in v prenašanju nevgečnosti, ki jih povzroča skupno življenje v družini.

Nastopiti pa morejo težke izredne razmere, ki zahtevajo IZREDNO JUNASTVO. Bolezen v družini, preganjanje, huda revščina morejo naložiti zakoncema težke žrtve.

Toda TREBA JE VZTRAJATI DO KONCA in SPOLNITI DOLŽNOST.

VZTRAJAJTE V DOLŽNOSTI

Ta mogočna krščanska zavest o dolžnosti bo rasla in se krepila v vas, dragi sinovi in hčere, če BOSTE VZTRAJNO IN ZVESTO IZPOLNJEVALI ZADNJE VSAKDANJE DOLŽNOSTI. Pogoste žrtve, vaše majhne zmage nad samim seboj bodo iz dneva v dan zakoreninjevale in krepile vašo čednost, da se ne boste vdajali vtisom, gonom ali odvratnostim, ki bodo vstajali na vaši življenjski poti, kadar bo šlo za dolžnost, za to, da izpolnite voljo božjo. Junaštvo ni sad enega dne, ne dozori v enem letu. Velike duše se oblikujejo in dvigajo počasi, da bodo nekega dne pripravljene, ko nastopi priložnost, da opravijo velika dela in dosežejo najvišje zmagoslavje, ki nas napolnjuje z občudovanjem.

Naj bi v vaših dušah rastle ta krščanska zavest dolžnosti in to veselo in krepko zaupanje. Za to vam iz vsega srca dajemo Naš očetovski apostolski blagoslov kot poročstvo kar največjih nebeških dobrin.

1) 1 Moz 9, 7 — 2) 2 Moz 4, 28 — 3) Preš 31, 25—28 — 4) Luk 8, 1—3; 23, 27 — 5) Luk 7, 13

Dolžnosti NE SMEŠ PRESTOPITI in glede nje se z Bogom NE MOREŠ POGAJATI.

Zakonca morata V ZAKONU RASTI V SPOZNANJU svojih dolžnosti. V vsakdanjem življenju se morata njuni duši pripravljati za uro, ko bo Bog nemara zahteval od njiju tudi IZREDNO JUNASTVO.

Od koliko slovenskih zakonskih ljudi se danes zahteva TO IZREDNO JUNASTVO.

VZTRAJAJTE NA SVOJIH MEŠTIIH IN SPOLNITUJTE DOLŽNOST.

Prevedel in pripombe napisal dr. Al. Odar

DOSTOJANSTVO ŽENE

Čim bolj se moderna sociologija oslanja na socialno psihologijo, na kateri gradi preučevanje raznih družabnih skupin in njihovo medsebojno razmerje, tem večjo pozornost posveča tudi temeljni sestavi družbe, ki sta mož in žena. Kar želi dognati socialna psihologija, je osnovna opredelitev in vloga, ki moškemu in ženskem spolu po njuni naravi pripada v družbi. Veliko je socioloških pisateljev, ki razmišljajo o tem vprašanju iz biološkega, pravnega, gospodarskega, vzgojnega, pa tudi političnega vidika. Očividno morejo podobna raziskovanja roditi mnogo dobrega in osvetliti nekoliko bolj največjo neznanko stvarstva, ki je človek, in najti bolj primeren in človeka vreden odnos do neštetihi življenjskih problemov našega časa. Temeljni pogoj za napredek tovrstne znanosti je seveda, da se iskreno išče resnica in nič drugega kakor resnica. Potem ne bo trajalo dolgo, da se izločijo neznanstveni predsodki, ki jih je ravno v družboslovje vnesel naturalizem in materializem, kar še danes pre mnogim sociologom zamegljuje jasen pogled, da v človeku ne vidijo njegovega **notranjega dostojanstva** in časti, s katero je Stvarnik sam obdaril prvo stvarjenja. Posebno kar tiče žene, moramo žal opazovati, da se v mnogih spisih še vedno ponavljajo nazoni poganske, to je barbarske miselnosti, za katero je žena bila "šibek spol", predmet moške sle in objekt izrabljanja od strani "močnejšega" spola.

DRUŽABNO VREDNOTENJE ŽENE PRI POGANIH

Poganska družba ni poznala notranje vrednosti slehernega človeka, zato je bilo le naravno, da je njen družabni red temeljil izključno na fizični moči in na fizični sili. Ako pa sta moč in sila izključna podlaga družbe, potem je le naravno, da je položaj žene slabši in nižji kot moškega. Saj računajo, da fizična moč žene znaša povprečno le pet osmin moči, ki jo ima moško telo.

Zato v poganskem svetu žena ni bila možu enakopravna. Ne govorimo tu o milijonih suženj, na katere so pogani gledali zgolj kot na stvar in temu ustrezajoče tudi z njimi ravnali. Govorimo o svobodni poganski ženi. Rečeno na splošno, je bil položaj grške žene nižji kot njene sestre v Rimu. V grški literaturi mrgoli neokusnih šal in sirovih opomb o ženi, kar dokazuje, da grški možje ne niso cenili ženske. Celu največji grški modrijan Aristotel smatra, da je žena manj vredna kot moški, da je le malo pod sužnjem in brez potrebnih družabnih kreposti. Takole piše: "Žena je bolj čustvena kot moški, lažje jo je ganiti do solz, a istočasno je bolj ljubosumna, bolj prepirljiva, bolj razpoložena za zmerjanje in zdrahe. Dalje je žena bolj nagnjena k malodušju in pobitosti kakor moški, toda je bolj sramežljiva in ima več samoponosu. A je bolj lažnjiva, bolj varljiva in bolj zamerljiva kot moški. Je tudi bolj čuječa, bolj zadržana in težje jo je pripraviti k

delovanju. Potrebuje pa manj hrane kot moški." (Zgodovina živih bitij).

Filozof Aristotel kot glasnik stare grške modrosti, nima torej veliko dobrega povedati o ženi. Žena ni bila cenjena, pa zato tudi sama ni poznala svoje časti in dostojanstva. Tudi ako ne vzamemo vsega kot čisto resnico, kar so grški in rimski pesniki in pisatelji v svojih jedkih satirah zapisali na račun pokvarjenosti taktatne žene, bo vseeno držalo, da je socialno in nrvstveno stanje tedanje ženskega sveta bilo dokaj žalostno.

ŽENA PRI NECIVILIZIRANIH PLEMENIH

Zanimivo je, kaj nam moderni raziskovalci poročajo o položaju žene pri barbarskih plemenih. Tudi pri divjih rodovih je še danes, kakor je bila v primitivni človeški družbi, telesna moč podlaga in dokaz superiornosti. Prednost je torej na strani moških. Toda božja Previdnost je žensko za njeno šibkejšo telesno moč oškodovala, da ni golo orodje moške sile, na ta način, da je v človekovo naravo položila zahtevo po monogamičnem zakonu.

Pri tistih rodovih, kjer je v veljavi zakon med enim možem in eno ženo, pa naj bi sicer bili še tako primitivni in barbarski, je žena spoštovana in možu enakopravna. Kjer pa tega ni in velja poligamičen zakon (istočasno med enim možem in več ženami), tam je položaj žene enak sužnji, pa naj bi tudi dotično pleme bilo na višji stopnji civilizacije. Pri andamanskih in Vedda otočanih na primer, ki veljajo za rodove z najbolj prvotno civilizacijo, je vpeljan monogamičen zakon in je žena možu popolnoma enakopravna. Nasprotno pa pri Bantu plemenih in v vsej centralni Aziji in celo na Kitajskem žena velja za manj vredno bitje kljub razmeroma višji civilizaciji.

Ker smo sedaj Amerikanci, bi nas utegnili zanimati, kaj nam poroča jezuitski misijonar Ludvik Fusz o rodovih v Srednji Ameriki, med katerimi je deloval deset let. Poročilo je bilo objavljeno v severnoameriških katoliških revijah. V Guatemali in Britanskem Hondurasu živita dva močna indijanska rodova: Karibi in Kekči. Karibi žive v notranjosti dežele in imajo precej razvito kulturo, toda poligamičen zakon. Žena je pri njih popolna sužnja, ki mora opravljati vsa težka dela. Največja sramota za moža bi bila, ki bi ga zasačili pri prenašanju težkih bremen. Pri Kekčih pa, ki žive na obali in imajo nižjo civilizacijo, velja monogamičen zakon. Pri njih je usoda žene mnogo boljša kot pri Karibih. Delo je razdeljeno med oba spola, žena je v vsakem pogledu možu enakopravna. Profesor Westermarck, ki je ena glavnih avtoritet na tem področju, je po vseh dokazih, ki jih je zbral, zapisal: "Monogamičen zakon je tako pri divjakih kakor pri civilizirancih najboljše varstvo ženske časti in materinskega dostojanstva" (History of human marriage).

ŽENA PRI IZRAELCIH

Izraelci so bili od Boga izvoljen narod, iz katerega je imel priti bodoči Mesija. Mojze-
sova zakonodaja in preroki, ki jih je od časa
do časa Bog obujal, so izraelsko ljudstvo ob-
varovali pred verskimi in nrvstvenimi za-
blodami, v katere so zapadli pogani. V svetih
knjigah stare zaveze najdemo tudi podano
najveličastnejšo podobo žene, v tolikšni na-
ravni lepoti in popolnosti, kakor je nimamo
nikjer pred krščanstvom. Napisana je v knji-
gah Modrosti in sicer kot slavospev na
močno ženo, ki je v hebrejskem izvirniku se-
stavljena res kot pesem v verzih.

Kaj je po tem svetem spevu ideal in vzor
žene, v čem njena najvišja čast in dostojan-
stvo? — Biti gospodinja in kraljica doma!
To je njen svet, kjer se izživlja in vlada. Mo-
žu je zvesta žena, ki ji more vse popolnoma
zaupati in ji prepustiti upravo in vodstvo do-
mačije. Ona skrbno ohranja družinsko imetje
in ga z umnim gospodinjstvom še pomnožuje.
Možu ni treba hoditi na vojno, da bi živel
od vojnega plena. Delavna je in zgled marlj-
ivosti vsem domačim, obenem pa je vedra in
vesela, da kakor sonce osvetljuje in dviga
srca vseh, ki so v njeni bližini. Vse modro
ureja in oskrbuje: njen mož je vedno čedno
opravljen, tako da se lahko s ponosom po-
stavi v zboru imenitnih mož. Tudi vsi do-
mači so za zimo toplo oblečeni, a pri tem
tudi sebe ne zapusti in ne zanemari. Z last-
nimi rokami si naredi dobro podloženo oble-
ko za zimski čas, sicer pa se oblači v obleke
iz dobrega platna in škrlata. V hiši, ki ima
tako skrbno gospodinja, vlada blagostanje,
tako da tudi siromak, ki potrka na duri, ne
odhaja praznih rok.

Močna žena tudi duhovno vlada nad dru-
žino. Otroke vzgaja v strahu božjem. S svo-
jim zgledom, s svojo dobroto in modro be-
sedjo jim je varna vodnica skozi življenje. Mož
in otroci jo hvalijo in se štejejo srečne, da
imajo tako ženo in mater. Njeno življenje je
blagoslovljeno in njen spomin gre iz roda v
rod. (Preg 29, 10—21).

V tej visoki pesmi na "močno ženo" so ob-
sežene vse bistvene prvine tega, kar je naj-
bolj lastno ženski naravi in v čemer je žena
v vseh časih po pravici zrla svojo slavo in
dostojanstvo. Biti mati, gospodinja, vzgoji-
teljica in svečenica domačega doma. Ta vi-
soki ideal ženske je le še presežen v krščan-
stvu: v vzoru Device in Matere Marije. Kr-
ščanstvo je najvišje dvignilo žensko čast in
dostojanstvo, ko je Devico in Mater z „Dete-
tom v naročju postavili na oltar. Je to najpo-
polnejša sinteza ženskega dostojanstva, s ka-
terim se ničesar drugega ne more primerjati
in ga ničesar ne more nadkriliti.

DOSTOJANSTVO KRŠČANSKE ŽENE

Ali naj bo slučaj, da je v modernem času,
ko je ženska čast tolikokrat omalovaževana
in teptana, bil sam papež tisti, ki je zapel
visoko pesem o dostojanstvu krščanske žene
in znova opozoril svet na jedro ženskega
vprašanja?

Bil je to sedanji sv. oče Pij XII. z znanim

nagovorom italijanskim ženam 21. okt. 1946.

V čem je žensko dostojanstvo? V dostjan-
stvu, ki ga je žena prejela od Boga! In to
je prvič:

Dostojanstvo poročene žene v zakonu. Vse
resnične dobrine, duhovne in materialne, po-
tekajo za človeštvo iz harmonične zakonske
zveze med možem in ženo. Tam, kjer zakon-
ska zveza v redu procvita in kjer domovina
v njej vidi časten in svet ideal, tam more
tudi Cerkev v miru in uspešno vržiti svoje
nadnaravno poslanstvo.

**Drugič: V prostovoljnem celibatu po evan-
gelijskih svetih.** V vseh stoletjih življenja
Cerkve so se najboljše žene odpovedale lastni
družini in svetnim dolžnostim in pravicam
zakonskega življenja. Odpovedale so se sa-
mim sebi in svojim osebnim interesom in sle-
dile evangelijskim svetom, da bi se mogle
bolj popolnoma posvetiti celotnemu človeštvu.
Glejte jih, kako se posvečajo molitvi, pokori,
poduku, vzgoji mladine, bolnikom, onemog-
lim. Njih plemenito srce je odprto trpljenju
in bedi vseh. Povsod pomagajo, tolažijo, laj-
šajo trpljenje posvečujejo.

Pa tudi za vse one, ki bi se hotele poro-
čiti, a so ostale brez zakona, naj velja Gospo-
dov glas: Učenik je tukaj in te kliče. Ni
lahka žrtev, odpovedati se sanjam o ljubem
zakonskem drugu in družini. Toda, če se od-
zovejo božjemu klicu, morejo ogromno do-
brega storiti na karitativnem polju.

**Tretjič: V materinstvu, ki je naraven žen-
ski poklic.** Vsaka žena je poklicana k mate-
rinstvu: bodisi v fizičnem bodisi v duhovnem,
a zato nič manj stvarnem pomenu.

Za materinstvo je Stvarnik ustvaril njen
organizem, njenega duha in ji v ta namen
položil v srce rahločutnost. Žena vse življen-
ske probleme motri pod vidikom matere in
družine. In če nastopijo razmere kot v naših
dneh, da politično in socialno življenje ogroža
obstoj družine, je žena tista, ki to najprej in
najgloblje čuti.

KAJ NASPROTUJE DOSTOJANSTVU ŽENE V NAŠIH DNEH

Papež je v svojem nadaljnjem nagovoru
res tudi opozoril na neugodne socialne in po-
litične razmere, ki ogrožajo žensko dostojan-
stvo. Najprej omenja izenačenje ženskih prav-
vic z moškimi posebno v modernih totalitar-
nih državah. To toliko hvalisano izenačenje
žene z možem ne prinaša ženi olajšanja ter
novih časti, ampak pomenja pogostokrat le
novo moderno suženjstvo. Kako naj bodo živ-
ljenski pogoji za ženo boljši, ko pa so jo od-
tegnili domu, kjer je bila kraljica, in jo
vrgli v proizvodnjo, kjer mora nositi isto
delavno breme kakor močnejši moški? Po-
stala je delavka v tovarni, v uradu, ne da bi
se mogla zadosti posvetiti domačemu ognji-
šču, gospodinjstvu in vzgoji otrok.

Drugo, na kar papež opozarja, pa je zgre-
šena vzgoja mladenk. — Ker mora žena za-
delom izven doma, niso doraščajoča dekleta
več vajena videti svoje matere v tistih do-
mačih opravkih, ki so najbolj ženski in ženi
najdražji. Kje naj bo torej njih priprava na
poklic bodoče žene in matere? To se dogaja

Gospod življenja in smrti (O evtanaziji)

Pogosto se zgodi, da sam po sebi na zunaj neznan dogodek sproži in zbudi vprašanja, ki zadenejo najosnovnejša in najgloblja pravna načela.

Tako se je zgodilo ob "primeru Sanders". Vse svetovno časopisje se je pred nekaj meseci na široko bavilo z njim (n. pr. Nación 3. in 4. jan., El Pueblo 5. in 16. jan., revija El Criterio 12. jan. etc.) in načelo vedno, novo in staro vprašanje o pravici človeka nad svojim življenjem.

Primer je znan. Herman Sanders, zdravnik v Združenih državah, je usmrtil svojo pacientko, da bi jo rešil trpljenja. Trpela je na neozdravljivem raku in ji je bilo le še nekaj ur življenja. (Da bi jo rešil "nesmiselnih" bolečin, ji je v žilo vbrizgnil 40 kub. cm zraka, da je tako povzročil hitro smrt (v 10 minutah). Storil je to, kot sam trdi, v zavesti svoje polklicne dolžnosti in se ne čuti zaradi tega ne moralno ne legalno krivega. A državni pravdnik ga je obdolžil namernega umora in sedaj čaka na sodno obravnavo.

ZMEDE V SVETOVNI JAVNOSTI

Proti tej obdolžitvi umora se je dvignil v svetu val protestov. Od 650 volilnih uravničencev v kraju, kjer deluje zdravnik Sanders, je 605 podpisalo zahtevo, naj ga sodišče ne obsodi. Mnogo glasov je ob tej priliki zahtevalo, naj se take vrste postopek po zakonu dovoli. Še več. Posebna družba na Angleškem je poslala lansko leto Združenim narodom zahtevo, na se pravica človeka do take smrti vključi v seznam človekovih pravic, ki so ga odobrili in izdali Združeni narodi. V smislu te zahteve naj bi se proglasila javno človekote osnovna pravica: v primeru dokazano neozdravljive bolezni, ki povzroča tudi bolečine, ima človek pravico, da ga zdravnik reši trpljenja s tem, da ga usmrti. Tako smrt imenujejo "smrt iz usmiljenja" in tak postopek: evtanazija. To zahtevo po evtanaziji kot osnovni pravici človekovi je podpisalo 300 vplivnih Angležev (zdravniki, znanstveniki, po-

litiki etc.), med njimi celo 10 članov angleškega klera.

Ta zmeda v svetovni javnosti je zadosten razlog, da se vprašamo: kaj je evtanazija in kaj je z evtanazijo.

I.

TRIJE POMENI BESEDE "EUTANAZIJA"

Grška beseda "evtanazija" znači dobro smrt. Prvotno je pomenila mirno, ravnodušno, vdano razpoloženje bolnika napram smrti, bodisi v stoičnem (ataraksija), bodisi v krščanskem smislu. Pozneje je značila — in znači v enem pomenu še danes — prizadevanje zdravnika omiliti hude bolečine umirajočega in mu tako olajšati smrt.

V novejšem času pa se rabi ta beseda še v dveh drugih pomenih. Razlikujemo ju najlažje po nagibih. Evtanazija iz načela javne blaginje znači usmritev za javno blaginjo škodljivih oseb. Praviijo, da ima država prav zaradi javne blaginje pravico, na ta način iznebiti se blaznih, povsem pohabljenih, in slaboumnih ljudi. Ti so namreč — po njih mnenju — najprej za državo zgolj gospodarsko breme, balast; nadalje zaposlujejo ogromno število zdravnikov in strežnikov, ki so tako zglubljeni za vsako zares produktivno delo. Tudi je mnogo gori naštetih škodljivih za narod evgenično, ker rodijo rasno manjvredno, življenja nevredno potomstvo. Končno naj bi po mnenju nekaterih zagovornikov te vrste evtanazije — blazni in slaboumni ne imeli nobene objektivne pravice na svoje objektivno ničvredno življenje in tudi subjektivno te svoje pravice ne bi mogli uveljavljati. Tako utemeljujejo socialno evtanazijo.

Poleg te zagovarjajo mnogi evtanazijo iz nagibov individualnega značaja in sicer iz pravice individua do samopomoči in iz nagiba ljubezni do bližnjega, sočutja, usmiljenja. Po tem mnenju ima človek pravico zahtevati, kadar je neozdravljivo za smrt bolan, da ga usmrté in tako končajo itak že smrti zapisano življenje ter ga s tem rešijo nesmiselnega trpljenja. In ali ni zahteva lju-

že v vseh družabnih plasteh. Pri mnogih bogatih, ko žena skrb za dom in otroke prepušča drugim, sama pa leta za zabavami in užitki, in v delavskih družinah, ko mora žena delavka izven doma za zaslužkom...

V takih okoliščinah doraščajoči ženski mladini domače družinsko življenje res ne more postati zaželjeni ideal.

Razmere so se torej spremenile. Podoba močne žene, ki jo je postavil od Boga navdihneni svetopisemski pisec v stari zavezi, kakor tudi ideal žene, kakršnega je izoblikovalo krščanstvo v svojih najpopolnejših

ženah in h kateremu poziva sv. oče, — ostane vzvišena, za vse čase veljavna podlaga pravega ženstva in njenega dostojanstva. Toda zaključna misel Pije XII. nas novoššo. mfw dalje, da sledimo ženi, kakor naš čas zahteva, v javno življenje, kjer jo najdemo v njeni trpki borbi za vsakdanji kruh, za dom, za družino, za njeno lastno dostojanstvo, za socialno pravičnost v svetu... Vsekakor je tako važno področje sodobnega ženskega vprašanja, da zahteva posebnega obravnavanja.

DR. IVAN AHČIN

bezni do bližnjega, da pristanek za tako usmrnitev da sorodnik ali prijatelj bolnika, ki je zapisan samo še trpljenju? Mar se ne more tak pristanek dati v njegovem imenu, saj je pametno domnevati, da bi ob mirnem in treznem premisleku sam pristal na to. Čemu še živeti, če pa je življenje le še nezno trpljenje! Posebej še velja to za tiste, ki so zaradi kake n. pr. prometne nesreče v nezavesti, pa bi se zbudili iz nje pohabljeni za vse življenje.

V to zadnjo vrsto eutanazije spada tudi naš primer.

II.

KAKO JE SODITI O EUTANAZIJI?

1. Gre predvsem za eutanazijo v modernem pomenu besede. Reči je treba, da je eutanazija, bodisi iz socialnih ali individualnih nagibov, objektivno premišljen umor in zato v vsakem primeru pravno absolutno nedovoljena.

Eutanazijo iz socialnih nagibov je Cerkev izrečno obsodila 2. decembra 1940, po kongregaciji sv. oficija, kot naravnemu in pozitivnemu božjemu pravu nasprotujočo. Država ima sicer pravico izreči in izvršiti smrtno kazen za težak sodno dokazan zločin, nima pa nobene pravice nad življenjem nedolžnega. Za državo in poedina velja nespremenljiva božja postava: "Pravičnega in nedolžnega ne ubijaj" (2 Moz 23, 7). Bog, kot Stvarnik človekovega telesa posredno in duše neposredno, je edini gospodar nad človekovim življenjem. Človek je njegova popolna last. Kdor življenje samolastno uniči, se postavi za gospodarja nad nim in s tem krši izključno božjo pravico. Bog je končno tudi človekov končni smoter; za Boga je ustvarjen in so zato Njemu posvečeni vsi trenutki človekovega življenja. Kdor ga torej samovoljno skrajša, vzame Bogu, kar je njegovega, kar spet pomeni krivico Bogu. Zato tudi človek sam ne more razpolagati v tem smislu s svojim lastnim življenjem in ne more pristati ali zahtevati, da mu ga kdo vzame. Pravico ima do življenja, a tej pravici se ne more učinkovito odpovedati, tako da bi usmrnitev nehala biti krivica storjena Bogu. Tudi država, ki more sicer, kadar to zahteva javna blaginja, razpolagati s tem, kar človek ima (premoženje, delovna sila etc.), nima pravice razpolagati s tem, kar človek je, t. j. z njegovim življenjem. Človek je oseba; kot taka ima svoj lastni končni smoter, ki torej ni podrejen smotru države, skupnosti. Človek kot tak ni zaradi države, marveč je država zaradi človeka, da koristi njegovemu življenju, ne pa, da se okoristi na račun njegovega življenja. Tudi smrtna kazen ni zgolj koristna, usmrnitev zaradi varnosti javne blaginje, marveč pravično povračilo za storjen zločin.

2. Razlogi, ki jih navajajo zagovorniki te vrste eutanazije, prav nič ne omajajo teh načel naravnega in božjega zakona.

a) Kar zadeva eutanazijo zaradi javne blaginje, je treba reči, da je javna blaginja velika pravna vrednota, ki se potemtakem ne more ustvarjati z nenravnimi sredstvi: z u-

mori. Sicer pa eutanazija ne koristi javni blaginji, marveč ji škoduje. Za javno blaginjo je nujno potrebno, da je in ostane država najvišji pravni varuh in čuvár življenja vseh, tudi najbednejših, in da imajo poedinci zavest, da je njihovo življenje pravno absolutno zaščiteno. Kako naj ima država pravico kaznovati zločin nad življenjem, če pa ga sama zaradi navadne gospodarske koristi uničuje! ? Na drugi strani pa idealna dobrina absolutne pravne varnosti, po vrednosti za javno blaginjo, daleko odtehta tiste gospodarske in druge trenutne koristi, ki jih od eutanazije pričakujejo. Sicer pa so duševne bolezni pogosto posredna posledica nezdrave socialne strukture družbe in tako, vsaj delno, tudi njena krivda; zato mora družba bremena te posledice in krivde tudi vsaj delno nositi, kakor na drugi strani uživa sadove dela in žrtev prejšnjih generacij.

Tudi ne smemo skrbti za te bédne, duševno in telesno pohabljene, meriti z zgolj materialnimi merili: pogosto je heroično delo za te uboge brate, ki so vkljub vsemu podobe božje, samo v sebi neprecenljive pravne vrednosti; po svoji pravi humanitarnosti, po krščanskem junaštvu, potrpežljivosti in nesebičnosti pa daje družbi globljo dušo in višjo kulturo, brez katere bi bila družba kakor hladna ječa ali trdo bojišče, ne pa domovina in torišče kulture (Mausbach).

Eugenični razlogi prav tako nimajo moči. Če je po nauku Cerkve že sterilizacija iz eugeničnega nagiba v smislu naravnega zakona absolutno nedopustna, velja to še v večji meri za usmrnitev.

Govorjenje o "objektivno ničvrednem življenju" je možno le na podlagi biološkega materializma, ki pozna in prizna le fizične, materialne življenjske vrednote, ne pa tipično in svojsko človeških: podstatnosti, duhovnosti in nesmrtnosti človeške duše, ki ostanejo (vkljub boleznim, slabosti, fizični nesposobnosti) tudi v pohabljenem in slabournem in ki tudi takemu življenju dajejo smisel in vrednost, — višjo, kot zgolj fizične sposobnosti krepkega in zdravega telesa. Zato ima tudi telesno pohabljen, za fizično delo nesposoben človek pravico do življenja, isto velja o slabournih in blaznih, saj je tudi njihova bolezen telesna (možganska), ker duhovna duša ne more biti bolna. Kakor človek, ki spi ali leži v nezavesti, ta čas, ko zgubi rabo uma, ostane človek in ne zgubi pravice do življenja, tako tudi slabourni ne, tudi če mu je raba uma morda za stalno onemogočena. Res je, da sam te pravice ne more uveljavljati, a s tem je še ni izgubil. S tem namreč, da kake pravice ne moremo uporabljati, je še zato objektivno ne izgubimo.

b) Podobno nimaji veljave razlogi za individualno eutanazijo.

Najprej je treba poudariti znano, a v življenju premalo upoštevano načelo, da dober namen ne posvečuje sredstev. Naj bodo naši osebni nameni in nagibi še tako plemeniti, vendar v sebi slabega dejanja ne spremené v dobro. So dejanja, ki so že sama v sebi, po svoji notranji vsebini dobra ali zla. Ta nji-

hova notranja moralnost je bistvena in ne-
ločljivo združena z dejanjem samim. Kdor
premišljeno stori kakšno, po svoji notranji
vsebini npravno slabo dejanje — vedoč, da je
slabo — hoče in stori premišljeno nekaj, kar
je npravno slabo, t. j. njegova volja hoče slabo,
hoče greh, pa naj bo pri tem njegov osebn,
dejanju zunanji namen še tako dober. Zato
tudi sam po sebi plemeniti nagib usmiljenja
ne more storiti, da umor ne bi bil umor; eutanazija
ostane vkljub dobremu namenu umor
in smrtni greh.

Iz povedanega je umevno tudi, kaj je od-
govoriti na ugovor: "Bolnik bi itak v krat-
kem času umrl. Gre torej le za to, da zame-
njamo bolečin in trpljenja poln vzrok smrti
z vzrokom, ki povzroči smrt brez bolečin.
Učinek pa je isti." Res je učinek isti, če ga
motrimo zgolj kot zunanji dogodek: v obeh
primerih bolnik umrje. Če pa ga motrimo
globlje in po etični vrednosti, se nam tak-
oj pokaže, da gre v enem primeru za nar-
avno smrt, v drugem pa za premišljen in
nameren umor.

Ni treba poudarjati, kako je zagovarjanje
take eutanazije v nespavljivem nasprotju s
krščansko miselnostjo. Je zares "simptom in
simbol modernega poganstva" (Mons. Fran-
ceschi). Ne le, da ne prizna Boga za izključ-
nega Gospoda nad življenjem in smrtjo; ne
le, da gleda vrednost življenja le v tostranski
sreči, tako da, če je ta onemogočena, življe-
nje nima nobenega smisla več, marveč je tudi
pojmovanje trpljenja povsem materialistično
in pogansko. Za kristjana trpljenje nikoli ni
"nesmiselno", marveč ima veliko nadnaravno
vrednost, je vir nadnaravnega zasluženja, go-
la svetnikov, je najvišja podobnost z Njim, ki
je bil tudi kot človek, tudi na križu, kot
"mož bolečin" najpopolnejša podoba božja.

Povrh vsega vstaja proti tej eutanaziji še
cela vrsta utemeljenih pomislekov.

V najboljšem primeru bi bil zdravnik tisti,
ki bi končno odločil v konkretnem primeru
smrt, eutanazijo. On bi izrekel smrtno ob-
sodbo in jo sam takoj izvršil. A zdravnik ni
nezmotljiv, kakor uči skušnja. Zgoditi bi se
utegnilo, in ne redko, da bi tako povzročil
gotovo smrt, ko je bila smrtna nevarnost le
zelo verjetna. Zdravnik more le redko z
vso gotovostjo reči, da bo bolnik umrl, kdaj
da bo umrl in kako. Včasih se življenje bol-
nika proti pričakovanju podaljša, tudi za
tedne in mesece; pogosto tudi bolečine in
groza smrtnega boja prenehajo in bolnik
umre mirno in vdano.

Zdravnikov trud z bolnikom do zadnjega in
njegova zavest, da je poklican zdraviti, ne pa
ubijati, more voditi zdravnika, da tudi v
"brezupnih primerih" najde, odkrije, poskuša
nova pota, nova sredstva, morda pravkar od-
krito novo zdravilo, ki bi bilo uspešno. Tako
služi ta borba z boleznijo do konca izpopol-
nitvi praktične medicine in daje pogona no-
vim raziskavanjem.

želja bolnika, naj mu vendar skrajšajo
trpljenje z eutanazijo, je pogosto izražena v
stanju zmedenosti in obupa in zato tako pri-
voljenje nima veljave. Pogosto se zgodi, da
se mu zdi neresna, potem ko se je umiril. Pri-
voljenje, ki bi ga dali sorodniki, češ da ga
hočejo rešiti trpljenja, more biti na dnu le
želja, morda podzavestna, da bi se sami re-
šili nadloge, ki jo imajo z bolnikom, ali pa se
celo za to željo skrivajo slabi nameni iznebiti
se bolnika iz kateregakoli, morda celo zlo-
činskega nagiba. Možnost zlorabe bi bila ne-
omejena.

Končno kaže skušnja, da kršitev važnega
moralnega zakona vodi z življenjsko logiko
do pogubnih posledic. Je kakor kepa snega,
ki zraste v lavino in podira vse, kar se je
zdelo trdno. Če je eutanazija dovoljena v go-
tovi smrtni nevarnosti, zakaj ne bi bila, iz
istih nagibov ljubezni in usmiljenja, upra-
vičena za tiste, ki se rode fizično ali duševno
pohabljeni, katerih življenje bi bilo zgolj tr-
pljenje zanje in za druge? Mar ni njihova
beda še večja, saj ji še ni videti bližnjega
konca! Dalje: če je dovoljena eutanazija za-
radi hudih telesnih bolečin, zakaj ne zaradi
hudega moralnega trpljenja? Tu je odprta
pot za načelno opravičenje samomora! In
končno: če bi se smeli posluževati eutanazije,
kadar gre za trpeče, zakaj ne, kadar gre
za tiste, ki drugim povzročajo neznosno tr-
pljenje in nesrečo? Zakaj ne? Kje se ustavi
ta logika, če enkrat podremo temeljno oporo,
da je človeško življenje sveto in absolutno
nedotakljivo?

S tem je zadosti utemeljena zmotnost eutanazije
ta vrste.

3. O eutanaziji v tradicionalnem pomenu
besede kot trud zdravnika, da bi z različnimi
pomirjevalnimi sredstvi omilil hude bolečine
bolnika, ni mnogo reči. Bistveno se razlikuje
od gornje eutanazije. Ta je pomoč v smrt,
ona pomoč ob smrti. Pri moderni eutanaziji je
sredstvo v dosego namena (rešiti ga trplje-
nja) usmrtitev, pri tej so sredstvo razna zdra-
vila proti bolečinam. Pri prvi ga hočejo rešiti
trpljenja s tem, da ga usmrte, pri drugi s tem,
da živemu in naprej živečemu le olajšajo bole-
čine. Torej ne gre več za namerno usmrtitev
človeka. S te strani je torej ni obsojati; na-
sprotno: je hvalevredno zdravniško delo. Tu-
di, če in kadar vsled sredstva proti bolečinam
že itak slabotno telo še bolj oslabi in tako
smrt, zaradi te oslabitve, nastopi prej, kot
bi sicer, je ta pospešitev smrti povsem nena-
merna, nehotena, večkrat tudi povsem ne-
predvidena. Zato se zdravniku — po znanih
načelih — ne more prištevati v krivdo.

Seveda je tudi pri tej eutanaziji paziti na
sledede: če se omiljenje bolečin doseže z neo-
mamljivimi sredstvi, ni proti njej kaj ugo-
varjati. Če pa so sredstva omamljiva, t.j. taka,
ki človeku odvzamejo rabo uma do smrti,
je pa treba razlikovati: še gre le za navad-

ne bolečine in za navadno trpljenje smrtnega boja, te niso zadosten razlog za uporabo omamnih sredstev. Gre namreč tu za predčasen konec umnega življenja in za izgubo zasluženj, ki bi si jih s trpljenjem v zavestnem stanju še mogel pridobiti. Če pa povrhu še ni pripravljen na smrt, se tudi ta priprava onemogoči. Kadar pa gre za izredne in hude bolečine, je treba spet videti, ali je bolnik že uredil svoje račune za časnost in večnost, ali ne. Če tega še ni storil, je treba počakati. Če že, se to sme storiti, če bolnik vsaj domnevno privoli v to, oziroma sorodniki zanj. Hude bolečine se imajo za zadosten razlog, da se prekine zavestno umno življenje. Sicer zgubi bolnik priliko za nadaljnje zasluženje s trpljenjem, pa zgubi priliko tudi za nadaljnje grehe, n. pr. nepotrpežljivosti, obupavanja,

godrnjanja itd., ki bi ga vanje vodile hude bolečine.

ZA SKLEP

Za sklep samo eno misel, čeprav se človeku ob teh razmišljanjih kar vsiljujejo pomembni zaključki. Kolikokrat so Cerkvi očitali, da je sovražnica človeškega zemskega življenja! Od humanizma naprej so ponavljali njeni sovražniki isto pesem. **Danes je Cerkev edina absolutno nepopustjiva braniteljica človeškega življenja.** Govorili so, da je kruta. A prav v tej obrambi življenja najbednejših se kaže vsa njena ljubezen in milina. Ni proti omiljenju bolečin, je le z vso vnemo in strogostjo za nedotakljivost нравnih načel, ki so načela življenja in katerih prezir pomeni smrt. Tudi v tem se nam spet kaže Cerkev kot — mati.

DR. IGNACIJ LENČEK

MAJHEN GREŠNIK – VELIKA POKORA

3650 MOLITVIC ZA POKORO

Začenjam tam, kjer sem zadnjič nehal, pa bolj previdno, da se mi spet ne bo zavleklo, čvekaču, in bo urednik rekel: zapik!, preden bom prišel do prave besede.

Najprej grešnik! Mlad je bil takrat, še zelo mlad, veliko bolj kot je danes, ko v vseh pomenih besede zasluži naslov: star grešnik. Pa vendar ne tako mlad, da bi ne vedel, kaj je prav in kaj ni. Osem let! Imel je že dolge hlače, takrat so kratke nosili le "škrici". Uboge hlače! Redko so bile cele! Ko so pa ptiči svoja gnezda stavili na najbolj nepriročnih rogovilah in med najbolj bodečim trnjem! Kolikokrat so jih mama živali! Pa tudi iztepali prah in blato iz njih, vedno po skrajšanem postopku: ne da bi mi jih slekli. Ob posebno slovesnih prilikah so ta posel prevzeli ata. Bilo je bolj poredko, ampak takrat pa zares. In vedno takrat, ko je bil ta postopek zaslužen in potreben.

Na vislice!

Mlad človek ima res smolo. Pomislite: Ankin stric so bili cesarski cestar. Vsak dan smo jih videli, kako so z grebljo na rami in ponosno, kot se cesarskemu možu spodobi, koračili po cesti od Smešca do Farazinčka. Samo enkrat ne. To je bilo takrat, ko sem, mladi grešnik, dobil skomine po ta pofuntnih jabolkah,

ki so zorela na vrtu Ankinega strica. Komaj sem se priplazil skozi plot in zadigal prvo krepelce v zrak, so Ankin stric zrasli menda iz tal. Ravno v plotu so se srečala moja ušesa in krepka stričeva roka. Ankin stric žalibog niso bili moj stric. Ta častni naslov smo dali otroci vsem odraslim možkim, znanim in neznanim. Ker so bili moder mož in poznali postavo, so hoteli biti le tožnik, za sodnika pa so si izbrali našega ata. Da ne bom sam sebe po nepotrebnem ljudem v zobe deval, raje preidem to, kar so imeli opraviti med sabo tožnik, sodnik in obtoženec... Sedel sem za hišo na hladnem kamnu, ki je bil vedno v senci. Oj, kako je dobro delo! Pa so prišli mama, žalostni in resni: "Sinko, slabo si začel! Ali ne veš, da tatovi končajo na gavgah?" In so mi ponovili grozno zgodbo o fantičku, ki je ukradel šivanko, pa ni bil nič tepen za to, in se je tatvin navadil tako, da so ga obsodili na zadnje na vislice.

Še enkrat sem poskusil prilastiti si tujo lastnino. Bil je semenj. Ribičan je med svojo lončeno robo imel tudi posebne piščalke, podobne malemu lončku, v katerega je bilo treba naliti vode. In potem je žrvgolelo kot sto cajzelcov. Moje finančno zaledje so bili navadno stara mati, ki so živeli v sosednji vasi, pa so mi včasih stisnili v roke grošek, da si bom kupil "cukerberka". A takrat sem

bil suh. Ni kazalo drugega, kakor poseči v kuhinjsko omaro, kjer so mama imeli v okrogli škoteljci nekaj drobiža za vsakdanje nujne potrebe in berače. Pa sem sunil dva krajarja in kupil piščalko. In ko je zažvr-golelo za našim skednjem, je prišlo, kar je moralo priti. Najprej vrsta vprašanj, kakor na policiji: Kaj imaš? Kje si dobil? Kdo ti je dal denar? In tako dalje, kaj bi vam pravil, ko že sami uganete. Spet sem sedel na hladnem kamnu za hišo in spet poslušal grozno zgodbo o tatiču, ki je ukradel šivanko pa končal na vislicah.

Morilec

Tudi to! Nisem sicer ubil človeka, ampak sosedovega petelina. Lep tič je bil ta petelin in močan veliko bolj kot naš, ki je bil letoš-njega gnezda in je veliko trpel pred krutim sosedom. Jaz sem držal z našim in ga branil, kadar se je dalo. In je prišlo do katastrofe. Sosedov hrust je našega picka pripodil prav na naše gnojišče. Razčeperil se je na vrhu gnoja in hotel celemu svetu zakikerikati svo-jo zmago. Takrat me popade sveta jeza; po-berem divji kostanj in ga zadigam proti pev-cu. Penk! Sredi zmagoslavnega speva je pre-nehaj in se zvrnil po gnoju. Še zabrcal ni. Zadej sem ga naravnost v glavo. Tisočkrat bi bil lahko še poskušal, pa se mi ne bi bilo nikdar več posrečilo, kar se mi je prvič. Meni je postalo gorko za ušesi. Kaj sedaj? Pobe-rem petelina in ga zanesem prihuljeno na so-rem svet. Zdaj so pa namesto Ankinega sedov naš ata zrasli iz tal, tako da je bil tožnik nepotreben in sta vse, kar je sledilo, opravila sodnik in toženec sama. Sledil je nato neizogibni moralni nauk mamin, češ, komur se žival ne smili, je zmožen tudi člo-veka ubiti in tak morilec pride na vislice. Zdaj mi jo je pa netelin zagodel. Komaj sem spravil pod streho to, kar sta duši in telesu naložila ata in mama, sem zaslišal, ka-ko se repenči na sosedovem dvorišču sosedov petelin. Moj kostanjev strel ga je le omamil in med tem, ko sem jaz zadoščeval pravici za zagrešeni umor, je petelin počasi prišel k sebi. V svojem "sanatoriju" za hišo sem Premišljajal trdoto življenja...

Z eno besedo: grešnik

Kaj bi vam našteval dalje. Saj vemo, kak-šni smo bili v teh letih vsi. Poredni in raz-posajeni, ne pa pokvarjeni in hudobni. V šoli leni in nagajivi, na poti pretapači in izvež-bani metalci kamenja, v cerkvi nemirni kot živo srebro, doma neubogljivi in trmast. In tako dalje: grehov kot bi hruško otrusel. Brez dvoma nihče izmed nas ni bil v zadregi, kaj naj bi pri spovedi povedal.

"Različna gledanja"

To je bilo takrat, ko je katoliški svet pre-senetila velika novica iz Vatikana. Papež Pij X. je izdal znana odloka o pogostnem sv. obhajilu in o pripustitvi otrok k prvemu sv. obhajilu. Mnogo jih je bilo, ki so to blago-vest z navdušenjem pozdravili, mnogo pa,

tudi jaz. Med dvomljivci pa naš fajmošter šili, češ, ali ne bo dala ta novotarija povod za nešteto božjih ropov, ki jih bodo naredili otroci, ki niso še dovolj zreli, da bi prav dou-meli velike skrivnosti zakramentov sv. po-kore in sv. obhajila. Med onimi, ki so bili za stvar navdušeni, je bil moj katehet in z njim tudi jaz. Med dvomljivci pa naš fajmošter in naša mama. Zapletena zadeva se je končala s kompromisom. G. kaplan in jaz sva zma-gala v toliko, da sem šel tisto leto k prvi spo-vedi, fajmošter in naša mama pa v toliko, da za sv. obhajilo nisem še zrel in da se bom še eno leto pripravljaj na ta lepi dogodek.

Nepredvidene posledice kompromisa

Na praznik sv. Alojzija smo imeli prvo spo-ved. Pripravil sem se nanjo, kot še na nobeno v svojem življenju. Vest sva izpraševala skupno z mamo že dolge dni pred spovedjo. Bolje re-čeno: izpraševala mi jo je mama, ki je po-znala moje napake kot slab denar. "Ali veš, kako si... itd. Kako boš rekel gospodu pri spovedi?" Teh vprašanj ni bilo ne konca ne kraja. Trenirala sva dan za dnem, tako da sem bil za dan sv. Alojzija res v formi. Čudno, naša mama, ki niso bili prav nič v dvomu, če sem že pri pameti in odgovoren za svoje vr-golije in so mi modro nalagali pripadajočo kazen, so imeli velike pomisleke, ali se bo ta spoved vredno končala, češ, saj fant ne ve, kaj je spoved, ko je pa še tako otročji.

Pa sem prepričan, da sem jo dobro opravil. In sicer pri gospodu fajmoštru. Za pokoro so mi naložili: Do prihodnje spovedi vsako ju-tro in vsak večer Križ, Očenaš, češčenno Ma-rijo, čast bodi in zopet Križ. Saj to je navi-dezno malenkostna pokora, pa se je zaradi posebnih okoliščin in že omenjenega kom-promisa spremenila v veliko. Po tem kom-promisu je bilo sklenjeno, da se bom še eno leto pripravljaj na prejem sv. obhajila. Naša mama, ki so bili navajeni ubirati vedno var-nejšo pot, so v sporazumu z gospodom župni-kom odločili, naj počakam s ponovnimi spo-vedmi do prihodnjega leta, da bom bolj pod-učen in bolj pri pameti. In sem pokorno čakal tisto leto. Pokoro sem pa vestno opravljal vsak dan zjutraj in zvečer in sicer javno in pod mamino kontrolo. Zvečer, ko je po rožnem vencu vse utihnilo, se je oglasil grešnik in vpričo cele družine opravil svojo spokorniško dolžnost. Zjutraj se je vpeljala navada, da je grešnik opravil pokoro pred ognjiščem, ko so mati pripravljali zelje in žgance za zajuterk.

Zdaj pa računajte: Skozi 365 dni vsak dan štirikrat znamenje sv. Križa, trispetingest-desetkrat po dva Očenaša, po dve češčeni Mariji in po dvakrat čast bodi! Dobite lepo število 3650!

Veliko breme se je odvalilo z ramen ma-lemu grešnjaku, ko je bil za naslednji Aloj-zijev praznik po mnenju vseh štirih odločilnih faktorjev dovolj pripravljen za prejem sv. za-kramentov. Tudi pokora je bila tedaj bolj člo-vekoljubna in bolj natančno opredeljena: Sedem križevih potov skozi sedem nedelj po krščanskem nauku. Kk

TONČEK V LUJANU

Zadnjo nedeljo v aprilu je prišel Tončkov ata od maše na Belgranu. Prinesel je poleg vabila na romanje v Lujan tudi podobice z lujansko cerkvijo, z lujansko Marijo in tudi podobico Marije z Brezij v Lujanu. Tonček je gledal z bratcem in sestrico podobice. Všeč mu je bila lujanska cerkev, ker ima dva stolpa, všeč tudi lujanska Marija s krono na glavi, s tako lepo pisano obleko in z žarki v ozadju. Toda vsem trem je bila najbolj všeč podobica Marije z Brezij, ker ima tudi Jezuščka v naročju in imata oba na glavi zlati kroni.

Mama je brala "Duhovno življenje" in skrivaj opazovala otroke. Ko je videla, da gledajo Marijo z Brezij, je vzela s stene njeno sliko in jo postavila na mizo. Vse otroke je zbrala najprej na desni, potem na levi strani Marije z Brezij in jim naročila, naj pazijo, kako milo, prijazno gledajo nanje njene oči. Otroci so se potem sami večkrat umaknili na levo, pa spet nazaj na desno. Vselej so šle prijazne Marijine oči za njimi, kakor bi bile žive. Tončke je postalo kar nekako strah. Bratcu in sestrici je rekel: "Vsi moramo biti zdaj zelo pridni, ker Marija z Brezij vedno gleda na nas!" Bratec in sestrica sta molčé prikimala.

Tedaj pride ata v sobo. Mama mu reče: "Otroci so pravkar sklenili, da bodo vsi pridni. Zato te v imenu otrok prosim: Peljiva jih še ta teden v Mariji v Lujan." Tedaj so prišli tudi otroci, uprli v ata svoje oči in prosili: "Ata, prosimo, lepo prosimo, tako radi bi šli v Lujan." Tedaj so se ga vsi trije otroci oklenili in z očmi brez besede prosili. Ata je bil ganjen. Takoj je odločil: "V sredo gremo."

V sredo pred velikim romanjem Slo-

vencev so res šli v Lujan. Peljali so se z avtom. Mama in ata sta se med vožnjo pogovarjala svoje stvari, otroci pa iz avta gledali na vse strani — hiše, cerkve, avte in konje z velikimi, čudnimi vozovi.

Kmalu so se ustavili v Lujanu pred cerkvijo. Otroci so spraševali, zakaj je cerkev tako velika, zakaj ima dva stolpa. Ata jim je vse razložil. Ko so stopili v cerkev, je Tončku kar sapo zaprlo. Ni vedel, kaj bi gledal: ali stebre ali oltarje ali ljudi, ki so nosili Mariji prižgane sveče.

Ko so prišli pred veliki oltar, so sedli v klop. Mama in ata sta začela moliti, otroci pa gledati svetnike v velikem oltarju in lujansko Marijo. Zdelo se jim je vse tako lepo kakor bi bili v nebesih. Ko so se naveličali gledati, so začeli tudi otroci moliti posebno za ata in mamo, ki sta jih pripeljala sem, da bi bila oba zdrava, da bi dolgo živela, potem pa v nebesa prišla.

Potem so šli gledat tisto lujansko Marijo, ki jo ob velikih slovesnostih vozijo v procesiji z voli. Tonček je videl, da je prav takšna kakor jo je videl na podobici: Lepo, pisano obleko ima, na glavi krono in v ozadju žarke.

"Otroci, zdaj pa pojdemo k naši brezjanski Mariji," je tiho rekla mama. "Prosili jo bomo, da bi Marija kmalu rešila našo domovino. Vi, otroci, pa Mariji z Brezij posebno priporočite tiste slovenske otroke, ki so jih brezbožni ljudje odrgali od Jezusa in Marije. Spomnili se bomo tudi vseh tistih v domovini, ki trpé po ječah, na prisilnem delu in v kazenskih taboriščih." Ko so prišli v stransko kapelo, so se vsi počutili kakor doma. Marija z Brezij je milo, prijazno gledala nanje. Vsi so poklekli in dolgo molili. Ma-

rija pa je poslušala njihove prošnje in jih pošiljala pred božji prestol v nebo. Za slovo so vsi zapeli pesem:

Naša Kraljica si, Marija Pomagaj,
svoje Srce odpri, Marija Pomagaj!

Varuj nas ti z močno roko,
da nas sovražnik zmagal ne bo.

Ata je vsem kupil za spomin svetinje in podobice lujanske Marije. Na podobice je napisal dan, kdaj so bili v Lujanu. Na poti domov jim je pa pripovedoval o Brezjah in o slikarju, ki je naslikal Marijo na Brezjah.

GREGOR MALI

BOŽJI MATERI

Marija, prosim te kar po otročje:
spomni se sama,
da si mi mama,
vzemi me v svoje naročje.

Prepevaj mi pesmice, da bom zaspal:
v napeve davnine
mi vpletaj spomine,
da tudi za mene se je Bog daroval.

Marija, še nekaj povedal bi rad:
Ko spet se bom zbudil,
še bolj se bom trudil,
da ti boš vesela in Jezus — moj brat.

IGOR

ZANKE IN UGANKE

POSETNIČICA

FRIDA, DARINKA, BARA ŠEGA;

ŠUPA.

Kateri molitvenik je tem trem gospodičnam posebno priljubljen?

ŠALJIVKA ZA BRIHTNE GLAVICE

Kdor bo pravilno rešil to uganko, bo dobil sto pesov! "Zdaj pa le hitro misli, Metka!" reče Drežče svoji sestrici, če jo ti prej pogruntaš, jo poveš ti meni, če jo pa jaz prej, pa jo povem jaz tebi. Sto pesov ni karsibodi!"

Metka nasloni glavo v dlani nad uganko v "Duhovnem življenju" in čez nekoliko časa premišljevanja reče: "Saj bi jih že skoraj imela teh sto pesov, pa te pike na koncu stavkov mi še delajo preglavico. — Ti "parkelj", da bi jih ne zmogla!" — Pa jo je le pogruntala. Poskusi še ti! — Rešitev je skrita v naslednjih stavkih:

1. Te 'preklemane' "pse" bi pa le rad(a) dobil(a), čeprav nisem še nikdar imel(a) sreče pri žrebanju . . . . .
2. Kakor mi je ime Metka, sem jo polovico že pogruntala . . . . .
3. Ti preljubi število 'sto', kako si lepo, pa naj bo to samih bonbonov ali pa . . . . .
4. Ali pa magari tudi pesov, samo da bi bilo zares, ne le za šalo . . . . .

Rešitve gornjih ugank in desne je treba poslati na uredništvo do 20. maja. Trije izžrebanci izmed onih, ki bodo vse pravilno rešili, bodo prejeli celo leto otroški mesečnik "Pastirček", ki izhaja v Gorici.

REŠITVE IZ ZADNJE ŠTEVILKE

1. Kogar kača piči, se boji zvite vrvi.
2. Šiba novo mašo poje.
3. Zveličar gre iz groba, ob moč je smrt, trohno.

Pravilno so rešili: Tomazin Jožica, Haedo; Marjeta Smersu, San Martin; Marija Avanzo, Quilmes; Zora Bajlec, Don Bosco; Barle

Janko, Quilmes; Bogomir Cvetko, Berazategui; Barle Mila, Quilmes; Bajlec Jožek, Don Bosco; Vida Avgustinčič, Argerich; Tomazin Franc, Haedo.

Pomanjkljivo sta rešila: Mika Turk, Miramar (je rešila le dve uganki, mesto treh!) in Grilj Martina, Haedo (je rešila: šivano mašo poje).

Izžrebani so bili: Marija Avanzo, Bajlec Jožek in Vida Avgustinčič. Vsak dobi na upravi lep kipec lujanske Marije.

ŠALJIVKA

Katere osti ne more skriti otrok svoji materi?

(Skriti-osti)

Katere kosti ni imel Adam v rajnu? (Pozneje pa!)

(Brid-kosti)

Pod tem naslovom bi vam rad, naši mladi ugankarji, zbudil hudo veliko zanimanje in veselje do reševanja ugank. Naredil bi rad iz vas velik krožek mladih ugankarjev. Vem, da imate mnogi veliko veselje do ugank, saj ste me včasih v taborišču kar "oblegali" za nje. Pa pride včasih neki "škrat" vmes, da se "ustrajite" pred eno ali drugo uganko in vržete pred njo "puško v koruzo". Dogaja se namreč, ko dobite "Duh. življ." v roke, da nekatere uganke v svojo veliko zadovoljnost kar prilično hitro razvozlate. Ena ali druga pa vam pokaže "rožičke", zdi se vam pretežka in opustite vsako "vrtanje" po njej. Uganka se vam zameri in tako često izostane pošiljatev rešitve ugank na uredništvo zaradi ene same uganke. Da se ne bo to več dogajalo, vam želim podati nekaj napotkov ali navodil, kako boste lahko uganko zgrabili prav za "rožičke", da se vam ne bo mogla več izmuzniti, in jo toliko časa "pestili" in "vrteli", dokler je ne boste imeli v "žepu".

Nekatere uganke so tako sestavljene, da sami hitro spoznate, "kaj hoče". Treba je sa-

mo še nekatere izraze ali stopnje potuhtati, da ji pridete "na vrh". O takih ni potrebno pisati, temveč lotili se bomo težjih ugank po njih skupinah ali razredih, da se jim boste posameznim mogli in znali približati in jim poiskati "rožičke", za katere jih boste zgrabili.

Predno začnemo s posameznimi skupinami, vas moram opozoriti na neko **splošnost**, ki se nahaja pri vseh ugankah vseh vrst ali skupin. Vsaka uganka je namreč, pa naj bo še tako "zapletena", sestavljena po nekem gotovem redu ali, kakor ugankarji pravimo, "ključu", katerega se mora zastavljalec držati, ampak ga sučite po uganki na levo in na desno, navzgor in navzdol ter počez, dokler je niste "odprli" in ji prišli do dna. V naslednjih poglavjih vam hočem na nekaterih zgledih pri že izišlih ugankah in drugih primerih pokazati pot, po kateri boste mogli sami priti do tega ključa.

(Se bo nadaljevalo)

Martin Radoš

PO KATOLIŠKEM SVETU

SVEČANOSTI VELIKEGA TEDNA V RIMU

Že več dni prej je bil ves Rim z okolico prenapolnjen. Na ravnini blizu mesta so postavili več taborišč za možko mladino. Po hotelih, gostilnah, prenočiščih, po samostanih, verskih zavodih in učilnicah je vse zasedeno. Tisti, ki premorejo avtomobile, jih čez noč spremene v spalnice.

Na **veliki četrtek** je prišlo k jutranjim obredom okoli 60.000 romarjev. V cerkvi sv. Petra je maševal papež. V spomin na Odrešnikovo umivanje nog so pred mašo pomili oltar. Po sveti daritvi je papež blagoslovil Rim in ves svet. Popoldne in zvečer so se vrstili običajni obredi, ki so jih spremljali psalmi in litanije.

Petek je bil posvečen pokori in molitvi. Število romarjev je naraslo na 100.000. Jutranje obrede pri sv. Petru je vodil kardinal Tedeschini. Niti ena sveča ni gorela, ko so se duhovniki sezuli in leže počastili znamenje in orodje odrešenja. Križ, ki je bil pred njimi, je daroval baziliki sv. Petra bizantinski cesar Justinijan pred 1400 leti. Večerni obredi so se vršili pri sv. Petru, pri sv. Janezu Leterskem in pri sv. Jeruzalemskem križu. V Jezusovi cerkvi so govorniki 3 ure razlagali trpljenje in smrt Gospodovo. Po svetih stopnicah so verniki kleče častili spomin Jezu-

sovega ponižanja pred Pilatovo palačo. Kolizejski amfiteater je v prisotnih oživljal podobe prvih mučencev. Mnogo francoskih mladeničev je na tem kraju prejelo sv. obhajilo. Ponoči je na tisoče nosilcev bakel šlo od Titovega slavaloka, da obnove prizore na Kalvariji.

Papeževe maše na **veliko soboto** se je udeležilo pol milijona ljudi. Pri glorii so najprej zvonovi sv. Petra, nato pa njihovi tovariši po sto in sto rimskih božjih hramih oznanili vstajenje. Vijoličasta barva se je umaknila z oltarjev in slik, 95 lustrov je zažarelo. H koncu je Pij XII. množici povedal nekaj besed miru in ljubezni in vse blagoslovil.

Do vrha so se vzpele pobožnosti na **veliko nedeljo**. Za papežovo mašo se je vsa cerkev sremenila v en sam oltar, tako da so bili sv. daritve deležni tudi vsi verniki na trgu pred cerkvijo. Bučno in razgibano pozdravljanje je sprejelo sv. očeta, ko so ga skozi bronasta vrata na čelu kardinalov in škofov ter v spremstvu častne straže nesli na trg sv. Petra. Pred vhomom v baziliko se je začela himna "Ti si Peter", nato pa Aleluja. Sv. oče je najprej molil pred Najsvetejšim, nato na prestolu sprejel poklonitev kardinalov, potem pa pristopil k sv. maši. Po podelitvi blagoslova ga je spet pozdravilo in spremljalo navdušene človeškega morja.

Po evangeliju je imel latinski govor, ki so ga navdihnile apostolove besede "Daroval se je za naše grehe in vstal v naše odrešenje." Posebno je papež naglasil dragocnost Jezusovega miru milosti: "Iz grenke izkušnje dobro vemo, koliko zločinov, pobojev in vojska je prišlo, ker so ljudje zapustili kraljevsko pot, ki jo je božji Zveličar zaznamoval s svojo krvjo. Vsi in vsakdo se moramo vrniti na to pot in vztrajati v prepričanju, da se mir ne more vseliti v družbo, če ne navdihuje in ne vodi srca vsakega posameznika. Da do tega pride, je treba neizprosno gospodovati nezmernim in slabim nagnjenjem in jih podvreči razumu, božjemu načrtu in božji postavi. . . Edino od krščanske čednosti moremo upati prenovitve npravnosti in pravične in urejene obnove splošne blaginje. Storimo vse, da bo svetila v človeških dušah, da bo cvetela v njih vsakdanjem življenju in zmagala v družbi." Da bi mir objel ves svet, to je papeževa goreča molitev na dan Zveličarjeve zmage nad smrtjo.

DVA VELIKA DOKUMENTA

Postno dobo sta usmerila okrožnica "Anni Sacri" (Svetega leta) in govor sv. očeta dne 26. III. Proti nemoralnosti.

Okrožnica je bila izdana 12. marca. Veseli se mnogih uspehov svetega leta v prepričanju, da bo teh vedno več. Ne manjkajo pa tudi pojavi, ki s skrbjo polnijo dušo sv. očeta: pravega miru še vedno ni, pač pa je mnogo sovražnosti in nezaupanja, kar pospešuje tekmo v oboroževanju. Največje zlo in korenina vseh drugih pa je dejstvo, da tako pogosto laž stopa na mesto resnice in da služi kot orodje pri razgovorih. Ni malo takih, ki zro na vero kot na zaščito brez cene, ali pa jo celo izganjajo iz družin in družbe, namesto tega pa povzdigujejo brezboštvo. Pomaga jim tisk še posebno s širjenjem pohujšljivih nesramnosti. Z lažnivimi obljubami varajo cele narode in jih podžigajo v mržnjo in upore. Predrzno se kršijo pravice Boga, Cerkve in človeške narave. Božji služabniki so preganjani; pri vzgoji nekatere oblasti ne dopuščajo besede resnici, svobodi in veri. Brez strahu božlega, ki ga daje vera, pa ni mogoča urejena družba. Zato morajo duhovniki vse storiti, da nahranijo duše ljudi z evangeljskim naukom. Ker duhovniki ne morejo do vseh ljudi in do vseh stvari, jim morajo pomagati člani Katoliške akcije z vsemi sposobnostmi, ki jim jih nudi izkušnja. Nihče se ne sme predati lenobi.

Vsi moramo goreče moliti, da se ljudje vrnejo k Bogu in da se uklonijo njegovim svetim postavam. Posebno učinkovita bodi molitvena ofenziva celega katoliškega sveta na pasijonsko nedeljo 26. marca (prevod tega dela okrožnice ste brali v 35. številki buenosajreškega "Oznanila"). "Najjasnejša luč, ki jo doseže skupna molitev, naj vodi vse do spoznanja, da more le božji Odrješnik urediti neštevilne in strašne spore sedanjosti, . . . le On more pravično voditi vse, kar se zgodi, in vse vzkladiti z ljubeznijo, le On more vo-

diti po poti večne sreče duše ljudi. . ." Z vero, upanjem in ljubeznijo molimo k Bogu, naj se nas usmili. Naj uteži nevihte, ki divjajo v človeštvu, tako kot je z eno kretljivo pomiril vihar na Galilejskem jezeru.

Na pasijonsko nedeljo je papež navezal to okrožnico. Dejal je — samo v cerkvi sv. Petra ga je poslušalo 40.000 vernikov —, da je glavni namen križarske vojske tega dne molitev za brate, ki zaradi vere preganjanje trpe. Potem je ostro napadel "celo vrsto nesramnih in zločinskih listov in knjig, ki vzbujajo pregrehe in hudodelstva. Naš čas označujejo taki grehi, kot se v Preteklih stoletjih najbrž nikoli niso pojavljali. Podlost in grdobijo greha pa navadno prekrivajo z lepotnim bleškom. Najhujšo obsodbo zasluži "namerno draženje strasti, popuščanje vseh brzd, ki jih zahteva javna morala in spodobnost — vse to z namenom, da se v najbolj vabljivih barvah prikaže kršenje zakonske zvestobe, upor proti javni oblasti, samomor ali uničenje tuje življenja." Papež poziva k spokornosti vse katoličane. To je prvi korak k npravnopravitvi človeštva.

Konec govora se je spremenil v molitev, v kateri je sv. oče prosil Kristusa kruha za reveže, strehe za brezdomce, dela za brezposelne, sloge za narode in miru za svet.

Okrožnica Anni Sacri in govor na pasijonsko nedeljo sta dve novi veliki dejanji v naši odločilni dobi. Z nezmotno roko reže božji namestnik v gnile tvore na človeštvu, obenem pa odkriva neizčrpne zdravilne vrelce. Ali pa — z drugo podobo povedano: Ali ni veličastna zgradba, ki so ji temelji postavljeni v svetoletni poslanici in ki se z vsakim mesecem, da, z vsakim tednom bolj izpopolnjuje in lepša — ali ni ta veličastna zgradba kot nekdanj Noetova barka edino zavetje za poton, ki se bliža?

Kardinal dr. Copello je že 14. marca izdal odlok, ki veleva: 1. da naj se okrožnica Anni Sacri prebere na nedeljo 19. marca po vseh cerkvah; 2. na pasijonsko nedeljo bo v stolnici s kanoniki molil v papežev namen; verniki naj se pridružijo; 3. to nedeljo naj se pri vseh mašah bero posebne molitve v isti namen. — Tem odredbam dodaja prošnjo za skrbno pripravo na oktobrski evharistični kongres v Rosariu.

Tamkajšnji kardinal dr. Caggiano je odredil skoro enako za nedeljo 26. marca v svoji škofiji.

Križarski vojski molitve se je med drugim goreče odzvala tudi argentinska policija. Vse, ki služijo pri tej važni ustanovi in ki tako od blizu gledajo pokvarjenost in trpljenje naših dni, je v daljšem govoru po radiu pozval k sodelovanju komisar Tomaž Aguilar.

VELIKONOČNO PASTIRSKO PISMO KARDINALA COPELLA

Polno velikonočnega veselja je pastirsko pismo argentinskega primasa kardinala Copella. Naša mati sv. Cerkev, tako pravi kardinal, hoče novega življenja v nas in želi, da branimo njene nauke s t.m., da jih neprestano propo-

vedujemo. Moč dobrega zgleda skoro ne pozna odpora. Medtem ko je po svetu toliko sovražstva, se je dobro spomniti na načela, ki so vodila sv. Frančiška Asiškega. Takole jih je izrazil: "Gospod, napravi iz mene orodje svojega miru! Tja, kjer je sovražstvo, naj prinesem mir; kjer žalitev — odpugčanje; kjer nesloga — edinost; kjer zmota — resnico; kjer dvom — vero; kjer obup — upanje; kjer mrak — luč; kjer žalost — veselje. O božji Učenik! Naj ne iščem toliko, da bi bil potolažen, kot da bi tolažil; da bi me razumeli, kot da bi razumel; da bi me ljubili, kot da bi ljubil. Kajti s tem ko dajemo, prejemamo; ko nase pozablamo, se najdemo; ko odpuščamo, nam je odpuščeno; ko umremo, vstanemo v večno življenje."

Velika noč, ki jo praznujemo, zahteva od nas apostolat dejanja. Najprej sodelovanje z molitvijo, ki je "najsilnejši vir energije na zemlji". Potem sodelovanje našega osebnega dela: proste ure, ki nam ostajajo po poklicnem delu, dajmo Bogu in širjenju njegovega kraljestva. Tretji način sodelovanja je denarna pomoč. Da bomo vstali poveljčani, moramo vršiti dobra dela. Pismo zaključuje liturgična molitev: "Kristus, ko bom moral od tod, stori, da po posredovanju Tvoje Matere dosežem venec zmage!"

NOVI BLAŽENI

V preteklem mesecu je papež vodil dva konzistorija, ki sta razpravljala o novih blaženih in o novih svetnikih. Prvi se je vršil 16., drugi pa 28. marca. Na drugem, kjer je sodelovalo 14 kardinalov in 35 nadškofov, so odobrili kanonizacije tehle blaženih: Marije Viljemine de Rodat, francoske redovnice. Proglasitev je bila 23. aprila. — Antona Marije Clareta, ustanovitelja kongregacije Misijonarjev — sinov brezmadežnega Marijinega Srca (proglasitev bo 7. maja). — Vincencija Strambija, škofa v Maserti in Tolentinu (svečanost bo 11. junija). — Marije Goretti (za svetnico bo proglašena 25. junija) in Marijane de Jesús Paredes iz Quita v Ecuadorju (svečanost bo 9. julija). — Medtem so 19. marca proglasili za blaženo Pavlo Elizabeto Cerioli, vdovo de Busechi Tassi. Med prisotnimi jih je bilo veliko iz Cremone, kjer se je blažena rodila 1. 1817. 37 let stara je vdovela in se povs-m posvetila revežem. Ustanavljala je šole, zavode za sirote in red Svete Družine. Prenaporno delo jo je spravilo že petdesetletno v grob. Svečanosti v cerkvi sv. Petra je vodil kardinal Micara, prefekt kongregacije obredov.

K dogodkom, ki slave sveto leto, pristejemo še ustanovitev vasi v provinci Jujuy. Ustanovitelji, Italijani iz okolice Barija, so ji vzdeli ime Año Santo.

TRI OBLETNICE

30. marca je poteklo 30 let, odkar je bil dr. Santiago L. Copello posvečen za škofa. Dobrih 13 let kasneje je postal buenosaireski nadškof. Številni in dragoceni so plodovi njegovega neutrudnega dela. Postavil je 50 novih župnij in dogradil nad 40 cerkva! Neprecenljive so

njegove zasluge za dvig malega in velikega semenišča.

Edini katoliški dnevnik našega mesta, El Pueblo, se je prvokrat pojavil dne 1. aprila 1900. Ustanovil ga je duhovnik Friderik Grote, oče "Katoliških delavskih krožkov". El Pueblo se je pojavil kot hiter odgovor na priporočila Vesoljnega zbora škofov Latinske Amerike. Člen 723. razglasov tega zbora pravi: "Vsem je znano, kako delajo v naših časih sovražniki Cerkve noč in dan, da vcepijo med ljudi strup brezboštva z blatenjem verskih dogem in s skrunjenjem krščanskih navad. Zato moramo zoprvti sovražniku z istim orožjem — s tem da širimo katoliške časnike." Člen 725.: "Z vsem ognjem priporočamo škofom, duhovnikom in ostalim vernikom, zlasti premožnejšim, naj z vsemi sredstvi varujejo katoliške dnevnike in jim pomagajo; pisateljem in izdajateljem pa naročamo, naj priobčujejo samo snise neoporečne in zdrave vsebine." Člen 726.: "Gotovo ne bo katoličana, ki ne bo pripravljen za sodelovanje."

El Pueblo je v 50 letih obstoja opravil nad vse važno delo, kot priznavajo pisma, ki jih neprestano dobiva od cerkvenih dostojanstvenikov. Njegov pomen je vendarle omejen na Argentino. Ugled vsega sveta pa si je pridobila jezuitska revija *Civiltà Cattolica*, ki praznuje že 100. leto delovanja. Sam sv. oče je poslal izdajateljem pismo. Posebno v dobro jim šteje to, da so znali uspešno uničevati kali zla, ki jih je posejal totalitarizem. Revija je dokazala, da se mora civilizacija ustaliti v Bogu in v krščanskih načelih. Sv. oče zaupa, da bo nadaljevala svoje zaslužno delo.

NEKAJ DOGODKOV

Romanje v Lujan. En teden pred nami poroma v Lujan buenosaireska nadškofija pod vodstvom svojega pastirja. Ta lepo pravi: "Zavetnica naše domovine, Mati vseh Argentinec, kliče s prestola dobrote svoje otroke in jim govori s psalmistom: Pridite, sinovi in me poslušajte. Naučila vas bom strahu božjega." In kdo ne uvidi, kako potreben je ta nauk v zmedi in zlu, ki nas obdajata? —

V okolici Pariza so postavili taborišče za 30.000 oseb. Pa to bo samo del udeležencev na slovesnostih za 20. obletnico **Katoliške kmečke mladine**. Višek je bil Pasijon s sodelovanjem pevskih zborov in godbe.

V Toledu iščejo meč, s katerim je bil obglavljen sv. Pavel. Samostanski vratar ga je vrgel v vodnjak, da bi ga rešil pred komunisti, ko so se med državljansko vojno bližali samostanu. Meč je prinesel v 14. stoletju kardinal Gil de Albornoz iz Rima.

RDEČE DIVJANJE

Sovražstvo pekla izkorišča svobodo delovanja, ki mu jo je Bog dopustil za železno zaveso. V *Catholic Herald*u, je izjavil westfalski ministrski predsednik: "Dandanes je odločilno dejstvo, ki pritiska na vsa dejanja — komunistično napadanje civilizacije in človeč-

nosti." Druga angleška revija obrača pozornost na junazko zadržanje božjih služabnikov, ki so podvrženi vsemu: prisilnemu delu, deportacijam, zaporom, najbolj krutim mukam, likvidacijam. In kaj stori zapadni svet na to? O, ne obstaja prekrizanih rok, ne! Glejte: 23. marca se je končalo prvo zasedanje Odbora za preučevanje sužnosti v modernem svetu. Odbor sestavljajo zastopniki Združenih držav, Anglije, Francije in Chileja. Zasedanje je trajalo 6 tednov. Sklep zasedanja je bil,

da pošljejo vsem vladam, pa naj bodo članice Združenih narodov ali ne, vprašalne pole o tem, ali je na njih ozemlju kaj sužnosti in podobnih ustanov kot n. pr. neprostovoljnega ali neplačanega dela.

Ne poročam o tem odboru, zasedanju in sklepu zato, da bi se iz njih norčevali. A nekaž strašnega gre skoz dušo, ko primerjaš pošastne zločine tam, pa odbore in zasedanja tu.

O katoliškem življenju v drugih državah — prihodnjič.

IZ ZASUŽNJENE DOMOVINE

Ustrahovani so ljudje doma še vedno tako, da zlepa ne upajo opisati dejansko razmer, kakršne so; mnogi se v pisnih niti ne upajo podpisati. Tudi duhovniki, kolikor jih je še na svobodi, so pod strogim nadzorstvom pri vsem svojem delu. Krstnih in drugih listov župnije več ne smejo izdajati, pač jih pa je mogoče dobiti pri takozvanih državnih matičnih uradih. Tudi na uradno prošnjo iz inozemstva ni mogoče doseči listin za ljudi, ki so že desetletja zunaj.

Župnik **Franc Vavpetič** iz Šenčurja pri Kranju je doma že od lanske jeseni.

V Ljubljani je umrl cejkovnik v stolnici **Sečnik Jakob**. Dobro ga poznajo duhovniki in verniki, ki so ga videli zlasti v zadnjih letih v cerkvi, odkar je gostovala tam Brezjanska Marija. Zadnje čase ni mogel več opravljati svojega dela v cerkvi, pač pa je do zadnjega na stanovanju v stolnem župnišču pripravljaval hostije. Ob smrti so mu zvonili z velikim zvonom in pogreba se je udeležilo veliko duhovnikov. V slovo mu je govoril stolni župnik in povdaryl njegovo zvestobo v službi Cerkve. Naj počiva v miru!

Težko je bolan v Ljubljani kanonik penitenciarij **Ivan Gogala**.

Birma je napovedana za letošnje leto v ljubljanski škofiji v dekanijah Ribnica, Kamnik in Trebnje.

Svetoletnih odpustkov so deležne po določilu sv. očeta tudi slovenske škofije v Jugoslaviji, ker verniki izza železne zaves ne morejo na romanje v Rim. Določeni so za prejem odpustka štirje obiski sv. R. T. s predpisanimi molitvami in prejeti mora vsak sv. obhajilo. Svetoletni odpustek more prejeti vsak večkrat in tudi ena spoved velja za prejem več odpustkov. Molitev ne morejo opraviti med obvezno nedeljsko ali praznično mašo. Spovedniki imajo posebne pravice za odvezovanje kazni, ki so pridržane sv. Stolici.

Devdesete obletnice smrti škofa **Antona Alojzija Wolfa** so se spominjali doma. Rojen v Idriji kot sin rudniškega uradnika l. 1782. škofijo je vodil silno dolgo in sicer od leta 1824 do smrti 7. 2. 1859. Delo je opravljal z

uradniško natančnostjo, z veliko pridnostjo in vsestransko budnostjo ter nepristransko sodbo. Živel je v dobi, ko so revolucionarni duhovno-kulturni in politični tokovi butali iz Zahodne Evrope tudi v njegovo ljubljansko škofijo. Bil je vsemu temu zelo nasproten. Hotel pa je svojim vernikom pomagati v vsem k napredku, ki je zasnoval mnogo ustanov velikega narodnega in kulturnega pomena. Razširil in poglobil je bogoslovni študij, ustanovil je za gimnazijce izrazito narodno usmerjeno Alojzijevišče, poskrbel nov prevod celotnega sv. pisma in pripravil gmotno podlago za izdajo velikega nemško-slovenskega in slovensko-nemškega slovarja.

Krški škof **dr. Srebrnič**, apost. administrator reške škofije, je dobil v upravo tudi **otoke črez, Ločinj in druge istrske otoke**, ki so bili do 1928 sestavni del njegove krške škofije, po prvi svetovni vojni pa pridruženi novoustanovljeni zadrski nadškofiji.

Že v novembru 7. 11. je na Brezjah tik pred sv. mašo izdihnil frančiškan **P. Alojzij Lipej**. Rojen je bil v Cirkovcih v lavantinski škofiji, vstopil l. 1909 v frančiškanski red in bil posvečen v mašnika 1913. Odlikovala ga je pri vsem njegovem delu širom Slovenije velika dobrosrčnost, kar je posebno pokazal v spovednici.

Prosvetni minister **dr. Potrč** je ob tridesetletnici ljubljanske univerze katoliškemu slovenskemu narodu govoril: "Edina pravilna znanost v družbenem razvoju je marksistična revolucionarna znanost. Idealizem, mistika, dogme so laž. Sodobna družbena znanost je razumljiva samo v luči filozofije jugoslovanske komunistične partije. Zato ima jugoslovanska mladina pravico, da ji da univerza možnost si to filozofijo prisvojiti."

Slovenske postne pridige v cerkvi sv. Ignacija v Gorici je letos imel **dr. Kazimir Humar**.

Za stolnega vikarja v Gorici je imenovan novomašnik **Enio Tunj**, ki je tamošnji faran.

Begunsko vas so blagoslovili v Gorici v predmestju ob robu Malih Rojc. Blagoslov je opravil goriški nadškof **msgr. Margotti**. Namenjena je ljudem, ki so morali bežati oz. ne

morejo zaradi povojnih razmer dobiti človeka vrednega stanovanja.

Umrli je v Sovodnjah **Avguštin Butkovič**, oče g. Draga, profesorja-duhovnika in brat g. Petra-Domna Butkoviča, župnika. Pogreb je vodil v spremstvu 6 drugih duhovnikov msgr. Gregorec Srečko iz Gorice. Udeležilo se je pogreba veliko domačinov in dijakov ter profesorjev slovenskih srednjih šol v Gorici.

P. Jeronim Knoblehar, sorodnik misijonarja dr. Ignacija Knobleharja je umrl za Božič v Vukovaru. Rodil se je v Mokronogu l. 1860 in vstopil v frančiškanski red. Pred prvo svetovno vojno je bil več let profesor bogoslovja pri frančiškanih v Kamniku, nato na Brezjah gvardijan, nakar je odšel v Ameriko. Po vrnitvi je pa stopil v hrvatsko provinco sv. Cirila in Metoda. Po razgibanem življenju je našel mir v bratski zemlji hrvatski.

Onečaččenje znamenj in kapelic nadaljujejo po Sloveniji. Poročajo, da je bila blizu Lahovč na Gorenjskem lepa kapelica Matere božje, pa so neznanci kip razbili in ga vrgli v grmovje. Ljudje niso pustili kapelice prazne, temveč so v njo postavili sliko M. B., a tudi to so raztrgali in vrgli proč. Podobno so v bližini razbili križ.

Milostno podobo Svetogorske Matere Božje so našli. Še se spominjamo, kako je kar nenkrat izginila v maju l. 1947, ko so jo mislili iz Gorice prenesti v Solkan in od tam na Sveto Goro. Iz Gorice so podobo odnesli v Rim, v Vatikan, v prostore Državnega tainištva. Pristojne osebe so za njeno skrivališče kmalu zvedele in so vse naredile, da bi bila podoba vrnjena tja, kamor spada, Slovincem, na Sveto Goro. Največ si je za to prizadejal p. Gracijan Heric, frančiškanski provincijal, ki je pa prej odšel v Ameriko. Na pustni torek 21. februarja na je skušina Slovencev, med njimi duhovniki p. Prešeren, p. Hugo Bren, dr. Robič in vrhovna predstojnica šolskih sester Terezija Hanželič odnesla podobo v hišo šolskih sester na Via dei Colli, kjer je takoj nato v kapeli maševal primorski rojak g. Bavdaš. Podobo je sprejel v varstvo v imenu provincijala slovenskih frančiškanov p. Hugo. Podoba je nekoliko poškodovana, ker je nekaj časa bila na vlažnem, pa upajo, da jo bodo s skrbnim delom popravili, a s precejšnjimi stroški, katere naj bi pomagali nositi vsi rojaki.

Kako razumejo v Jugoslaviji enakopravnost. Sklenili so, da v srednjo šolo ne bodo sprejeli otrok, ki so v ljudski šoli obiskovali verouk.

Smrt vzorne usmiljenke. Iz Beograda poročajo:

13. 3. t. l. je umrla v Bitolju blaga sestra Jedert Krčmanc. Bila Vam jo je tam sama požrtvovalnost prav za vse, za sestre, kakor za druge ljudi. S. Celza je imela tifus, nato s. Plautila. Obema je stregla dan in noč ter jih spravila po konci. Nato je sama dobila tifus in pljučnico. Legla je 1. 3. Brzjavili so njeni rodni sestri Nolaski v škofjo Loko, šla je v Beograd k drugi rodni sestri Restituti. Šli sta na pot iz Beograda 14. 3. zvečer, ne

vedoč, da je že mrtva. Na dan pogreba še ni bilo nikogar od domačih na mestu. Zato je dala oblast dobrohotno dovoljenje, da se počaka, dokler ne pridejo domači. Na parih je bila v cerkvi. Ljudi je bilo vedno polno okrog nje. V krsto, na kornet in okoli so nametali polno prošnjih listkov. Dvakrat so morali cerkev zakleniti, ker je bil premočen naval. Za pogreb 16. 3. popoldne je bilo vse mesto po koncu. Uradi, doktorji, šole. Fantje so nesli 11 vencev. Bil je dolg sprevod. S. Restituti je rekel doktor, šef rajne, da bi se hotel posloviti od s. Jedert, pa od ginjenja ne more govoriti. Ljudje so jokali, zlasti bolniki in sestre. Težko jo bo nadomestiti. Naj počiva v miru!

SMRT NAJSTAREJŠE SLOVENKE

V Senožečah je 25. februarja dala slovo zemskemu življenju plemenita krščanska mati **Marjeta žetko** por. **Delak**. 9. julija bi dopolnila 104 leta.

Bila je mati 14 otrokom, preživela 5 vojaka, toda ostala je močna žena, ki je tolažila prav do zadnjega.

V Argentini žalujeta za materjo dve hčeri: **Ana vdova Vidmar** s sinovi Anton, Jožef in Franc ter hčarami: Ana por. Čoha, Ivanka so pravniki obžalovane umrle; ter hči **Terezija** por. **Krpan** z možem in otroci: Merica in Peter.

Tukaj so vnuki Fani, Pepca in Jože Žiberna. Na domu hči **Ivana**, vdova **Žiberna**, njena hči **Justa** in sin **Karel**, oba poročena.

V Trstu žalujejo otroci rajne **Franc, Antonija** in **Marja**, vsi poročeni, od katerih je samo ena hči dobila dovoljenje za udeležbo na pogrebu.

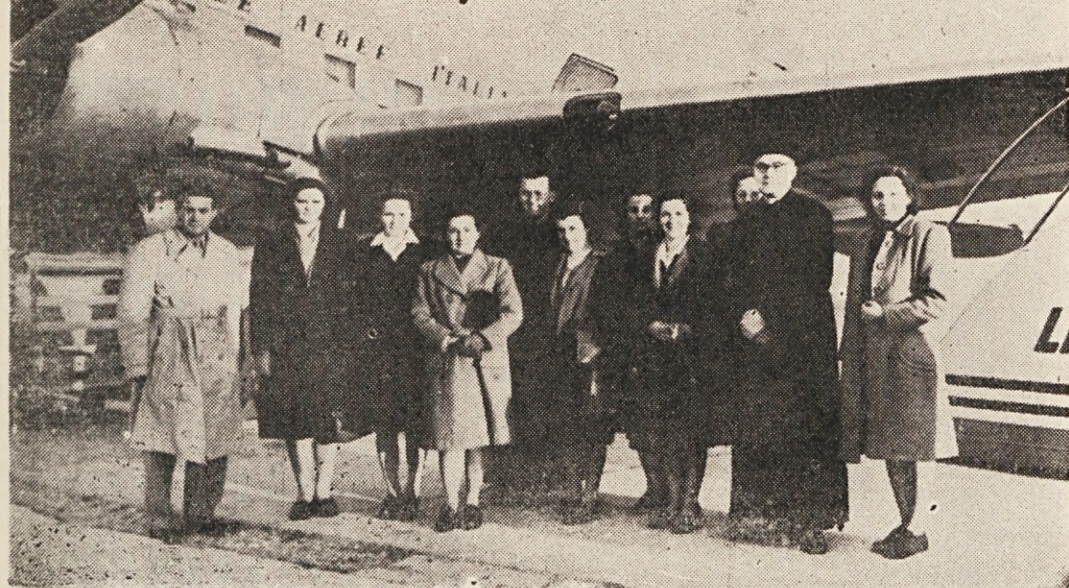
V Severni Ameriki je sin **Ignac** z družino. Rajna je bila položena k večnemu počitku v Senožečah ob ogromni udeležbi množice, ki je izkazala rajni spoštovanje in nadomestila otroke, kateri iz dalje niso mogli prihiteti na pogreb.

21. maja ob 8 bo za pokojno v **San Martinu** sveta maša zadušnica.

Naj počiva v miru!

NAŠE VISOKOŠOLKE V ZARAGOZI

Zaragoza! Koliko sladkih čustev, koliko udanja vzbuja ta beseda med španskim ljudstvom! Ob Ebru, ki teče skozi mesto, se vzpenja mogočna Marijina bazilika "Virgen de Pilar". Z vrha malega stebra, "pilar", čuva in vodi Marija to ljudstvo preko stoletij, obvarovala ga je nadvlade komunizma. Ljudstvo ni varano v svoji preprosti veri in v zaupanju v pilarsko Marijo... Pisana množica ljudi vseh slojev in poklicev, iz daljnih in bližnjih krajev, se dan na dan zateka k Njej, ki je Mati dobrega sveta. Plapolajoči plameni neštevilnih sveč pred Njenim oltarjem se nemo zahvaljujejo, prosijo in jo časte, izražajoč to, česar človeško srce z besedami izrazit ne more.

Kdo je pripeljal v to znamenito mesto največje španske božje poti malo skupino slovenskih visokošolk, če ne Ona, ki nas je že tako lepo vodila že poprej po vsej begunski poti, preko vseh taborišč?!

"EHCOSLOVACAS"

"Šest Ehcocoslovacas prihaja!" se je raznesla vest po mestu. "Ne, ne, me smo Eslovenas!" pojasnjujemo. "Nič ne de, je čisto vseeno!" odgovarjajo. "Ni vseeno! Slovenija je del Jugoslavije, kjer so združeni trije narodi v eno državo. Eden od teh narodov smo mi. Slovenci, delaven in globoko veren narod. Naša zemlja se ponaša z izrednimi naravnimi lepotami; vsak je nje košček je kakor vrtič, skrbno obdelan in čuvan od pridnega kmeta. Grički so posejani s cerkvami, doline z znamenji, da se človek vedno znova in znova spomni, kdo je vso to lepoto ustvaril, kdo jo ohranja in vlada..." Tako smo govorile in govorile ne le o lepotah in vernosti zemlje, ampak tudi o strahotah nje zgodovine in sedanosti...

Ne poznajo nas. Komaj vedo, da smo na

svetu. Nič niso slišali o našem trpljenju, o krivicah, ki so se zgrnile nad narod. Kako naj od njih potem pričakujemo tiste pomoči, ki jo potrebujemo? "Vaš jezik je nemščina, kajne, ali vsaj izvira iz nje..." Kruto udarjejo na nas ti dokazi, kako nas malo poznajo. A srce trepeče v narodni zavesti, za dom, za domovino. "Slovenka sem, Slovenka čem ostati, rodila mene je slovenska mati..." Domovina, nepoznana, ponižana v svoji boli hočemo živeti zate, hočemo te predstaviti svetu tako kot si! Koliko življenj je bilo žrtvovanih v borbi za ohranitev tvoje neodmadeljevanosti! Nam je bilo življenje še podarjeno, a za to, da v daljnjih in nepoznatih krajih s svojim življenjem in delom pričamo o tvoji veličini kot vredne tvoje hčere! Kako lepa naloga in dolžnost, kako veliko delo za narod, dasi na prvi pogled neznatno in nemočno!

PRVI KORAKI

Ljudje se nam brž približajo, so prijazni in tenkočutni, a nam povsem nasprotnega značaja, da se je včasih težko prilagoditi... "Ne šminkajo se!" šušljajo. "Pričakovali smo, da bodo še celo kadile... sploh smo si vas predstavljali polne nečesa tujega, v veri, v običajih, v značaju..." Tako nam govorijo. Zdi se, da so prvi vtisi o nas dobri. To nas veseli in opogumlja in že čutimo, kako občutje strahu pred neznanom bodočnostjo kar izginja ob toplini bratske skupnosti katoličanov, ki smo v pogovornem vendarle eno, dasi ohranjamo v ostalem toliko razlik.

Stopimo pred Najsvetejše, da se Bogu zahvalimo za vse. Opazimo čudno spogledovanje med spremljevalci in spremljevalkami. Saj res, pokrite nismo! Nerodno! Seveda, privaditi se bo treba, ne smemo zametavati navad dežele, v kateri smo gostje. Ali pa tudi ne pravi sv. Pavel v pismu Korinčanom: "Sami pri sebi sodite: Je li spodobno,

da bi žena razoglava Boga molila?" Torej so romanski narodi ohranili lepo navado, prvih časov krščanstva, dočim smo jo mi izgubili... Končno imajo torej le oni prav!

BORBA ZA ŠTUDIJO

Prvi dnevi so natrpani z doživljaji družabnega značaja: predstavljanje oblastem, visoki mestni družbi, pokloni, banketi... A sredi tega nam je v srcu nemir in skrb, oči iščejo nekaj več, iščejo univerzo.

"Facultad de medicina y ciencias" zapleže pred očmi velik napis. Smo že na cilju! Še nekaj korakov, še nekaj dni, pa bo postala univerza osrednja misel dneva, celo marsikake noči... Hočemo študirati! Z izobrazbo je lažje klubovati današnjim brezbožnim tokovom in idejam, kajti tudi nasprotnik je izobražen. Če bi morali naši idejni nasprotniki v emigracijo, kako bi se potrudili, da bi študiralo čim več njihovih...! Zavedajo se, da bo zmagal tisti, ki bo imel na svoji strani izobražence. Naš boj ni boj z orožjem, naš boj mora iti pred vsem za tem, da postavimo napram razkristjanjeni, brezbožni kulturi in znanosti po robu armado katoliških izobražencev, ki bodo na višku vsak v svoji stroki, a na višku tudi v svoji katoliški načelnosti in dejavnosti! Tega mnogi ne razumejo, zato tudi ne razumejo stremjenja idealnih mladih rojakov v begunstvu in izseljenstvu, ki hočejo študirati, a študirati zato, da bodo popolneje služili božjemu kraljestvu, popolneje pomagali sočloveku, popolneje reševali narod. — Tudi me, dekleta, ki nas je božja prevdnost povedla na pot študija, hočemo študij dokončati, cilje doseči, kljub velikim truom in žrtvam, ki nas čakajo. Bomo zmogle? Hočemo in moramo; z nami je Marija, z nami je Bog!

Te misli nam dajejo zagona in veselja za delo, razigran smeh in zadovoljstvo ob prepričanju na zmago se počaja v nas vseh. Še smo polne prvih močnih vtisov nove dežele,

novih ljudi, novih značajev, ko stopamo na univerzo. Spremljajo nas hladni pogledi profesorjev in študentov; nekateri so prijazni, a le ker jih zanimamo — tujke. Univerza nam še ni odprla svojih vrat. Priboriti si jo bomo morale po trdih preizkušnjah. Besede ne pomenijo nič. V dejanju bo treba pokazati, ali smo vredne sprejema... Nepoznane tuje besede stopajo pred nas stran za stran v debelih knjigah... A že so premagane prve težave, že razumemo! Saj bo šlo! Drznost in odločnost se nam bere na obrazih, brezmejno zadovoljstvo nad že skorajšnjo zmago se zliva v prešeren smeh. In res, uspeli smo! Prvi izpiti so šli sijajno! Preje hladni profesorji in kolegi nam prožijo roke in častitajo, vrata na univerzo se počasi odmikajo. Še malo in odprla so se nam na stežaj... Po več letih se spet čutimo polnopravne študentke!

"SON SEIŠ ESLOVENAS...!"

Praznik je. Sonce razliva svoje žarke po pustih mestnih zidovih. Zvonec pri vratih zapoje enkrat, dvakrat, trikrat... "Doma mi je dolgčas," se opravičuje prva. — "Ah, zahotelo se mi je po vas," pravi druga... "Le naprej, kar tjale sedite, tam so že druge. Ali smo vsi? Da, prav vse. Čudno, pa se nismo nič dogovorile. Živahno kramljanje v nam tako dragem jeziku se razlega iz sobe, ni konca obnavljanja spominov iz preteklosti. Že pri vrvi iz grla slovenska narodna pesem. Tedaj je domovina, so naši dragi čisto blizu vas. Nimata mesta kaka solzava sentimentalnost in žalost. Ob vsem smo vesele, polne zaupanja. Ni sile, ki bi nam ubila smeh in radost! "Kdor nedolžen je, rad poje, ima čisto srce svoje; če tud' reven je, ne toži, rajši eno si zakroži..."

Kaj, če bi malo pogledale ven! Sredi mestnega vrveža stopa šest Slovencev. Srečujemo mnogo že znanih obrazov. Kdo kaj po-

DEKLETA V 'SDO'

SLOVENSKA DEKLIŠKA ORGANIZACIJA

Kot bi nekdo razvezal šop slovenskega cvetja in ga razmetal po tuji zemlji, so bila s prihodom v Argentino vržena v tuji svet naša dekleta. Odršana še od poslednjega, kar jim je ostalo v begunstvu — slovenskih rojakov, so se morala spustiti v tok tega velemestnega življenja. Mlado dekle se je znašlo v boju proti sto nevarnostim (v verskem, nravnem in narodnostnem oziru) samo, brez opore, pri tujih ljudeh, sprva kot manjvredno, s kosom kruha, ki so ji ga dali, pa z vsem notranjim bogastvom, ki ga je blaho pr'krivala kot skrit zaklad. "Utonile bodo," bi dejal kdo.

Kot eno se je takrat izvil klic po organizaciji, ki naj bi najprej zaščitila naša dekleta pred nevarnostmi tujine. Združila naj bi vse mlade dekliške moči v skupen odpor — trden obroč, v katerem bi bilo varno vsako slovensko dekle. Še več! Ne samo navadne skupnosti, doma so bila potrebna naša dekleta, kjer naj bi se po tednu, mesecu povsem novega, tujega življenja sprostile v domači besedi, pesmi in razvedrilu družine, v kateri bi našla razumevanja, topline med enakimi — sestrami.

Klicu slovenskih deklet se je pridružila skrb tistih, ki sta jim mar slovenska mladina in bodočnost našega naroda. Leto bo, kar so se združila slovenska dekleta v Dekliško organizacijo pod ciljem: ohranjati, združevati in vzgajati vsa slovenska dekleta. Pol leta bo, kar so njih težnje razumele tudi sestre zavoda Ana Maria Janer in jim dale na razpolago svoj moderno urejeni zavod. Tu je zdaj naš dekliški dom. Iz meseca v mesec se zbirajo dekleta iz vseh strani Bueno-

pobara. A glej, namesto ene jih odgovarja šest in vse enako kot na povelje, kot bi se zmenile! To ti je edinstvo mišljenja in čutenja! Nihče ne misli, katero naj kaj povpraša, saj ve, da bi od vsake dobil isti odgovor. Me pa smo tako vesele te povezanosti, te enotnosti... Čutimo se čisto sestre!

Danes tu nihče več ne govori o "Echecoslovaca". Slovenija jim je zdaj že poznana, priljubljena dežela; sočustvujejo z njo v njeni tragediji. Prijetno ti de, ko čuješ besede iz ust Španca: "Los Eslovenos on pequeños como el número, pero quizás son grandes y serán grandes!" (Slovenci so številčno mali, a vendarle so veliki in bodo veliki...) Bog daj, da bi bila to resnica, da bi res bili vsi veliki katoličani, velikodušni v idejah in v delu!

Slovenske visokošolke v Španiji

Na sliki pod naslovom jih vidimo pred odhodom iz Rima v družbi s p. Prežernom D. J. in p. Mazovcem OFM, ki sta jim pomagala k študiju v Španiji. — Slika levo: Zaragoza.

sa, da se kot doma sprostite, razvedre in pogovore o problemih, zanimivostih in zahtevah, ki jih nalaga naš čas. Z blagoslovom nebeške Matere odhajajo dekleta v življenje z novimi spoznanji, okrepljene za vsakdanjo borbo. Zbližanju in razvedrilu so namenjeni družabni sestanki ki imajo ob presenetljivem gostoljubju častitih sester le to pomanjkljivost, da jih je malo. Tudi izleti so izredna prireditve, pa zato prijetnejša in bolj zaželjena. Žoga zadnje čase počiva, ker daje prednost "višjemu". Se bo pač morala s tem sprijazniti — vsaj dokler dekleta ne naštu-dirajo "Magdine žrtve", ki bi jo rade oživile na odru.

Kot to leto, upajmo, bo tudi v prihodnjem storila Dekliška organizacija vse, da z lju-beznijo poveže vsa slovenska dekleta v Buenos Airesu in okolici v šopek, ki naj, skrbno urejen in negovan, dehti, dasi na tuji zemlji, v veselje Bogu in slovenskemu narodu.

MED ROJAKI V SVOBODI

ARGENTINA

FRAZNOVANJE VELIKE NOČI

Vse mišljenje in prizadevanje v zadnjih tednih je obvladala skrb, kako bomo svoje duže dostojno pripravili za praznik Gospodovega vstajenja. Potrebno je to v teh razmerah še bolj, ko vse javno življenje, okolje ubija misel na duhovnost in pa ker še daleč ni tiste redne duhovne oskrbe, kakor smo je bili kot begunci vajeni v taboriščih.

PRIPRAVA NA PRAZNIKE

Dužni pastirji so si naredili kot glavno nalogo, da vernikom, slovenskim rojakom, pripravijo in omogočijo dobro velikonočno spoved. V to so služile duhovne obnove po večjih središčih ali pa enodnevnih obiskih duhovnika tam, kjer je skupina manjša ali težje dosegljiva. Že na prvo postno nedeljo je bila taka duhovna obnova v Floridi, kjer kaplanuje za Špance in hkrati pase slovenske duže g. Avguštin. To središče se je lepo izoblikovalo in utrdilo z mesečnimi svetimi urami pred prvimi petkom, zato je bila tudi udeležba na duhovni obnovi zelo lepa. Zbrala je novonaseljence iz vseh pokrajin in taborišč, prišli so že tudi rojaki iz Primorske in opaziti je bilo nekatere stare naseljence. Večina vseh udeležencev je opravila velikonočno sv. spoved, in zaključek na prvo postno nedeljo je bil za Slovence doživetje, pa za domačine dogodek, ker kaj takega niso vajeni. Pridigal je prof. dr. Žakelj iz San Luisa.

Ramos Mejia je bilo drugo središče, kjer je isti g. dr. Žakelj s svojimi pridigami nadaljeval naslednji teden; od četrтка do sobote so bili zvečer govori z blagoslovom, nato pa spovedovanje, katerega je bilo silno veliko.

Saj prav v tem kraju in bližnji okolici živi največja strnjeno naseljena skupina novih naseljencev in jim pastiruje g. Kalan, kaplan v Ramos Mejia. Prav za te dni je prišel v faro novi španski župnik, ki je dober za Slovence kakor vsakdanji kruh. Mlad, svet duhovnik, ki razume dušo izseljencev, jim omogoča zbiranje in pusti slovenskemu duhovniku veliko svobode za delo med njimi. Ljudi je prišlo zelo veliko, dasi jih je nekaj večerov oviral dež in se je bilo bati, da jih ne bo. Posebno lep je bil zaključek, saj so prejšnjih dneh ves čas spovedovali trije slovenski duhovniki dolge ure. Naselja od San Antonio do Liniersa preko Ciudadele in še celo zunanje obrobne ulce Capitala je zajel ta misijon.

Skupina v okolici Buenos Airesa, ki je najbolj od rok, je ona v Montegrande. Sestavljajo jo delavci na aerodromu in na javnih delih v Ezeizi in okolici ter nekatere žene in dekleta, ki so uslužbene na otroški počitniški koloniji gen. Pistarinja, ter lepo število družin, ki so se zlasti v začetku v teh krajih naselile. Redne nedeljske službe božje nimajo, ker je skupina premajhna in ker ni slovenskih duhovnikov, ki bi mogli redno na toliko krajev v nedeljo prihajati maševat. Da se tudi oni pripravijo na spoved za Veliko noč, je na praznik sv. Jožefa obiskal ta okoliš g. Orehar. Zjutraj od 8 naprej je bilo spovedovanje do maše ob 10, kjer se je večina zbrala, v kolikor nekatere žene zaradi otrok niso takoj po sv. obhajilu morale domov. Prav v tej skupini so želeli, da bi vsaj parkrat na leto bila sv. maša, da bi mogli opraviti sv. spoved oni, ki v mesto zaradi službe ne morejo.

V tednu pred tiho nedeljo je bila posrežena skrb vernikom v okraju San Martin, kjer pastiruje Slovcem svetnik Karel Škulj, ki živi na župniji kot gost, vesel, da more v svojem jeziku pomagati rojakom, ki jih je tam veliko zlasti zaradi bližine industrijskih središč. Redno vsako nedeljo imajo sv. mašo v tamošnji župni cerkvi, kjer se z novimi Slovenci zbere precej tudi prejšnjih naseljencev, ki so v tem predelu morda še najbolj ostali nedotaknjeni od vihre rdeče propagande in se najhitreje novodošli približali. G. Škulj sam jim je tri dni v govorih pripravil duše na sv. spoved, za katero sta mu prišla v pomoč iz bližnjega Ballesterja g. Stanonik in g. Smolič iz mesta. Dolgo v noč so čakali moški in ženske, da opravijo sv. spoved, prišli so celo Hrvatje, ki živijo v istem kraju, ter nekateri nemški naseljenci. Kako veselo jih je bilo gledati v nedeljo zjutraj, ko so v čistih dušah okusili srečo božjo ter brez besedi pridigali o njej tistim, med katerimi žive.

Prav isti dan so imeli svojo duhovno obnovo slovenski rojaki v župniji **San Justo** in okolici. Že dolgo prosijo za slovenskega duhovnika, pa ga ni mogoče doseči, ker jih škofiji manjka. Morda bodo njih prošnje uslišane v bodočnosti. Tudi tukaj redne službe božje nimajo, pač pa hodijo v bližnji Ramos Mejia. Za to nedeljo jih je obiskal g. Orehar iz Capitala. Že od sedmih zjutraj so imeli priliko za sv. spoved, ob osmih sv. mašo s slovensko pridigo. Ob zastrtem križu so premišljevali ljubezen Gospodovo do grešnikov in že mnogi pristopili k sv. obhajilu. Po sv. maši sta čakali dolgi vrsti moških in žensk pri spovednici in vztrajali skoraj do poldneva, ko je bilo vse končano. Škoda le, da to pot ni bilo mogoče urediti petja, ki so ga še domačini z veseljem čakali.

Istočasno s San Martinom je imel pripravo na Veliko noč **Lanus**. V frančiškanski cerkvi sv. Obličja (Santa Faz) se je vsak večer od petka do sobote zbralo več ljudi, ki so pozorno poslušali prepričljivo besedo lanuškega kaplana g. Markiča. V pomoč za spovedovanje mu je prišel še g. Hladnik, ki je duhovno obnovo zaključil na tiho nedeljo pri slovenski sv. maši na Avellanedi, kjer je pristopilo mnogo ljudi k sv. obhajilu. Zelo hvalevredno je, da je prišlo iz tako raztresenih krajev toliko ljudi po končanem dnevnem delu. Marsikdo, ki že leta in leta ni slišal božje besede, posebno ne v slovenskem jeziku, je odhajal vesel, da tudi zanj živi še dobri in odpuščajoči Bog, kakor ga je učila doma mati in domači duhovnik, pa mu je morda tujina hotela to prevpiti.

Med splošno duhovno obnovo so pa imeli na pobudo SFZ posebno duhovno obnovo **san fantje** in sicer v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejia. Nedeljo za nedeljo se tam zbirajo v Mladinskem domu, vsaj dvakrat mesečno pa na sestankih. Cvetno soboto se jih je zelo veliko sešlo v zavodski cerkvi, kjer so imeli najprej blagoslov, nato pa jih je v govoru g. Orehar pripravil na sv. spoved, za katero so imeli prilike pri treh duhovnikih, ki so vsi imeli zadosti dela. Naslednji dan zjutraj pa so imeli drug del obnove s sv. mašo, pri katerem jim je kratko spregovoril duhovni vodja g. Mernik; mnogi so še opravili sv. spoved. Lepo jih je bilo gledati, kako so kakor v prvih krščanskih časih v podzemni cerkvi San Carlos pristopali k sv. obhajilu.

Zaključek vsem pripravam pa je bil s pobožnostjo Velikega četrtega in Velikega petka v mestu na **Belgrano**, kjer so se zbrali Slovenci sploh, zlasti pa tisti, ki doslej niso mogli še opraviti duhovne obnove in sv. spovedi. Na veliki četrtek smo imeli najprej uro češčenja sv. Rešnjega Telesa, Veliki petek sv. križev pot. Potem nam je pa oba dneva govoril g. Kalan o trpljenju Jezusovem kot ceni odrešenja in o vrednosti Jezusove daritve na križu in v sv. maši. Na Veliki petek je po končanem govoru zbor "Gallus" zapel slovenski pasjon v dr. Kimovčevi priredbi in nekaj pesmi žalostink. Oba dneva in še na veliko soboto se je spovedovalo dolgo v noč.

Po sodbi ljudi samih je bilo toliko pripravljeno za Slovence za prejem sv. zakramentov, da jih je prejel lahko vsak, ki je imel količkaj dobre volje, in priznati moramo, da so k sv. zakramentom zelo prišli, dasi ne vemo, koliko jih je morda le še ostalo brez njih. Tudi nje kliče milost božja, naj opravijo to svojo lepo dolžnost katoličana za Veliko noč, saj imajo časa še do sv. Petra in Pavla.

PRAZNOVANJE PRAZNIKOV

Tako očiščeni smo stopili v praznik Vstajenja. Na Veliko soboto dopoldne že, posebno pa popoldne so slovenski duhovniki po posameznih okrajih obiskali vsa naselja slovenskih naseljencev v Capitalu in okolici, da so **blagoslovili velikonočno jagnje**. Z veseljem so ljudje prihajali bodisi v cerkve bodisi v hiše, kjer stanujejo Slovenci, in, spominjajoč se nekdanjih lepih sobotnih popoldnevov, nosili kolače, pirhe in meso v blagoslov. Vsaj nekoliko tudi zunanjšega spomina na nekdanje dni.

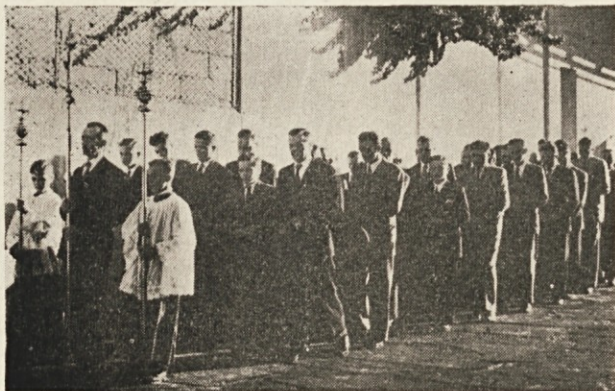
Pa je že prišla ura, ko ja bilo treba k **Vstajenju na Belgrano**. Svečano je bila okrašena cerkev, še bolj svečano pa razpoloženje slovenske duše. Domačini so nekoliko čudno gledali maso ljudi, ki se je zbirala ob sv. Frančišku, ker sami ta dan posebnih pobožnosti nimajo. Najprej so duhovniki v cerkvi zapeli

slovesne jutranjice, nato se je pa razvila procesija, ki jo je vodil g. Orehar ob asistenci p. Petelina, Lenčka in Mernika. Zbralo se je toliko ljudi, da so prekosili lansko številko, cenijo, da nad tisoč. Veliko je bilo posebno moških, ki so prišli od daleč, pa tudi ženske so se številno udeležile. Najprej je mož nesel križ, kateremu so sledili moški z banderom Marije Pomagaj, ki so ga prinesli iz Barlete, nato je šel pevski zbor "Gallus", ki je prepeval med procesije velikonočne pesmi, duhovščina z Najsvetejšim, za katerim so stopali odborniki "Društva Slovencev" in Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva. Procesijo so zaključile žene in dekleta, otroci so bili pa po Jezusovo pomešani med vsemi. Po vrnitvi jih je morala polovica ostati zunaj cerkve. Kako lepo je donela pesem "Tebe Boga hvalimo" za vse milosti, ki smo jih v teh tednih prejeli.

Na Veliko nedeljo zjutraj so bile povsod

kakor ob nedeljah sv. maše za Slovence, na Belgranu je slovesno sv. mašo ob asistenci g. Mernika in Levstika opravil g. L. Lenček. "Gallus" je prepeval Mozartovo mašo, katero je nabito polna cerkev z užitkom poslušala. Podobna je bila udeležba v Ramos Mejii, San Martin in Avellanedi in so pevski zbori, ki dosti doprinesejo ob takih slovesnostih, vse s'ovesnosti povsod lepo povzdignili. — Popoldne na Veliko noč pa smo imeli litanije na več krajih za Slovence in sicer v župnijah v Ramos Mejia, kjer se je zbralo čudovito veliko ljudi, podobno v San Martinu, kjer so prišli zlasti tudi rojaki iz prejšnjih let, v Quilmesu, kjer kaplanuje g. Malenšek, je tudi za to popoldne zbral slovensko skupino tja od Barazategui, v Lanus, v župniji Santo Cristo se je to nedeljo prvič zbrala slovenska skupina v takem številu, kakor niso pričakovali. Frigili so Prekmurci, Primorci in Kranjci, vsi združeni okrog gg. Hladnika in Markiča, ki sta jim voščila praznike in imela za njih shod bratovščine živega rožnega venca. Tako raste spet lepo središče v okolici B. Airesa, ki bo gotovo v teh cerkvah zbralo še večkrat verna slovenska srca.

Med verske prireditve v cerkvah sta se lepo podali tudi dve filmski predstavi pred Veliko nočjo, prirejeni samo za Slovence, in sicer o sv. Francišku Asiškem in o Jezusovem trpljenju.

ŠPANJA

Kako smo doživljali praznike v romanskem španskem svetu, ki te dni po svoje praznuje, naj povemo študentje iz Madrida. Španija živi ta teden res veliki teden. Španci dajo veliko na zunaniost, pa se vendar ne more reči, da bi ne bilo v vseh procesijah, ki se vrste druga za drugo, tudi notranje vsebine. Na veliko sredo se začne, pa trajajo do Velikega petka ponoči. Najbolj se s procesijami postavi Sevilla, kjer se nabere v teh dneh ogromno tuičev. Letos je med drugimi bil tam bivši italijanski kralj Umberto, španski radió pa je najavil tudi jugoslovanskega kralja Petra. V Madridu niso procesije tako slikovite, so pa precej številne. Vsaka četrt ima skoro svojo, potem pa je še cela vrsta takih, ki obhodijo glavne ceste v središču. Najlepša je procesija "De silencio", v kateri se na Veliki petek ponoči zbere do 14 procesij iz različnih predelov in se zlijejo v eno.

Veliki četrtek je tu velik praznik. Velika nedelja pa je že navadna nedelja in vidig navede, katere že pri delu. Izredno lep vtis naredi to, da se tudi v javnem življenju pozna praznovanje Velikega tedna. Oblast je zastopana v vseh procesijah na vidnem mestu. Na Veliki četrtek in petek visijo zastave na pol droga, vojska in policija nosi orožje obrnjeno navzdol. Letos je izšla tudi prepoved, da gledališča in kina v teh dneh ne smejo imeti na sporedu nobenih drugih predstav razen verske vsebine.

Po vsem mestu so bile pred Velikim tedom velike akcije za opravljanje duhovnih vaj. V kolikor mi je znano iz okolice, je silno veliko študentov opravilo zaprte duhovne va-

je. Glavno težo tega dela nosi španska Kato-
liška akcija. No škofijskem centru je, kakor
bi bilo v panju. Saj so to idealni fantje, če-
prav se včasih težko v vsem znajdejo. Uspehe
dosegajo bolj zaradi navdušenja in idealizma,
kakor zaradi organizacijskih sposobnosti.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Smrt rev. Miha J. Goloba. Težko vrzel je za-
dala smrt slovenski duhovčini v Severni Ame-
riki, ko je poklical Bog v začetku februarja
sedemdesetletnega rev. M. Goloba, župnika
na prekmurski župniji Bridgeport, Conn. Že
l. 1922 je prišel tja, doma iz Štajerske. Ko-
maj je prišel v Ameriko, je že čez leto dni
ustanovil župnijo sv. Križa, kot slovensko fa-
ro. Še tisto jesen so mu Prekmurci sezidali
cerkev, nekaj let za tem župnišče in šolo. Vse
življenje je ostal med Prekmurci, ki so ga
cenili in res radi imeli. Pogreba pokojnega
župnika se je udeležil tudi ljubljanski škof
dr. Gregorij Rožman.

Škof dr. Rožman misijonari po Severni
Ameriki, odkar se je vrnil iz Argentine, za-
čenši v adventu preko posta. Vodi duhovne
vaje ali štiridesetno pobožnost češčenja sv.
Rešnjega Telesa, Zlasti za rojake, ki so prišli
starejši v Združene države, je velika tolažba
poslušati govore duhovnih vaj v razumljivem
slovenskem jeziku.

Dr. Jakob Kolarič, lazarist, dušni pastir
slovenskih naseljencev v Kanadi, je bil par
dni na obisku pri škofu dr. Gregoriju Rož-
manu v Clevelandu.

Vzdrževanje slovenskega semenišča so skle-
nili podpirati slovenski novi in stari naseljenci
v Združenih državah na posebni prireditvi.
Zavedajo se dobro, da bo po par letih sloven-
skim škofijam močno manjkalo duhovskih
poklicev, če ne bomo pravočasno mislili na to.
Trebja je začeti z manjšimi, da gredo preko
srednje šole v resnem študiju in vzgoji ter
tako gojijo svoj duhovski poklic, ki bi ga
sicer mogli izgubiti. Dali so zgled tudi dru-
gim naseljencem po svetu, ki naj se pridru-
žijo izpolnitvi težke naloge škofa dr. Rož-
mana, da poskrbi Slovincem duhovnikov. Ta
sklep so naredili 29. januarja v Sv. Lovrencu
ob priliki zborovanja društev Najsvetejšega
imena, ki bodo to leto priredila Katoliški
dan, katerega čisti dobiček so namenila po
predlogu msgr. Omana v korist slovenskih
študentov, ki se pripravljajo na duhovniški
poklic.

TRST

**Marijino romanje po tržaških mestnih žup-
nijah** bodo imeli v mesecu maju. Kip, ki bo
predstavljaval Mater z Detetom, bo blagoslovil
sam sv. oče. Pripeljali ga bodo v Trst z leta-
lom in med kroženjem nad mestom bodo me-
tali vabila vernikom, naj Marijo lepo sprej-
mejo in se pobožnosti Njej v čast udeležujejo
ter pri Njej iščejo pomoči. Pristane letalo v
Devinu, odkoder bodo podobo z avtom pre-
peljali do Sestljana, od tam pa z ladjo in ob
spremljavi čolnov v tržaško пристanišče. V
župnijah se bo Marija mudila v vsaki po 2 do

5 dni, in kjerkoli bo le mogoče, bo kip nekaj
dni izpostavljen tudi v tovarnah v počeščenje.
V župniji sv. Vincencija bo 4 dni, a le en dan
v župni cerkvi, 3 dni pa v različnih tovarnah.

Škofijsko semenišče bodo odprli v Trstu,
dosedaj so namreč študirali vsi bogoslovci te
škofije v Gorici. Prostora je za 150, a dija-
kov in bogoslovcev je dosedaj 40, od teh je
Slovincem 5 do 8 (študirajo še v Gorici). Zbi-
ranje sredstev za semenišče vodi KA. Vsak
mesec ljudem razdelijo kuverte in prvo nedeljo
v mesecu jih vrnejo z zneskom v cerkvi v na-
lašč za to pripravljeno stekleno omaro. Zbe-
rejo župnije po 200 do 300 tisoč lir na me-
sec in so doslej zbrali okrog 80 milijonov, a
seveda mnogo še manjka.

**VSAKOLETNO SLOVENSKO ROMANJE
V LURDES PRI BUENOS AIRESU
BO TUDI LETOS 28. MAJNIKA, NA
BINKOŠTNO NEDELJO. ZAČETEK PRI
VOTLINI OB 15.30**

K slikam na straneh 315—319. — Pred-
stavljaajo slovenska dekleta na izletu in zavod
Ana Maria Janer v Buenos Airesu, kjer se
zbirajo. Slike na pričujočih dveh straneh pa
prikazujejo dva prizora iz velikonočne procesije
v B. A., dalje blagoslavljanje velikonoč-
nih edi v Ramos Mejja (na sliki g. Janez Kalan)
in pa veselo družbo pri velikonočnem
"žegnu" v Quilmesu, okrog tamkajšnjega slo-
venskega duhovnika g. Malenška (na sredi).

VSEBINA MAJSKE ŠTEVILKE

V.	Stran:	VSEBINA:	Stran:
Slik. ... na Goli	257	Tudi čaotung pod komunisti (Janež)	288
Mati, zakaj odlašaj (D. Gregorij Rožman)	258	Naši salezijanci v Hongkongu (Pavlin)	290
Moja S. novačka (Buzjak)	258	Kako je v Šanghaju (s. Hrastnik in br. Verdnik)	291
Zaupaj, s. ...	260	Kdo je prav za prav misijonar (Sodja)	292
Marija v cerkvenem letu (KAJ)	262	Roka gospodične Čen (Pokorn CM)	294
Marija se mu je prikazala (Pokorn CM)	264	Junaštvo kršč. zakoncev (Pij XII.)	296
Romarji k Mariji (Antonov)	265	Dostojanstvo žene (Dr. Ahčin)	299
Slepi Marijin muzikant (Mernik)	267	Gospod nad življenjem in smrtjo (Dr. Lenček)	301
Poromal bom (Srebrnič)	271	Majhen grešnik — velika pokora (Kk)	304
Romar Matevž (Zemlak)	272	Tonček v Lujanu (Gregor Mali)	306
Pogovor z Marijo (Gregor Mali)	273	Božji Materi (Igor)	307
Dekle (Moja srečanja — Trpotec)	274	Za naše mlade ugankarje (Radoš)	307
Nebo je materin objem (Sardenko)	277	Po katoliškem svetu	308
žensko lepoticenje in moda (Naša posvetovalnica)	278	Iz zasužnjene domovine	311
častilec Svetogorske Marije (p. Bren)	280	Naše visokošolke v Zaragozi	313
Ali se bodo protestantje zedinili? (L. L.)	282	Slovenska dekliška organizacija	315
Naši misijonarji pod komunisti (Kopač)	286	Med rojaki v svobodi	316

Fotografije velikonočne procesije so delo fotografa A. Erjavca, one dekliške pa foto DŽ.

“La Vida Espiritual” — “Duhovno življenje” je slovenski duhovni mesečnik, ki izdaja konzorcij. — Uredništvo in uprava: Víctor Martín, 30, Buenos Aires, Argentina. — Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček CM. — Naročnina: Za Argentino polletna 20 pesov; za inozemstvo letna: USA 7 dolarjev; Kanada 8 dolarjev; Anglija 5 USA dolarjev; Čile 300 čilskih pesov; Italija 2000 lir; Francija 1000 frankov; Avstrija 50 šillingov.

Suc. 19
ARGENTINO
CORREO

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

Talleres Gráficos “POLIGLOTA”, Corrientes 3114

ZAKAJ POJI EMIO 14. MAJA V LUJAN?

- da pokažemo svojo ljubezen do Marije;
- da priporočimo Njemu varstvu vse rojake in domovino;
- da v vseslovenskem romanju na poseben način izrazimo voljo sodelovati z vsemi sredstvi za vrnitev naroda in sveta k Bogu;
- da izpričamo tudi na zunaj svojo zvestobo Bogu, Mariji;
- da z udeležbo na romanju dokažemo neomajno predanost katonizmu;
- da zadobimo novih moči za premagovanje težav;
- da se trdneje povežemo med seboj!

SPORED ROMANJA:
 odhod s slov. romarskim vlakom ob 7,15 go in skupnim obhajilom,
 s Plaza Once, zgornji kolesarski odhod ob 11,15 stanovski shodi (starši, fantje in dekleta posebej),
 ob 7,42 odhod z železniške postaje v Ramos Mejiji, od 12 do 4 opoldanski odmor,
 od 9,05 prihod na kolesarski postaji: Basilica, po zaključek,
 ob 10 romarska mašna procesija ob 6,35 odhod z romarskim vlakom.

